Fredric Brown

PARADOXUL PIERDUT

E LUMEA VOASTRĂ, DAR VĂZUTĂ DE NEBUNI

Fredric Brown
Paradoxul Pierdut

Lucrarea de faţă a apărut sub titlul original de Paradox Lost

Data apariţiei în Statele Unite a nuvelelor cuprinse în această culegere:

– 1943, *Paradox Lost* – Paradoxul pierdut
– 1944, *Nothing Sirius* – Sirius Anormal
– 1950, *The Last Train* – Ultimul tren
– 1950, *Obedience* – Supunere
– 1962, *Puppet Show* – Marionetele
– 1962, *Aelurophohe* – Din lac în puţ
– 1963, *It Didn’t Happen* – Nu s-a întâmplat nimic
– 1963, *Double Standard* – Dincolo de ecran

Introducere

Lui Fred nu-i plăcea să scrie; în schimb îi plăcea la nebunie să fi scris. Nu se aşeza înaintea maşinii de scris până nu epuiza toate stratagemele imaginabile pentru a întârzia momentul acesta: ştergea biroul de praf, improviza niţel la flaut, citea câteva pagini, lua din nou flautul. Atunci când ne aflam într-un loc unde corespondenţa nu era adusă acasă, se ducea la oficiul poştal, unde îşi găsea întotdeauna câte un partener la şah ori la alt joc. Iar când se întorcea acasă era prea târziu pentru a începe lucrul. După câteva zile de asemenea manej, începea să-l chinuie conştiinţa şi în cele din urmă se aşeza în faţa maşinii de scris. Bătea câteodată un rând sau două, alteori câteva pagini. Şi, până la urmă, cărţile erau scrise.

Nu era un scriitor prolific. Producţia sa medie zilnică era cam de trei pagini. Se întâmpla, atunci când cartea era pornită pe calea cea bună, să atingă chiar şi şase-şapte pagini; dar acestea erau excepţii.

Atunci când îşi ţesea intrigile, Fred se plimba prin încăpere ca un leu în cuşcă. Cum amândoi ne petreceam cea mai mare parte a timpului acasă, se punea problema de a şti când îi puteam vorbi, fără a rişca să-i întrerup şirul gândurilor – lucru care îl supăra cumplit. După câteva încercări infructuoase, i-am sugerat să-şi pună pe cap şapca de pânză roşie atunci când dorea să nu fie deranjat. Astfel am luat obiceiul să mă uit la scăfârlia sa înainte de a deschide gura.

Atunci când isprăvea o carte ne oferеam o călătorie, a cărei durată depindea de împrejurări.

Se întâmpla uneori ca Fred să fie în pană de inspiraţie. Plimbările sale încoace şi încolo prin casă nu-l ajutau atunci cu nimic. Când lucrul acesta s-a întâmplat cu prilejul uneia dintre primele sale cărţi, s-a gândit că un drum de noapte cu autobuzul i-ar fi fost poate de folos. Nu obişnuia să se culce devreme, însă credea că în penumbra autocarului se va putea concentra mai bine. S-a înarmat cu un carnet şi cu o lanternă de buzunar. A lipsit de acasă câteva zile. Când a revenit, intriga era stabilită. Pleca de multe ori în acest scop, iar eu simţeam întotdeauna că se apropie momentul când îmi va anunţa viitoarea sa drumeţie. Nu avea de fiecare dată intriga definitivată atunci când se întorcea, în schimb se întâmpla să vină cu ideea unei noi cărţi.

Momentul hotărâtor al carierei lui Fred a fost atunci când a abandonat munca de corector pentru a deveni scriitor, dedicându-şi întreg timpul acestui scop. Evenimentul cel mai fericit a fost atribuirea premiului *Edgar Allan Poe,* decernat de către asociaţia *Mystery Writers of America,* pentru *Fabulous Clipjoint.* Dintre toate cărţile pe care le-a scris după aceea, nu e niciuna faţă de care să fi simţit ceva asemănător. Aceasta a fost adevărata sa naştere ca romancier. Este foarte firesc să fi preferat anumite cărţi în dauna altora, dar *The Fabulous Clipjoint* a fost primul său prunc, căruia i-a purtat pe vecie o afecţiune cu totul deosebită.

Până când a publicat mai multe cărţi, între două volume scria nuvele, astfel încât să dispună mereu de un fond, în timpul când lucra la o carte. Mai târziu nu a mai scris nuvele decât atunci când ştia că trebuiau scrise.

Mulţi ani la rând a întreţinut dorinţa de a scrie *The Office.* Pentru el era o experienţă nouă, deoarece era vorba de un roman „literar”. Ştia că romanele sale poliţiste şi de science-fiction se vindeau, dar nu putea bănui cum va fi primită o incursiune a sa în domeniul literaturii obişnuite. Încă nu-şi putea permite să suporte un eşec comercial. Dar a terminat de scris *The Office.* Iar cartea s-a vândut.

La un moment dat a încercat să scrie scenarii pentru televiziune dar şi-a dat seama că nu i se potriveşte şi a revenit la cărţile sale. A publicat câteva sute de nuvele şi douăzeci şi opt de romane. Volumul de faţă este cea de a opta culegere.

Îmi place tot ce a scris Fred, însă cartea mea preferată rămâne *The Screaming Mimi.* Urmează apoi *Here Comes a Candle, The Lenient Beast, The Far Cry, His Name was Death* şi *Night of the Jabberwock.*

Nu pot spune că mă simt foarte atrasă de science-fiction, căci romanele ce aparţin acestui gen îmi par întotdeauna puţin prea tehnice. Cu toate acestea, după părerea mea, cele ale lui Fred sunt foarte accesibile. Cel mai mult mi-au plăcut *The Lights in the Sky are Stars* şi *The Mind Thing;* apoi *What Mad Universe,* care a devenit un roman clasic şi este una dintre cărţile mele preferate.

După mine asemenea culegeri de nuvele sunt minunate. Cea de faţă cuprinde ultimele pagini pe care le-a scris. Într-un fel, un rămas bun adresat cititorilor săi care, ca şi mine, vor simţi

aceasta.

Elizabeth BROWN

Paradoxul Pierdut

Musca cea mare şi albastră izbutise să se strecoare prin sita de la fereastră şi bâzâia acum în cercuri monotone, aproape de tavanul clasei. Profesorul Dolohan bâzâia şi el, desfăşurând de la catedră cercurile monotone ale logicii. Din cel din urmă rând, Shorty[1] McCabe privea alternativ aceste două spectacole, optând în final pentru muscă, în mod evident mult mai dotată.

— Negativul absolut, spuse profesorul, nu este, la drept vorbind, absolut negativ. Avem aici de a face cu o contradicţie, dar pur aparentă: inversarea ordinii factorilor conferă într-adevăr fiecăruia o valoare diferită. Prin urmare…

Shorty McCabe oftă fără zgomot şi urmări din ochi zborul insectei, regretând că nu poate zbura şi el în cercuri şi emite acest bâzâit ce putea încălzi o inimă amorţită. Dacă luăm în consideraţie raportul greutate/decibeli, randamentul sonor al unei muşte îl depăşeşte pe cel al unui avion.

Ţinând seama de mărime, musca produce un zgomot mai mare decât un ferăstrău circular. Circularul circulă în cerc? Circa câte circulare circulă-n cerc? Nu. Circulă-n cerc?…

— Am putea concepe un, absolut, ca mod de existenţă, spuse profesorul Dolohan.

„Da, gândi Shorty McCabe, am putea concepe orice ca indiferent altceva şi ne-am alege cu dureri de cap”. Oricum, muscoiul albastru devenea din ce în ce mai interesant; cercurile pe care le descria coborau către catedră. Poate va ateriza pe chelia profesorului Dolohan. Bâzâind.

Ei bine, nu. Se aşezase undeva, invizibil în spatele biroului impunător. Lipsit de spectacolul liniştitor, Shorty îşi roti privirile prin clasă, în căutarea unui alt lucru de observat, care să-i dea un subiect de meditaţie. Doar cefele colegilor săi. Nu vedea decât cefe, fiind aşezat în ultimul rând. S-ar fi putut concentra de pildă asupra felului în care era plantat părul pe ceafă, însă subiectul părea lipsit de fascinaţia necesară.

Oare câţi dintre posesorii acestor cefe dormeau? Probabil jumătate. Lui Shorty i-ar fi plăcut să îngroaşe rândurile somnoroşilor însă îi era cu neputinţă, deoarece în ajun se culcase neînchipuit de devreme; de aceea sta aici treaz ca un

[1] (engl.) Diminutiv de la *short,* scurt (n. trad.).

popândău şi nefericit cât se poate.

— Dar, spuse profesorul Dolohan, dacă neglijăm devierea probabilităţii implicate de afirmaţia precum că absolutul pozitiv rămâne dedesubtul unei absolutizări pozitive, ajungem la concluzia…

Ura! Musca albastră reapăruse, tocmai ieşise din ascunzătoarea ei provizorie din spatele catedrei. Se înălţă bâzâind până la tavan, unde rămase o vreme, cât să-şi cureţe aripile, apoi se lansă pe o traiectorie descendentă, de data aceasta către fundul clasei.

Dacă nu îşi schimba direcţia, urma să treacă la trei centimetri de nasul lui Shorty, ceea. Ce se şi întâmplă. O urmări cu ochii cruciş, întoarse capul pentru a nu o pierde din priviri. Musca trecu şi…

Nu mai era nici urmă de muscă. Când ajunsese într-un punct situat la vreo treizeci de centimetri la stânga lui Shorty McCabe, musca încetase să zboare şi încetase să bâzâie, adică încetase deodată să mai fie; nu era moartă; dispăruse pur şi simplu.

…Dispărută. Dispărută în plin zbor; la un metru şi douăzeci de la podea, musca încetase să existe. Bâzâitul fusese întrerupt la fel de sec. În tăcerea care se lăsase, glasul profesorului căpăta putere, în lipsa concurenţei.

— Procedând la o creaţie pornind de la un postulat contrar faptelor, ajungem la crearea unui ansamblu pseudo-real de axiome care, până la un anumit punct, sunt inversul realului.

Cu ochii aţintiţi asupra punctului în care musca se… evaporase, Shorty zise:

— Mamăăă!

— Pardon?

— Scuzaţi-mă, domnule! Nu am zis nimic, spuse Shorty. Doar mi-am… hm… dres vocea.

— …prin inversarea realului… Ce spuneam? Ah, da: creăm astfel o bază axiomatică pseudo-logică susceptibilă de a prezenta alte soluţii ansamblului de probleme. Ceea ce vreau să spun, este…

Profesorul îşi întoarse ochii de la el iar Shorty îşi roti capul privind din nou spre punctul în care zborul muştei fusese întrerupt. Sau, poate, musca încetase *a fi o* muscă? Ridicol, nu putea fi decât o iluzie optică. O muscă zboară repede. Dacă o pierdeai din ochi…

Asigurându-se cu coada ochiului că atenţia profesorului Dolohan era în continuare reţinută în altă parte, Shorty întinse mâna către acel punct, desigur aproximativ, în care văzuse dispărând musca.

Nu ar fi fost în stare să spună ce se aşteptase sa atingă cu degetul, fapt e că degetele sale nu simţiră absolut nimic. Era logic, nu? Dacă musca intrase în neant, iar el, Shorty, închisese mâna în neant, concluzia nu putea fi decât neant. Dar era puţin dezamăgit... Oare ce nădăjduise? Să atingă insecta care nu mai era, ori să lovească un obstacol masiv dar nevăzut? Ce se putuse oare întâmpla?

Shorty îşi puse mâinile pe bancă şi câtva timp încercă să uite musca, ascultându-l pe profesor. Dar era mai rău decât să-şi pună întrebări în legătură cu musca.

Pentru a mia oară Shorty se întrebă ce fusese în mintea sa atunci când se înscrisese la cursul de logică. Cursul A2 de logică. Nu va reuşi niciodată la examen. Oricum, el se pregătea pentru diploma de paleontolog. Paleontologia, da: un dinozaur era ceva viu; un fel de a spune, desigur, dar logica pentru el era moartea. A2! La dracu A2! mai bine să studiezi o fosilă, decât să asculţi una de la catedră.

Privi nehotărât în jur, apoi se uită la mâinile sale aşezate pe bancă.

— Mamăăă! spuse el.

— Aţi spus ceva, domnule McCabe? întrebă profesorul.

Shorty nu răspunse. Nu putea. Îşi privea mâna stângă. Nu mai avea degete. Închise ochii. Zâmbetul profesorului deveni pedagogic:

— Cred că tânărul nostru prieten din ultimul rând a… aţipit. Vrea cineva să încerce…

Cu un gest brusc Shorty îşi retrase mâinile de pe bancă, punându-le pe genunchi.

— Nu am… totul e în regulă, domnule. Vă rog să mă iertaţi. Tocmai spuneaţi că…?

— Dumneata spuneai ceva, nu?

— Eu… Nu, n-am spus nimic, domnule.

— Vorbeam, spuse profesorul (adresându-se, slavă Domnului, întregii clase şi nu în special lui Shorty), despre posibilitatea a ceea ce am putea numi imposibilul. Nu e vorba aici de o contradicţie a termenilor, căci trebuie făcută deosebirea între

imposibil şi *non-posibil*. Acest din urmă termen…

Shorty îşi readuse pe furiş mâinile pe bancă şi rămase adâncit în examinarea lor. Mâna dreaptă părea, a fi normală. Pe câtă vreme cea stângă… închise ochii, îi redeschise, dar văzu acelaşi lucru: îi lipseau toate degetele de la mâna stângă. Totuşi nu le *simţea* lipsa. Ca un experiment, porunci muşchilor să mişte degetele şi le simţi mişcând.

Dar degetele nu mai erau la locul lor, după câte putea vedea. Încercă să le pipăie cu mâna dreaptă – nu găsi nimic de pipăit. Mâna sa dreaptă trecea prin spaţiul pe care ar fi trebuit să-l ocupe degetele mâinii stângi şi nu întâlnea nimic. Cu toate acestea îşi putea mişca în continuare degetele de la mâna stângă. Ceea ce şi făcea.

Era tulburător.

Abia atunci îşi aminti: mâna stângă era cea pe care o îndreptase către punctul în care dispăruse musca albastră. Şi, ca pentru a-i confirma brusca bănuială, simţi o atingere uşoară pe unul din degetele care nu mai erau. O atingere foarte uşoară, urmată de înaintarea a ceva foarte uşor, în lungul degetului. Ceva care putea avea aproximativ greutatea unei muşte albastre. Apoi atingerea încetă, ca şi cum acel ceva uşor îşi luase zborul.

Shorty îşi muşcă buzele pentru a nu spune iarăşi „Mamăăă!” Începuse să fie puţin neliniştit.

Oare era pe cale să înnebunească? Sau profesorul avea dreptate şi aţipise cu adevărat? Cum s-o ştie? Să se ciupească? Cu degetele de care mai dispunea, cele de la mâna dreaptă, se ciupi de pulpă, cât putu de tare. Îl duru. Dar dacă visa că se ciupeşte, cine-i putea spune că nu visează durerea?

Întoarse capul spre stânga, privind drept înainte. Nu era nimic de văzut în direcţia aceea, în afară de banca goală, aflată de cealaltă parte a spaţiului dintre rânduri, după care peretele, fereastra şi cerul albastru ce se zărea prin geam.

Dar…

Întorcând la loc capul, aruncă o privire către profesor şi constată că atenţia acestuia era absorbită în întregime de tabla neagră, pe care schiţase ceva:

— Să notăm cu *N* infinitul cunoscut şi cu a factorul probabilităţii.

Pentru a fi sigur, Shorty întinse din nou mâna dreaptă către

spaţiul central dintre rândurile băncilor, privind cu mare atenţie; prevăzător, o împinse puţin mai înainte. *Mâna dispăru.* Trase brusc înapoi braţul care se termina acum la încheietură şi începu să transpire din abundenţă.

Se ţicnise. Cu siguranţă că se ţicnise.

Mai încercă o dată să îndoaie degetele şi simţi cum se mişcă într-un mod cu totul mulţumitor, aşa cum trebuie să se mişte degetele. Îşi păstraseră sensibilitatea, cinetica şi toate celelalte. Dar... îşi apropie ciotul de bancă şi nu simţi tăblia. Îşi aşeză încheietura astfel încât mâna, dacă ar mai fi fost la locul ei, să trebuiască să simtă contactul cu lemnul sau să treacă prin el, dar nu simţi nimic.

Dacă mâna lui era pe undeva, în niciun caz nu se găsea la capătul încheieturii. Mâna rămăsese în spaţiul dintre rânduri şi nu putea interveni cu nimic mişcând braţul. Dacă se va ridica şi va ieşi din clasă, mâna îi va rămâne *în continuare* undeva în spaţiul dintre bănci, invizibilă? Chiar dacă se va duce la o mie de kilometri depărtare? Nu, aşa ceva nu e posibil, e prea absurd.

Dar cu ce era aceasta mai absurd decât să-şi vadă braţul pe bancă şi degetele la câţiva paşi mai încolo? Diferenţa de stupiditate între câţiva paşi şi o mie de kilometri nu era decât strict cantitativă.

Dar oare mâna lui *era într-adevăr* acolo?

Cu dreapta scoase din buzunar stiloul şi îl apropie de punctul aproximativ în care bănuia că se găseşte mâna sa stângă şi – aşa cum se aşteptase – rămase cu o jumătate de stilou între degete. Se stăpâni să-l împingă mai mult dar, ridicând jumătatea rămasă, o trânti cu putere peste degetele lipsă ale mâinii stângi. Se abţinu cu greu să nu ţipe de durere. Veriga se închisese! Shorty fu atât de surprins încât scăpă rămăşiţa stiloului, care dispăru. Nu căzuse pe jos. Nu mai era nicăieri, dispăruse. Bunătate de stilou, de cinci dolari.

Mamăăă! Cum se putea necăji de soarta unui stilou, când nu mai avea mâna stângă? Ce putea face în *asemenea caz?*

Închise ochii şi îşi vorbi singur: „Shorty McCabe, trebuie să gândeşti logic şi să găseşti o cale de a-ţi aduce înapoi mâna de *acolo,* orice ar însemna acest „acolo". Şi nu intra în panică. Probabil că dormi şi visezi; iar dacă nu dormi, înseamnă că ai încurcat-o râu de tot. Acum, încearcă să fii logic. Există un spaţiu, pe undeva pe acolo, un plan sau altceva, care poate fi

străbătut dar de unde nu se poate recupera ceea ce a intrat. „Orice ar fi de cealaltă parte, mâna ta stângă e acolo. Iar mâna ta dreaptă nu ştie. Ce face mâna ta stângă, deoarece una e aici, iar cealaltă e dincolo şi, cum spune Sfânta Scriptură... Hei, opreşte-te, Shorty! *N-are haz".*

Totuşi era ceva ce putea face: putea determina în linii mari dimensiunea şi forma acelui... a ceea ce era acolo. Pe bancă avea o cutie cu agrafe. Luă câteva în mâna dreaptă şi aruncă una pe aleea dintre bănci. Agrafa străbătu cam cincisprezece ori douăzeci de centimetri şi se făcu nevăzută. Niciun zgomot nu-i trădă căderea.

Era un început promiţător. Aruncă altă agrafă, ceva mai jos, cu acelaşi rezultat. Aplecându-se şi având grijă să nu se aventureze cu capul în spaţiul dintre bănci, lansă o agrafă paralel cu podeaua şi foarte aproape de ea. Şi aceasta dispăru după primii douăzeci de centimetri. Aruncă apoi una mult mai în faţă şi alta mai în spate. Spaţiul determinat ocupa cel puţin un metru în dreapta şi în stânga, aproximativ paralel cu marginile aleii. Dar în înălţime? aruncă o agrafă în sus, care urcă lumânare până la peste un metru şi optzeci, apoi dispăru. Lansă încă una, mai sus şi mai la dreapta. Agrafa descrise o boltă şi ateriză pe capul unei fete care şedea cu trei rânduri mai în faţă, pe cealaltă parte. Fata tresări şi duse mâna la cap.

— Domnule McCabe, spuse cu glas sever profesorul Dolohan, pot să vă întreb dacă nu cumva cursul meu vă plictiseşte?

Shorty sări în sus:

— Da... vreau să zic nu, domnule! Nu făceam decât să...

— Eraţi ocupat, după câte mi-am dat seama, cu studii balistice, determinând natura unei parabole. O parabolă, domnule McCabe, este curba pe care o descrie un proiectil lansat în spaţiu fără a interveni alte forţe decât cele aplicate iniţial, plus forţa gravitaţiei. Îmi pot continua cursul, sau preferaţi să vă cerem să veniţi la catedră pentru a-i instrui pe colegii dumneavoastră despre subtilităţile mişcărilor paraboloide?

— Iertaţi-mă, domnule... Era... hm... vreau să zic... Iertaţi-mă.

— Mulţumesc, domnule McCabe. Iar acum...spuse profesorul întorcându-se către tablă, acum să notăm cu *b* gradul non-posibilităţii, în opoziţie cu c, care...

Shorty îşi privi îmbufnat mâinile, sau mai bine zis mâna, pe

care o ţinea pe genunchi. Aruncă o privire asupra pendulei agăţate deasupra uşii, dându-şi seama că mai erau doar cinci minute până la sfârşitul orei. Trebuia neapărat să facă ceva şi încă repede.

Reveni cu privirile asupra spaţiului dintre bănci. Nu era nimic de văzut, bineînţeles. În schimb avea destule la care să se gândească: o jumătate de duzină de agrafe, cel mai bun stilou al său şi mâna stângă.

Era acolo ceva invizibil. Nu-l puteai pipăi, iar lucrurile, de pildă o agrafă, nu făceau niciun zgomot atunci când se loveau de el. Acel ceva putea fi pătruns într-un sens, dar nu şi înapoi. Ar fi putut să-şi introducă în el mâna dreaptă, atingând-o fără îndoială pe cea stângă, dar nu şi-ar mi fi putut recupera dreapta. Iar cursul se va încheia foarte curând şi…

Absurd. Nu era decât un singur lucru de făcut, în mod logic. De cealaltă parte a planului despărţitor nu era nimic care să producă durere mâinii stângi, nu-i aşa? Ei bine, de ce să nu treacă cu totul dincolo? Oriunde ar fi, se va găsi reîntregit.

Privind către profesor, aşteptă ca acesta să întoarcă spatele pentru a mai scrie ceva pe tablă. Şi, fără a-şi mai lăsa timp de gândire, fără a mai avea curajul sa gândească, Shorty se ridică şi făcu un pas în spaţiul dintre rânduri.

Lumina dispăruse. Sau poate că pătrunsese într-o beznă totală. Nu-l mai auzea pe profesor, în schimb fu întâmpinat de un bâzâit familiar, cel al unei muşte albastre ce se rotea în cercuri largi prin aer, undeva foarte aproape, în noaptea neagră.

Îşi împreună mâinile: erau acolo, amândouă; dreapta o strângea pe cea stângă. Oriunde ar fi fost, era întreg. Dar de ce nu vedea nimic?

Cineva strănută.

Shorty tresări:

— Este… e cineva aici?

Glasul îi suna nesigur, însă acum nădăjduia din suflet că totul nu era decât un vis şi că se va trezi peste puţin timp.

— Bineînţeles că este cineva! spuse o voce. O voce lipsită de căldură şi mai degrabă agresivă.

— Cum? Cine?

— Ce vrei să spui cu „cine”? Eu! Nu vezi bine, ori… Nu, desigur, nu poţi vedea nimic. Uitasem. Ce spuneţi de tipul ăsta! Şi ei zic că noi suntem cei ţicniţi!

Se auzi un râs în beznă.

— Care tip? întrebă Shorty. Şi cine spune despre cine că-i ţicnit? Nu pricep de ce…

— Tipul ăla! Profesorul. N-auzi, ori… Ah, uitasem, nici să auzi nu poţi. Oricum n-ai ce căuta aici. Dar eu îl ascult pe profesorul ăsta care a ajuns să vorbească despre saurieni.

— Despre ce?

— Despre saurieni, blegule! Dinozauri. E complet ţicnit, individul. Şi ei zic că noi am fi…

Shorty McCabe simţi deodată nevoia, o nevoie irezistibilă, să se aşeze. Pipăi pe întuneric, găsi partea de sus a unei bănci, constată că era neocupată şi luă loc. După ce se văzu aşezat, se simţi în stare să vorbească.

— Ceea ce îmi spui, bătrâne, n-are niciun înţeles pentru mine. Cine zice despre cine că-i ţicnit?

— *Ei spun* despre noi. Prin urmare tu nu ştii… E adevărat, voi nu ştiţi. Şi cine a lăsat musca asta să între?

— Să începem cu începutul, se rugă Shorty. Unde mă aflu?

— Voi, *normalii,* îi răspunse un glas iritat, de îndată ce sunteţi puşi în faţa unui lucru ce iese din obişnuit, vă porniţi cu întrebările… Bine, bine, aşteaptă puţin, te voi lămuri. Întâi omoară-mi musca aia.

— N-o văd. Eu…

— Gura! Vreau să aud ce zice: de asta am venit. Le spune… da, le spune că dinozaurii s-au stins din lipsă de hrană, pentru că deveniseră gigantici. Ce prostie! Cu cât este un animal mai mare, cu atât mai multe şanse are să găsească ce mânca, nu? Ce idee, ierbivore murind de foame în păduri! Sau carnivore stingându-se prin inaniţie în mijlocul atâtor ierbivore! Şi… Dar pentru ce să-ţi spun toate astea? Doar eşti normal.

— Nu prea… nu prea înţeleg. Dacă eu sunt normal, cine eşti dumneata?

— Eu? îi răspunse vocea râzând înfundat. Eu sunt nebun.

Shorty McCabe înghiţi în sec. La asta nu era nimic de adăugat. Glasul părea să aibă deplină dreptate asupra acestui punct.

În primul rând, dacă ar fi putut auzi ce se petrece afară, l-ar urmări desigur pe profesorul Dolohan desfăşurându-şi cursul despre absolutul pozitiv; iar glasul acesta – împreună cu trupul din jurul său, în cazul că avea şi un trup – venise să asiste la un

curs despre saurieni. Treaba asta n-avea nici cap şi nici picioare, pentru că profu' nu era în stare să deosebească un amărât de pterodactil de un elipsoid turtit. În al doilea rând…

— Auuu! spuse Shorty, pomenindu-se cu o lovitură seacă pe umăr.

— Scuză-mă, zise vocea, am încercat să pocnesc afurisita asta de muscă şi te-am lovit pe dumneata. Mi-a scăpat. Aşteaptă numai o clipă să rotesc butonul şi să scot afară bestia asta. Vrei şi dumneata să ieşi?

Bâzâitul se curmă dintr-o dată.

— Ştii, spuse Shorty, eu… eu sunt mult prea curios pentru a ieşi înainte de a-mi face cât de cât o idee de unde anume să ies… vreau să zic din ce ies. Fără îndoială că sunt nebun de legat, dar…

— Ba nu, eşti cât se poate de normal. Noi suntem nebuni. Cel puţin aşa susţin ei. Bun, m-am săturat să aud vorbindu-se de dinozauri. De fapt, n-ai niciun drept să intri aici, nici dumneata şi nici musca, ai priceput? Probabil s-a ivit o fisură la aparat. Îi voi spune lui Napoleon.

— Cui?

— Lui Napoleon. El e şeful în sectorul ăsta. Înţelegi, la noi sunt destui care se cred Napoleon, nu însă şi eu. E o iluzie foarte răspândită. Oricum, Napoleon de care vorbesc este cel din Donnybrook.

— Donnybrook? E un azil de alienaţi?

— Da, bineînţeles: unde ai vrea să fie unul care se crede Napoleon?

Shorty McCabe închise ochii constatând că asta nu servea la nimic, căci nici cu ochii larg deschişi nu vedea nimic. Se gândi: „Trebuie să continuu cu întrebările, până când voi obţine un răspuns cu cap şi coadă, în caz contrariu înseamnă că *eu* sunt cel care va înnebuni. Poate că şi sunt; poate că tocmai asta e nebunia. Dar dacă am luat-o razna, înseamnă oare că sunt şi acum aşezat în clasa în care profesorul Dolohan vorbeşte, sau… sau ce?"

Deschizând ochii, întrebă din nou:

— Ascultă, ce-ar fi să privim problema sub un alt unghi. Unde eşti dumneata?

— Eu? Oh, eu sunt la Donnybrook, ca toată lumea. De obicei, vreau să spun. Toţi cei care se află în balamucul ăsta stau în el,

cu excepţia a doar câţiva, care sunt afară, mă înţelegi. Chiar în acest moment… (Shorty sesiză aici o oarecare şovăială şi stinghereală în voce)… chiar în momentul acesta mă aflu într-o celulă capitonată.

— Şi… întrebă Shorty neliniştit, ne aflăm aici într-o astfel de celulă? Vreau să spun, sunt şi eu într-o celulă capitonată?

— Da' de unde! Doar nu eşti ţicnit. Nu am cum să-ţi vorbesc de chestiile astea. Ştii, o graniţă foarte netă; s-a întâmplat doar pentru că s-a defectat ceva la aparat.

Shorty deschise gura pentru a întreba: „La care aparat?”, dar se răzgândi dându-şi seama că dacă punea această întrebare, răspunsul nu va face altceva decât să deschidă calea pentru alte şapte-opt întrebări suplimentare. Dacă se mulţumea cu un singur fapt, trebuia să se cramponeze de el până va izbuti să-l înţeleagă şi de aici poate va pricepe ceva şi din rest.

— Să ne întoarcem la Napoleon, spuse el. Spuneai că printre voi există mai mulţi Napoleoni; cum e posibil aşa ceva? Nu se poate ca unul să creadă de două ori că…

— Ha! Ha! Asta vă seamănă! Iată cea mai bună dovadă că eşti normal! O prea frumoasă mostră de judecată sănătoasă; este în mod evident exact. Dar băieţii ăştia care se cred Napoleon sunt nebuni; prin urmare raţionamentul dumitale nu e potrivit pentru ei. De ce n-ar fi şi o sută de tipi încredinţaţi că sunt Napoleon, dacă sunt prea ţicniţi să-şi dea seama că aceasta nu e posibil?

— De acord, spuse Shorty, dar chiar dacă Napoleon nu ar fi mort, e limpede că nouăzeci şi nouă dintre ei nu pot fi… E logic, nu?

— Tocmai asta şchioapătă la logică, zise vocea. Îţi repet că aici toţi suntem nebuni.

— „Noi”? Vreţi să spuneţi că şi eu…

— Nu, nu şi nu! Prin „noi” am vrut să spun eu şi ceilalţi. Nu dumneata. De altfel, tocmai de aceea nu ai ce căuta aici. Înţelegi?

— Nu.

Ce era mai ciudat era că Shorty nu se mai temea acum niciun pic. Ştia că, fără îndoială, doarme şi visează toate acestea, şi nu le credea adevărate. Şi mai era sigur, atât de sigur cât poţi fi de ceva, că nu era nebun. Vocea cu care discuta afirma că nu-i ţicnit, iar vocea părea a fi o autoritate în materie. O sută de

Napoleoni!

— E foarte amuzant, spuse Shorty. Aş dori să aflu cât mai multe înainte de a mă trezi. Cine eşti dumneata? Cum te numeşti? Pe mine mă cheamă Shorty.

— Încântat pe jumătate să te cunosc, Shorty. Voi ăştia, normalii, sunteţi foarte obositori de obicei; dar dumneata îmi pari a fi ceva mai acceptabil decât cei mai mulţi. Prefer totuşi să nu-ţi spun numele cu care m-au potcovit la Donnybrook. M-aş simţi stânjenit atunci când mă vei vizita. Spune-mi Prostuţul.

— Aşa cum îl chema pe unul dintre Cei Şapte Pitici? Crezi cumva că eşti unul…

— Nu, nu, nici vorbă, eu sunt paranoic; una din aberaţiile mele, cum le numiţi voi, nu se leagă de vreo personificare. E vorba pur şi simplu de porecla sub care sunt cunoscut aici. La dumneata la fel, nu-i aşa, Shorty nu este prenumele dumitale adevărat, cuvântul înseamnă „scundac”. Nu-mi pasă de numele dumitale.

— Şi care sunt… hm, aberaţiile dumitale?

— Sunt inventator, ceea ce se cheamă un inventator de curenţi de aer. Mă închipui născocind maşini ale timpului. Asta de aici e una dintre maşinile mele.

— Vrei să spui că mă aflu într-o maşină a timpului? Da, în cazul ăsta… aha! Asta ar explica de ce… da, asta ar putea explica unul sau două lucruri. Dar, în sfârşit, dacă aceasta este o maşină a timpului, care funcţionează, de ce spui că îţi închipui a fi descoperit-o? Dacă este cu adevărat o… vreau să zic…

Vocea izbucni în râs, apoi răspunse:

— Dar bine, o maşină a timpului e un lucru imposibil! E un paradox. Profesorii voştri vă vor explica, o maşină a timpului nu poate să existe! Asta ar însemna că două lucruri pot ocupa acelaşi spaţiu în acelaşi timp. Şi că un om s-ar putea întoarce în trecut, s-ar putea ucide atunci când era mai tânăr şi… cunoşti înşiruirea. Este absolut imposibil. Doar un nebun ar putea…

— Dar tocmai ai spus că asta e o asemenea maşină. Şi, mă rog, unde este? Vreau să zic, unde se află ea acum, în timp?

— În momentul de faţă? Suntem în 1968, bineînţeles.

— Hei, aşteaptă! Nu suntem decât în 1963. Sau ai făcut-o să înainteze în timp, de când m-am urcat eu la bord. Aşa e?

— Nicidecum. *Eu* nu m-am mişcat din 1968; aici ascultam cursul despre dinozauri. Dumneata eşti cel care a urcat acum

cinci ani. Toate astea sunt din vina derivei. Trebuie neapărat să discut cu Napoleon despre derivă…

— Bine, dar unde sunt? unde suntem? Acum, în clipa asta!

— Te afli în clasa din care ai venit, Shorty. Dar la cinci, ani diferenţă. Întinde braţul şi ai să vezi… Hai, încearcă, către stânga, acolo unde şedeai.

— Hm… îmi voi putea recupera mâna, sau va fi ca la venire, când am întins mâna încoace?

— Fii fără grijă. Ţi-o recapeţi.

— Dacă aşa zici, atunci…

Mai mult din curiozitate, Shorty întinse mâna. Simţi ceva moale, ai fi zis fire de păr. Pentru a se convinge, apucă un smoc şi trase uşor.

Smocul se împotrivi şi îi scăpă dintre degete, iar Shorty îşi trase instinctiv mâna înapoi.

— Ha, ha, ce nostim! făcu vocea de lângă el.

— Ce-i nostim? Ce s-a întâmplat? vru să ştie Shorty.

— O fată, o roşcată superbă. Şedea chiar pe locul în care ai stat cu cinci ani în urmă. Ai tras-o de păr; să fi văzut cum a sărit în sus! Ascultă!

Urmă un moment de linişte, apoi vocea râse răutăcios:

— Ai auzit? Profu’ i-a tras un perdaf! Şi i-a dat o întâlnire…

— Cum aşa, în plină clasă? Cum…

— Se uita spre ea atunci când a ţipat şi i-a spus să rămână după curs. Dar după felul în care o mânca din ochi, poţi să mă crezi, avea el altceva în minte… De altfel nu pot să i-o iau în nume de rău, tipa e într-adevăr splendidă. Mai trage-o încă o dată de păr…

— Hm, asta n-ar fi prea…

— Adevărat, spuse vocea cu regret. Mereu uit că nu eşti nebun. Trebuie că-i cumplit să fii normal. Bun, hai s-o ştergem de aici. Mă plictisesc. Ce-ai spune de o partidă de vânătoare?

— O partidă de vânătoare? Nu sunt un trăgător prea dibaci. Mai ales atunci când nu văd nimic.

— Nu va mai fi întuneric din clipa în care vei ieşi din aparat. E lumea voastră, dar văzută de nebuni, înţelegi? Este… mă gândesc cum ar exprima asta profesorii voştri… este un aspect ilogic al realităţii logice. Şi oricum, vânăm întotdeauna cu praştia. E mai sportiv.

— Şi vânaţi ce?

— Dinozauri. Nu există nimic mai distractiv.

— Dinozauri! Cu praştia! Eşti ne… vreau să zic, e adevărat?

— Ha! Ha! Bineînţeles că este adevărat. Tocmai asta era amuzant în cele ce spunea profesorul acela despre saurieni. Mă înţelegi, pentru că noi i-am exterminat. De când am construit această maşină a timpului, terenul nostru preferat de vânătoare a devenit Jurasicul. Au mai rămas poate câţiva pe care să-i putem vâna. Ştiu eu un loc unde am avea şanse. Iată, am ajuns.

— Cum? Credeam că suntem într-o sală de clasă, în 1968.

— Acolo şi eram când ţi-am spus-o. Doar să inversez polaritatea şi poţi să ieşi. Haide, ieşi!

Shorty spuse:

— Dar…

Apoi tăcu. Făcu un pas spre dreapta. Lumina îl orbi.

Soarele era mai strălucitor şi mai cald decât îl văzuse vreodată; rezultatul contrastului cu întunericul din care ieşise era cumplit. Shorty îşi apăsă amândouă mâinile pe pleoape, după care le îndepărtă încet, înainte de a deschide în sfârşit ochii.

Constată că se găsea într-un luminiş nisipos, pe malul unui lac cu ape liniştite.

— Vin aici să se adape, spuse o voce cunoscută şi Shorty se răsuci pe călcâie.

Cel din spatele său era o stârpitură de om, cu vreo zece centimetri mai mic decât Shorty, care nici el nu măsura mai mult de un metru şaizeci şi doi. Tipul purta ochelari cu rame de baga şi avea o bărbuţă gen *Uncle Sam;* obrazul îi era smochinit, sub un uriaş joben de mătase neagră, care din cauza vârstei bătea în verde.

Arătarea se scotoci prin buzunare şi scoase la iveală o praştie micuţă, prevăzută însă cu un cauciuc mare.

— Îţi ofer onoarea primei lovituri, spuse el punându-i praştia în mâini.

Shorty scutură capul cu hotărâre.

— Nu, nu, după dumneata.

Mărunţelul se aplecă şi alese cu grijă câteva pietricele de pe plajă. Le puse pe toate în buzunar, în afară de una, pe care o potrivi în pătratul de piele al praştiei. Apoi se aşeză pe o stâncă.

— Nu trebuie să ne ostenim ascunzându-ne. Dinozaurii sunt proşti. Se vor apropia fără să bănuiască ceva.

Shorty privi în jurul său. La o sută de metri de malul lacului erau arbori; arbori ciudaţi şi monstruoşi, cu frunze uriaşe. Nu văzuse niciodată frunze de un verde atât de palid. Între arbori şi lac nu erau decât tufişuri scunde, întunecate şi o iarbă stranie, deasă şi gălbuie.

Lipsea însă ceva. Shorty înţelese brusc.

— Unde-i maşina timpului? întrebă el.

— Ce? Ah, este…

Omul arătă cu mâna stângă, iar mâna şi apoi antebraţul îi dispărură până aproape de cot.

— Aha… spuse Shorty. Mă întrebam cum poate arăta…

— Cum arată? Cum vrei să arate a ceva? Doar ţi-am mai zis că o maşină a timpului nu poate exista. Nu există. Ar fi un paradox absolut. Timpul este o dimensiune fixă. Mi-am demonstrat-o şi tocmai de aceea m-am ţicnit.

— Când a fost asta?

— Era… în curând vor fi patru milioane de ani până atunci, adică în 1961. Eram hotărât să construiesc una şi m-am ţăcănit pentru că nu reuşeam.

— Aha, înţeleg. Acum, spune-mi: cum se face că nu puteam să văd, acolo în viitor, iar acum pot să văd? Şi care lume de acum patru milioane de ani e aici, a dumitale sau a mea?

— Amândouă întrebările au un singur răspuns. Aici ne aflăm pe un teren neutru; aici este înainte de răscrucea dintre judecata sănătoasă şi demenţă. Dinozaurii sunt de o prostie de necrezut. Nu au destul creier pentru a fi nebuni, de o inteligenţă normală nici să nu mai pomenim. Ei habar n-au că nu poate exista vreo maşină a timpului. Şi de aceea putem veni aici.

— Aha, înţeleg, repetă Shorty.

Câtva timp rumegă în tăcere cele auzite. Adevărul era că faptul de a se găsi aici, aşteptând să vâneze dinozauri cu praştia, nu-i mai părea chiar atât de ciudat.

Cel mai neobişnuit i se părea că aştepta sosirea unui dinozaur. Odată ce admitea aceasta, a-l vâna cu praştia nu era mai ridicol decât…

— Spune-mi, sugeră Shorty, dacă a vâna fiarele astea cu praştia e un sport, nu v-aţi gândit niciodată să le atacaţi cu un plici pentru muşte?

Privirea mărunţelului se lumină şi omul deveni de-a dreptul jovial:

— Iată o idee! Pe cuvântul meu, s-ar părea că eşti destul de dotat pentru a fi admis în…

— Nu, nu! se grăbi Shorty să rectifice. A fost doar o glumă, vă jur. Dar ascultă…

— Nu aud nimic.

— Nu asta am vrut să spun. Vroiam să zic… ei bine, ascultă: în curând mă voi trezi, sau… nu ştiu… şi ar fi câteva întrebări pe care ţi le-aş pune cât timp… cât timp mai eşti aici.

— Vrei să spui cât timp mai eşti *dumneata* aici, spuse mărunţelul. Ţi-am mai spus: faptul că ai urcat la bord a fost un accident, despre care va trebui să stau de vorbă cu Napo…

— La naiba cu Napoleon, spuse Shorty. Mi-ai putea răspunde în aşa fel încât să înţeleg? Suntem aici, da ori ba? Vreau să zic, dacă lângă dumneata există o maşină a timpului, cum poate fi acolo, de vreme ce ea nu poate exista? Şi sunt sau nu aşezat în clasa profesorului Dolohan, urmărindu-i cursul? Şi… dacă sunt acolo, ce caut eu aici? Şi apoi… la naiba! Ce înseamnă toate astea?

Omuleţul zâmbi întristat.

— Precum văd, te-ai încurcat rău de tot. Să încerc să te lămuresc. Ai oarecari noţiuni de logică?

— Puţin, da, domnule…

— Spune-mi Prostănacu’. Iar dacă ai câteva noţiuni de logică, tocmai aici se găseşte motivul încurcăturii dumitale. Uită de logică şi aminteşte-ţi că sunt nebun, nu-i aşa… Un nebun nu are nevoie să fie logic. Luminile noastre sunt diferite, asta ai înţeles-o, Dumneata nu eşti decât ceea ce noi numim un „normal”; cu alte cuvinte, vezi lucrurile la fel ca toată lumea. Noi însă nu. Şi, având în vedere că materia este, în mod evident, o simplă imagine a spiritului…

— Cu adevărat?

— Bineînţeles.

— Bine, dar asta e ceva conform cu logica. Descartes…

Omuleţul făcu un gest de nepăsare cu mâna în care ţinea praştia.

— Desigur. Dar nu toţi ceilalţi filosofi sunt de acord. Dualiştii de pildă. Aici ne strâng logicienii cu uşa. Se scindează în două tabere, care susţin teorii diametral opuse asupra fiecărui lucru… şi nu pot greşi cu toţii în acelaşi timp. Ce prostie, nu? Dar ăsta-i adevărul, materia este un concept al conştientului, chiar dacă

oamenii care gândesc aceasta nu sunt toţi cu adevărat nebuni. Aceasta fiind situaţia, există o concepţie normală despre materie, pe care o împărtăşeşti şi dumneata, dar şi o groază de concepţii anormale. Cele anormale au grijă să ajungă la o înţelegere.

— Nu pot să te urmăresc. Vrei să spui că există o societate secretă a… hm, a lunaticilor, care… hm, trăiesc într-o lume diferită, ca să zic aşa?

— Nu pentru a spune aşa, îl corectă superior omuleţul, ci pentru a nu spune aşa. Nu-i o societate secretă, nici altceva de felul ăsta. *Este,* pur şi simplu. Proiectăm în două universuri, oarecum. Unul, normal; acolo s-au născut trupurile noastre şi bineînţeles că tot acolo rămân. Iar atunci când suntem destul de nebuni pentru ca aceasta să fie evident, ne închid în azil. Dar în spiritul nostru mai avem încă o viaţă. Acolo, mă aflu şi acolo eşti şi dumneata acum: în mintea mea. Nici eu nu sunt cu adevărat aici, nici măcar eu.

— Off! suspină Shorty. Dar cum aş putea fi în…

— Ţi-am mai spus-o, maşina are o fisură. Logica însă nu are prea mare importanţă în universul meu. Un paradox mai mult ori unul mai puţin… nu contează prea mult. Iar o maşină a timpului nu e. Un lucru nemaivăzut. Suntem destui care avem câte una. Mulţi dintre noi le folosim pentru a veni aici să vânăm dinozauri. În felul acesta am ajuns să-i decimăm şi tocmai de aceea…

— Mai încet! se rugă Shorty. Universul acesta în care ne găsim în clipa de faţă, Jurasicul, face parte din… conceptul dumitale, ori este real? Pare real, toate amănuntele par reale şi au un aer autentic.

— Este real, însă nu a existat niciodată. E evident. Pentru că, dacă materia este o imagine a spiritului, iar saurienii n-au avut niciodată spirit, cum ai vrea să dispună, pentru a trăi, de un alt univers decât cel conceput pentru ei, pricepi?

— Auuu! oftă Shorty, a cărui minte se învârtea bâzâind… Auuu, vrei să spui că dinozaurii nu au trăit niciodată cu…

— Iată că vine unul! spuse omuleţul.

Shorty se ridică dintr-un salt, privind curios în jur, fără a zări însă ceva asemănător cu un dinozaur.

— Uite colo, spuse mărunţelul, se apropie printre tufişuri. Priveşte-mă să vezi cum fac.

Shorty văzu cum însoţitorul său întindea cauciucul praştiei. Ceva foarte mic, ce semăna cu o şopârlă dar ţopăia ridicată pe picioarele dinapoi, aşa cum nu ar fi ţopăit niciodată o şopârlă, se apropia ocolind unul din micile tufişuri. Animalul avea vreo patruzeci de centimetri.

Se auzi un *bzzing* strident însoţind destinderea cauciucului şi un *plafff,* când piatra lovi creatura între ochi. Animalul se prăbuşi la pământ iar omuleţul se apropie şi îl ridică.

— Poţi trage în următorul, dacă vrei, îi spuse el lui Shorty. Acesta contempla, cu gura căscată, saurianul mort.

— Un *Struthiomimus!* articulă cu greu. La naiba! Dar dacă următorul este unul mare? Dacă e vreun brontozaur sau un *Tyrannosaurus rex?*

— Din ăştia nu mai sunt. Am exterminat întreaga specie. N-au mai rămas decât cei mici. Oricum, e mai interesant decât să vânezi iepuri, nu? Mie unul îmi este suficient pentru ziua de astăzi. Încep să mă plictisesc, dar dacă te trage inima să vânezi şi dumneata unul, mai rămân.

Shorty scutură din cap.

— Mi-e teamă că nu voi putea nimeri cu praştia. Mai bine mă abţin. Unde e maşina timpului?

— E aici. Înaintează doi paşi.

Înaintă doi paşi şi din nou lumina dispăru cu totul.

— Numai o clipă, să acţionez manetele, se auzi vocea omuleţului. Unde vrei să cobori? Tot acolo unde te-ai urcat?

— Mda… N-ar fi rău. Altfel risc să mă pomenesc într-o situaţie destul de încurcată. Unde suntem acum?

— Ne-am întors în 1968. Aiuritul ăla tot mai lălăie studenţilor săi despre ceea ce crede el că ar fi fost destinul saurienilor. Iar roşcata aia mititică… Ştii, e cu adevărat o dulceaţă. Nu ai chef s-o mai tragi o dată de păr?

— Nu, mulţumesc, se împotrivi Shorty. Aş dori să cobor în 1963. Cum mă poate duce înapoi maşinăria asta?

— Păi, ai urcat la bord pornind din ’63, nu-i aşa? Asta e deriva. Cred că acum te afli exact în acelaşi moment.

— Crezi că… Hei! încetişor! Dar dacă se întâmplă să cobor în ajunul zilei în care… dacă mă aşez pe propriii mei genunchi, în clasă…

Vocea râse înfundat:

— Aşa ceva n-ai să reuşeşti niciodată, doar nu eşti nebun. Mie

însă mi s-a întâmplat cândva… Bun, poţi pleca. Iar eu am chef să mă întorc la…

— Mulţumesc pentru plimbare, spuse Shorty. Dar… numai o clipă, te rog. Aş mai avea o întrebare. În legătură cu dinozaurii…

— Foarte bine. Dar repede. Riscăm să intrăm din nou în derivă.

— Pe cei mari, pe cei cu adevărat mari, cum naiba aţi izbutit să-i Ucideţi cu praştia? I-aţi omorât într-adevăr?

— Ha! Ha! Dar bineînţeles! Foloseam doar o praştie ceva mai mare. La revedere.

Shorty simţi cum este împins din spate şi fu din nou orbit de lumină. Se găsea în picioare, în spaţiul dintre rândurile băncilor din clasa în care răsuna glasul sarcastic al profesorului Dolohan:

— Cursul nu s-a terminat, domnule McCabe, mai sunt cinci minute. Vreţi să aveţi amabilitatea să luaţi loc? Şi îmi permiteţi să vă întreb dacă sunteţi cumva somnambul?

Shorty se grăbi să se aşeze.

— Eu tocmai… hm, iertaţi-mă, domnule.

Cursul se încheie într-un soi de ceaţă. Aventura fusese prea intens trăită, prea reală pentru a fi un vis; iar frumosul său stilou nu-l mai avea. Desigur, se putea să-l fi pierdut altundeva. Dar totul fusese atât de concret, încât îi trebui o zi întreagă pentru a se convinge că elaborase totul în vis. Şi îi mai trebui încă o săptămână întreagă pentru a scăpa de obsesia acestei amintiri.

Cu timpul, memoria straniei aventuri începu să se şteargă. După un an îşi mai amintea, ca prin ceaţă, un vis deosebit de încurcat. Dar după ce trecură cinci ani, totul luă sfârşit. Nimeni nu-şi mai aminteşte un vis după cinci ani.

Devenise într-adevăr asistent şi îşi ţinea acum propriul curs de paleontologie.

— Saurienii, le spunea el studenţilor, s-au stins pe la sfârşitul Jurasicului. Nu-şi mai puteau asigura hrana, datorită gigantismului pe care îl atinseseră…

În timp ce vorbea privea o studentă roşcată, din ultimul rând. Se frământa să găsească un motiv, să născocească o manevră care să-i permită a-i propune o întâlnire.

Prin sală se rotea o muscă albastră: se înălţă din fundul clasei într-o spirală bâzâitoare. Parcă îi amintea ceva profesorului McCabe care, continuând să vorbească, încerca să-şi amintească ce anume. Chiar în clipa aceea roşcata tresări şi

scoase un mic ţipăt.

— Domnişoară Willis, spuse profesorul McCabe, te supără ceva?

— Am… am avut impresia că cineva mă trage de păr, domnule, spuse ea roşind, ceea ce o făcea şi mai atrăgătoare. Cred… cred că am aţipit.

O privi luându-şi un aer sever, căci ochii studenţilor erau aţintiţi asupra sa. Dar avea, în sfârşit, prilejul pe care şi-l dorise:

— Vă rog să mai rămâneţi după curs, domnişoară…

Marionetele

Arătarea sosi la Cherrybell puţin după amiază, într-o înăbuşitoare zi din luna august.

Poate această exprimare e nepotrivită, căci în luna august *toate* zilele sunt înăbuşitoare la Cherrybell, Arizona. Oraşul Cherrybell este situat pe şoseaua naţională 89, cam la șaizeci şi cinci de kilometri sud de Tucson şi la vreo cincizeci de kilometri în nordul frontierei mexicane. Dacă ai văzut cele două staţii de benzină ale sale, una de fiecare parte a drumului, pentru a-i atrage pe călătorii care străbat urbea în cele două sensuri, dacă ai intrat în bazarul*-drugstore,* în depozitul de vinuri ieftine şi, în sfârşit, în singurul *trading-post,* care pare că iese dintr-un western şi are scopul de a-i ademeni pe turiştii care nu mai au răbdare să ajungă la frontieră pentru a se împopoţona cu brâie şi broboade mexicane, deci dacă le-ai văzut sau vizitat pe toate acestea, poţi spune că ai făcut turul localităţii. Ar mai fi şi o tarabă de hamburgeri, pustie, precum şi câteva căsuţe din cărămidă. În care trăiesc mexicano-americanii care muncesc la Nogales, oraşul de frontieră, şi care numai Dumnezeu ştie din ce cauză au ales Cherrybell drept reşedinţă, făcând naveta în fiecare zi, unii în Forduri model T.

Panoul din şosea indică „Cherrybell, Pop. 42”, dar e o exagerare: Pop a murit cu un an în urmă – Pop Anders, care ţinea taraba acum pustie; numărul exact al locuitorilor este de 41.

Arătarea sosi la Cherrybell în cârca unui măgăruş mânat de un foarte bătrân prospector, unul din acei şoareci ai deşertului, cu barba încărunţită, care avea să spună mai târziu – pentru moment nimeni nu se gândi să-l întrebe – că se numeşte Dade Grant.

Arătarea se numea Garth; un lungan de doi metri şaptezeci şi cinci, dar atât de slab şi costeliv încât mare mirare să fi tras cincizeci de kile la cântar. Măgăruşul lui moş Dade îl purta cu uşurinţă, în timp ce labele picioarelor sale interminabile târşâiau prin nisip. Aveau să afle mai târziu că aşa se târâseră de-a lungul întregului traseu, adică mai mult de opt kilometri, fără ca tălpile încălţărilor să se tocească cât de puţin – încălţări care erau de altfel nişte sandale, singurul obiect de îmbrăcăminte al lui Garth, în afară de ceva care putea fi luat drept chiloţi de

baie, de un albastru ou de pasăre. Dar ceea ce-l făcea pe Garth groaznic la vedere nu erau dimensiunile sale, ci pielea. O piele de un roşu crud. S-ar fi zis că fusese jupuit de viu, apoi acoperit cu propria piele, întoarsă pe dos. Căpăţâna şi chipul îi erau ca întinse, potrivite cu trupul. În afară de aceste amănunte, tot ce se mai putea vedea la el părea omenesc – sau cel puţin umanoid. Cu condiţia, fireşte, să nu ţii seama de unele nimicuri, precum ochii, de un albastru la fel de viu precum chiloţii săi şi sandalele. Roşu ca sângele şi albastru strălucitor.

Casey, proprietarul tavernei, a fost primul care i-a zărit venind peste câmp, dinspre munţii din răsărit. Casey ieşise în pragul uşii de serviciu să ia o gură de aer, fierbinte şi acesta, fireşte. Grupul celor doi nu era atunci la mai mult de o sută de metri, iar înfăţişarea total *străină* a trupului de pe măgăruş putea fi observată foarte limpede. La distanţa aceea nu se putea însă recunoaşte decât bizareria; aspectul oribil devenea vizibil doar de mai aproape. Falca lui Casey se lăsă în jos şi rămase aşa până când straniul trio se apropie la vreo cincizeci de metri; păşind încet, Casey înaintă în întâmpinarea lor. Sunt oameni care fug dinaintea unor lucruri necunoscute şi alţii care le vin în întâmpinare. Casey înainta, încet dar sigur, către necunoscut.

Întâlnirea avu loc pe terenul încă descoperit, la o distanţă de douăzeci de metri de birt. Dade Grant se opri şi dădu drumul căpăstrului cu care mânase animalul. Măgăruşul rămase nemişcat şi lăsă capul în jos. Lunganul se ridică: nu a trebuit decât să-şi lase tălpile pe pământ, de-o parte şi de cealaltă a măgăruşului. Apoi ridică un picior şi îl trecu peste spinarea patrupedului. Rămase o clipă să-şi şteargă mâinile de şa; după care se aşeză în nisip.

— Planetă cu gravitaţie puternică, comentă el. Nu pot să rămân mult timp în picioare aici.

— Poţi să-mi dai nişte apă pentru măgăruş? îl întrebă prospectorul pe Casey. Treb’e c-are-o sete, amărăşteanu’! Burdufele cu apă şi tot calabalâcul a trebuit să le fac vânt, să-l poată purta pe…

Prospectorul arătă cu degetul gros către arătarea roşie-albastră.

Casey începea să înţeleagă abia acum că arătarea era cumplită. De departe combinaţia de culori părea într-adevăr niţeluş cam ţipătoare, dar de aproape… Pielea era zgrunţuroasă,

cu venele la exterior şi părea umedă (în realitate însă nu era). Părea cu adevărat că fusese jupuit şi apoi învelit din nou în propria sa piele, întoarsă pe dos. Casey nu mai văzuse niciodată – şi nădăjduia să nici nu mai vadă vreodată – ceva asemănător.

Casey simţi că mai erau şi alţii în spatele său şi privi peste umăr. Alţii care observaseră lucrul acela straniu şi se apropiaseră, dar până şi cei mai îndrăzneţi, doi puşti, se ţineau la o depărtare de zece metri.

— *Muchachos!* răcni Casey la ei. *Aqua por el burro. Un pazal. Pronto!*

Apoi privirea îi reveni asupra nou-veniţilor.

— Ce-i… ce este…

— Mă numesc Dade Grant, spuse prospectorul întinzând o mână lui Casey, care i-o strânse cu gândul aiurea.

După ce Casey îi lăsă mâna, aceasta se ridică arătând peste umăr, cu degetul gros, către ceea ce era aşezat pe nisip.

— Pe el îl cheamă Garth, aşa mi-a spus. Este un extra nu ştiu ce şi ministru al nu ştiu cui.

Casey îl salută pe lungan înclinându-şi capul şi, spre mulţumirea sa, fu salutat în acelaşi fel şi nu cu mâna întinsă.

— Eu sunt Manuel Casey, spuse el. Ce vrea să spună cu extra nu ştiu ce?

Glasul lunganului era surprinzător de cald în registrul său de bronz:

— Sunt un extraterestru. Şi sunt şi ministru plenipotenţiar.

Lucru de mirare, Casey se nimerea a fi un bărbat instruit şi prin urmare înţelese cele două afirmaţii; cât despre cea de a doua, era probabil singurul locuitor din Cherrybell care îi putea sesiza înţelesul. Lucru mai puţin surprinzător, având în vedere felul cum arăta cel care vorbise, Casey acceptă ambele declaraţii.

— Şi ce aş putea face pentru dumneavoastră, domnule? întrebă el. Dar mai întâi nu doriţi să vă aşezaţi la umbră?

— Nu, mulţumesc. E ceva mai răcoare decât am fost lăsat să bănuiesc, dar mi-e tocmai bine. Temperatura de aici corespunde cu o seară răcoroasă de primăvară, pe planeta mea. În ceea ce priveşte ce puteţi face pentru mine, aţi putea semnala prezenţa mea autorităţilor dumneavoastră. Bănuiesc că-i va interesa.

„E bine, îşi spuse Casey, întâmplarea potriveşte bine lucrurile, a dat de omul cel mai indicat pentru ce vrea, pe o rază de cel

puţin treizeci de kilometri în jur.”

Manuel Casey era pe jumătate mexican şi pe jumătate irlandez. Şi avea un frate jumătate irlandez, jumătate irlandezo-american, iar acest frate era colonel plin în Air Force, la baza Davis-Monthan, din Tucson.

— Numai un moment, domnule Garth, mă duc să telefonez. Dar dumneata, domnule Grant, nu doreşti să intri?

— Hm, nu, pe mine soarele nu mă supără. Doar stau în soare din zori până seara, în fiecare zi. Iar tipul ăsta, Garth, mi-a cerut să nu-l abandonez, cât timp mai are treabă pe-aici. Are o chestie lectro-nu ştiu cum…

— Un detector de minereuri electronic, portativ, cu baterii, preciză Garth. Un aparat micuţ şi foarte simplu, care descoperă concentraţiile de minereu pe o rază de trei kilometri, indicând felul minereului, structura, cantitatea disponibilă şi adâncimea zăcământului.

Casey înghiţi în sec, se scuză, apoi intră în stabilimentul său, făcându-şi loc printre sătenii adunaţi acolo. Ins.

mai puţin de un minut obţinu legătura eu colonelul, dar i-au trebuit alte patru minute pentru a-l convinge că nu era beat mort şi nici pus pe glume.

O jumătate de oră mai târziu se auzi un zgomot din cer, zgomotul se amplifică, apoi încetă când elicopterul de patru locuri se lăsă la pământ şi palele încetară să se rotească, la vreo zece metri de un extraterestru, doi bărbaţi şi un măgăruş. Într-adevăr, doar Casey îndrăznise să se alăture trioului venit din deşert; asta nu înseamnă că lipseau spectatorii, însă aceştia se ţineau şi acum la o distanţă apreciabilă.

Colonelul Casey, un comandant, un căpitan şi un locotenent, care era pilotul elicopterului, coborâră din aparat şi se apropiară în pas alergător. Lunganul extraterestru se ridică, desfăşurându-şi cei doi metri şaptezeci şi cinci; doar văzând cu ce efort izbutea să rămână în picioare, îţi puteai da seama foarte uşor că era obişnuit cu o gravitaţie mult mai slabă decât cea a Terrei. Se înclină, îşi rosti numele şi titlul de extraterestru plenipotenţiar, apoi rugă să-i fie iertat că se aşază, explicând de ce trebuia s-o facă, şi se aşeză.

Colonelul se prezentă şi îi numi pe cei trei însoţitori ai săi.

— Şi acum, domnule, cu ce vă putem fi de folos? se interesă el.

Lunganul se strâmbă, ceea ce probabil însemna un surâs. Avea dinţii la fel de albaştri ca ochii şi părul.

— Mi se pare că aveţi o formulă consacrată: „Conduceţi-mă la şeful vostru!”, spuse el. Dar nu vă cer aceasta. Adevărul este că eu *trebuie* să rămân aici. Nici nu vă cer ca şefii dumneavoastră să vină aici, ceea ce ar fi foarte nepoliticos. Accept deci să-i reprezentaţi; mă voi adresa dumneavoastră şi voi răspunde la orice întrebări. Dar e un lucru la care ţin: cunoaşteţi aparatele pentru înregistrarea sunetului. Înainte de a începe să discutăm sau de a răspunde la întrebări, vă cer să daţi ordin *ă fie adus un astfel de aparat. Vreau să fiu sigur că mesajul ce trebuie transmis şefilor dumneavoastră va fi exact şi complet.

— Dar bineînţeles! fu de acord colonelul, apoi se întoarse către pilot:

— Locotenent, cheamă baza prin staţia de pe elicopter; să ne trimită un magnetofon, dar trap! L-ar putea paraşuta… ba nu, s-ar pierde prea mult timp pentru a pregăti aparatul de paraşutare. Să ni-l trimită cu un alt ventilator.

Locotenentul plecă să execute ordinul, dar fu rechemat de colonel, care strigă în urma lui:

— Hei! Să ne aducă şi vreo cincizeci de metri de cablu de legătură, să-l conectăm la priza din birtul lui Manny.

Locotenentul porni în fugă spre elicopter, în timp ce toţi cei pe care îi părăsise rămaseră câtva timp să transpire până când Manuel Casey se ridică.

— Avem de aşteptat cam o jumătate de oră, spuse el, şi dacă trebuie s-o petrecem aici, în soare, poate vrea cineva o juma’ de vin de la gheaţă… Dumneavoastră, domnule Garth?

— Bănuiesc că-i vorba de o băutură rece… Nu mi-e prea cald, dar dacă aţi avea ceva fierbinte…

— Da, o cafea! Nu doriţi să vă aduc şi o pătură?

— Nu, mulţumesc, nu va fi nevoie.

Casey plecă şi se întoarse curând cu o tavă pe care erau o jumătate de duzină de sticle de bere rece, precum şi o ceaşcă aburindă. În timpul acesta revenise şi locotenentul. Casey puse jos tava şi îl servi mai întâi pe omul-prăjină, care sorbi din cafea şi exclamă:

— Delicios!

Colonelul Casey îşi drese glasul şi îi vorbi lui Casey: – Serveşte-l acum pe prietenul nostru prospectorul, Manny. Noi…

Nu avem voie să bem în timpul serviciului. Dar la Tucson sunt patruzeci şi cinci de grade la umbră, iar aici e şi mai cald şi nu-i nici umbră. Prin urmare, domnilor, vă puteţi considera în permisie oficială pe timpul cât veţi bea o sticlă cu bere sau până soseşte magnetofonul.

Berea fu băută chiar mai înainte, însă în momentul în care erau date pe gât ultimele picături, cel de-al doilea elicopter ajunsese în raza vizuală şi putea fi auzit. Casey îl întrebă pe lungan dacă mai doreşte o cafea, dar se văzu refuzat în mod politicos. Aruncă apoi o privire întrebătoare către Dade Grant, făcându-i cu ochiul; şoarecele deşertului îi răspunse la fel şi Casey se duse după încă două sticle, câte una pentru fiecare dintre tereştrii civili. Pe când revenea, se întâlni cu locotenentul care ducea cablul prelungitor şi se întoarse din drum pentru a-i arăta unde se află priza.

Alăturându-se apoi celorlalţi, observă că în cel de-al doilea elicopter, care adusese aparatul de înregistrare, toate cele patru locuri erau ocupate. În afară de pilot mai sosiseră un sergent, expert în manipularea magnetofoanelor, un locotenent-colonel şi un subofiţer calificat, care veniseră poate doar la plimbare sau intrigaţi de ciudata solicitare a unui magnetofon ce trebuia adus de urgenţă cu elicopterul la Cherrybell, Arizona. Erau adunaţi, în picioare, în jurul omului-prăjină şi discutau între ei în şoaptă.

Colonelul spuse „Drepţi!” cu glas blând, dar asta ajunse pentru a se lăsa o linişte deplină.

— Vă rog să luaţi loc, domnilor, zise atunci colonelul. În cerc. Sergent, dacă instalezi microfonul în centrul cercului, vei putea înregistra clar ceea ce va avea de spus fiecare dintre noi?

— Da, domnule colonel, într-o clipă totul e gata.

Zece oameni şi un umanoid extraterestru se găseau acum aşezaţi aproape în cerc, având aproximativ la mijloc microfonul suspendat de un trepied. Tereştrii transpirau abundent, în timp ce umanoidul tremura uşor. Chiar lângă cerc se afla măgăruşul, puţin pleoştit, ţinând capul jos. De jur-împrejur, întreaga populaţie prezentă în ziua aceea în Cherrybell, care se apropiase pe nesimţite, centimetru cu centimetru, totuşi încă retrasă la cinci metri mai în spate. Atât prăvăliile cât şi staţiile de benzină fuseseră părăsite.

Sergentul apăsă pe un buton şi rolele aparatului se puseră în

mişcare. „Probă... probă...” vorbi în microfon sergentul-major. Inversând apoi sensul de rotaţie, rebobină banda şi manevră clapa *Playback.* „Probă... probă...” Se auzi din difuzor. Tare şi limpede. După ce şterse înregistrarea, sergentul opri rolele cu ajutorul clapei pe care era scris *Stop.*

— Din clipa în care voi apăsa pe clapă, domnule colonel, va începe înregistrarea.

Colonelul privi către extraterestrul înalt şi îi făcu un Semn din cap; se adresă apoi în acelaşi fel sergentului; acesta apăsă pe clapa de înregistrare.

— Mă numesc Garth, spuse omul-prăjină, încet şi articulând cu grijă. Vin de pe o planetă care se roteşte în jurul unei stele care nu figurează în registrul vostru de aştri, cu toate că aglomerarea sferică de nouăzeci de mii de stele din care face parte vă este cunoscută. Planeta în chestiune se găseşte, privită de aici, în direcţia centrului Galaxiei, la o depărtare ce depăşeşte cu puţin patru mii de ani-lumină.

Dar nu mă aflu aici doar ca reprezentant al planetei mele sau al poporului meu, ci am venit în calitate de ministru plenipotenţiar al Uniunii Galactice, federaţie a civilizaţiilor avansate din Galaxie, care are rolul să asigure bunăstarea tuturor. Sunt însărcinat să vă vizitez şi să hotărăsc, aici şi acum, dacă veţi fi sau nu bine veniţi în sânul federaţiei noastre.

Puteţi să-mi adresaţi orice întrebare doriţi. Îmi rezerv totuşi dreptul de a întârzia cu răspunsul la anumite întrebări, până în clipa în care voi fi luat hotărârea. Dacă aceasta va fi favorabilă, voi răspunde şi la acele întrebări la care iniţial am amânat răspunsul. Vă convine?

— De acord, spuse colonelul. Cum aţi ajuns aici? Cu o navă cosmică?

— Exact. Se găseşte chiar deasupra noastră, pe o orbită de treizeci şi şase de mii de kilometri; deci se roteşte odată cu Terra şi rămâne permanent în acest punct. E ceea ce se numeşte o orbită geostaţionară. Sunt observat de acolo de sus, ceea ce explică faptul că prefer să rămân afară, sub cerul liber. Trebuie să pot face semn, atunci când voi dori să vină să mă ia.

— Cum reuşiţi să vorbiţi atât de bine limba noastră? Folosiţi telepatia?

— Nu, deloc. Şi nicăieri în Galaxie nu sunt specii care s-o practice, în afară de telepatia dintre membrii aceleiaşi specii.

Am învăţat limba dumneavoastră în vederea acestei misiuni. Am avut timp de secole observatori printre dumneavoastră… Prin „noi” înţeleg, evident, Uniunea Galactică. Este limpede că eu nu aş putea fi luat drept un terestru, însă există printre noi unele specii pentru care nu s-ar pune niciun fel de problemă în privinţa asemănării. În treacăt fie spus, aceştia nu sunt nici spioni, nici activişti; nu au încercat în niciun fel să vă influenţeze; sunt doar simpli observatori.

— Ce interes am putea avea să facem parte din asociaţia dumneavoastră, dacă ne este propusă aderarea şi în caz că am accepta? întrebă colonelul.

— În primul rând veţi putea participa la un curs intensiv de ştiinţe sociale fundamentale, care va pune capăt tendinţelor voastre războinice şi ar elimina, ori cel puţin ar reduce considerabil, agresivitatea voastră. Când vom avea certitudinea că aţi atins acest nivel şi nu veţi mai constitui un pericol în direcţia aceasta, veţi primi mijloacele de a putea călători în spaţiu, precum şi multe altele, atât de repede pe cât veţi fi capabili să asimilaţi noile cunoştinţe.

— Iar dacă nu ni se va propune sau nu acceptăm?

— Fără urmări. Veţi fi lăsaţi în pace; vom rechema chiar şi observatorii. Vă veţi clădi propriul destin; ori veţi face planeta de nelocuit, în următorii o sută de ani, ori vă veţi însuşi prin forţe proprii ştiinţele sociale, ajungând astfel să puteţi fi admişi în Uniune, în care vi se va propune din nou integrarea. Vom face sondaje în mod periodic. Dacă se va dovedi că e sigur că nu vă veţi autodistruge, veţi fi contactaţi din nou.

— De ce graba aceasta, acum că sunteţi aici? De ce nu puteţi rămâne pentru a vorbi direct cu cei pe care îi numiţi şefii noştri?

— Îmi rezerv răspunsul. Motivele nu sunt foarte importante, dar sunt complexe şi nu doresc să pierd timpul cu explicaţii.

— Presupunând că hotărârea dumneavoastră va fi favorabilă, cum vom putea lua din nou contactul pentru a vă comunica acordul *nostru?* Este evident că ştiţi destul despre noi pentru a putea înţelege că nu eu voi lua această decizie.

— Vom cunoaşte decizia dumneavoastră prin observatorii noştri. Una din condiţiile acceptului este publicarea completă, fără cenzură, a acestei discuţii în ziarele dumneavoastră, cuprinzând cuvânt cu cuvânt înregistrarea pe bandă pe care tocmai o facem. Şi publicarea tuturor deliberărilor şi deciziilor

guvernamentale.

— Dar guvernele celelalte? Nu avem autoritatea de a decide singuri în numele întregii planete.

Guvernul dumneavoastră a fost ales pentru demararea contactelor. În caz că acceptaţi, vă vom asigura tehnologia care va face ca toţi ceilalţi să vă urmeze foarte curând… iar aceste tehnici nu implică nici folosirea forţei şi nici vreo ameninţare de a folosi forţa.

— Va trebui ca tehnologia la care vă referiţi să fie foarte tare, spuse colonelul zâmbind subţire, pentru a face o ţară pe care nu mai e nevoie s-o numesc să ne calce pe urme, fără a fi nevoie să apelăm la ameninţări.

— De multe ori a oferi o recompensă e mult mai eficace decât a recurge la ameninţări. Credeţi că cei din ţara pe care nu doriţi s-o numiţi ar fi foarte fericiţi să vă vadă colonizând planetele şi stelele îndepărtate, înainte ca ei să fi reuşit să ajungă măcar pe Marte? Dar acesta e un punct secundar. Vă puteţi încrede în tehnicile de care pomeneam.

— Aproape că e prea frumos pentru a fi adevărat. Dar aţi spus că veţi hotărî, aici şi acum, dacă vom fi sau nu invitaţi să aderăm. Pot să vă întreb care sunt criteriile pe care se va întemeia decizia dumneavoastră?

— Unul dintre criterii – pe care l-am şi apreciat – este gradul dumneavoastră de xenofobie… în sensul foarte larg pe care îl daţi acestui cuvânt, adică „teama de străini”. Noi avem pentru aceasta un cuvânt care nu are echivalent în limba dumneavoastră: acest cuvânt desemnează frica şi scârba faţă de tot ce este *altul.* Eu – sau un alt reprezentat al speciei mele – eram cel mai potrivit pentru acest prim contact „oficial”. Având în vedere că eu sunt ceea ce numiţi un umanoid – la fel cum şi eu, la rândul meu, vă numesc umanoizi – probabil că vă apar mai oribil, mai respingător decât orice altă specie total deosebită de a dumneavoastră. Pentru că eu vă apar precum o caricatură a umanului, mai penibil de privit, din punctul dumneavoastră de vedere, decât o vietate ce nu prezintă nici cea mai mică asemănare cu oamenii.

Poate vă închipuiţi că simţiţi repulsie faţă de mine; cu toate acestea, puteţi să mă credeţi, aţi trecut proba, în Galaxie există nenumărate rase care nu vor putea fi niciodată admise în Federaţie, oricare le-ar fi progresul tehnologic, pentru că sunt în

mod violent şi incurabil xenofobe; aceste rase nu vor putea accepta nicicând pe deplin un *altul,* nici să comunice cu el. Asemenea rase nu pot decât fie să fugă urlând de groază, fie să încerce să-l ucidă imediat pe străin. Observându-vă pe dumneavoastră, cât şi persoanele din jur (cu un deget al braţului său interminabil desemnă populaţia din Cherrybell) am înţeles că a mă privi vă este penibil dar, credeţi-mă, acesta e un fenomen benign şi cu siguranţă vindecabil. Aţi trecut încercarea într-un mod satisfăcător.

— Mai sunt şi alte încercări?

— Doar una singură, dar cred că e timpul să…

Lăsând fraza neterminată, omul-prăjină se lungi pe spate şi închise ochii.

Colonelul se ridică dintr-un salt.

— Pentru Dumnezeu…

Colonelul se repezi, ocolind trepiedul pe care era fixat microfonul, se aplecă asupra extraterestrului care zăcea pe nisip şi îşi lipi urechea de pielea aparent sângerie de pe pieptul acestuia. Când îşi ridică în cele din urmă capul, prospectorul cel cărunt îl întâmpină râzând încetişor:

— Nu-i bate inima, domnule colonel, pentru că n-are inimă. Dar vi-l pot lăsa drept amintire; înăuntrul lui veţi găsi lucruri cu mult mai interesante decât o inimă şi câteva coaste. Da, este o marionetă pe care am mânuit-o aşa cum Edgar Bergen[2] o animă pe a lui… cum naiba o cheamă? Ah, da, Charlie McCarthy. Acum că şi-a terminat treaba, a fost deconectată. Puteţi să vă reluaţi locul, domnule colonel.

Colonelul Casey reveni la locul său, păşind încet.

— De ce? întrebă.

Dade Grant tocmai îşi scotea peruca şi barba. Îşi trecu peste faţă un şervet pentru a-şi îndepărta machiajul şi dădu la iveală chipul unui tânăr cu trăsături frumoase.

— Cele ce v-a spus, sau mai exact ceea ce v-a fost comunicat prin intermediul său, nu a dezvăluit prea multe, dar este real. Nu e decât un manechin, e adevărat, dar prezintă imaginea fidelă a unui membru al unei rase inteligente din Galaxie, o rasă pe care psihologii noştri o apreciază în stare să vă stârnească cea mai violentă şi incurabilă xenofobie, dacă aţi fi xenofobi în

[2] Nuvela a fost publicată pentru prima oară în 1962 în Statele Unite (n. trad.).

mod incurabil. Pentru acest prim contact nu am trimis un reprezentant autentic al speciei, pentru că specia aceasta posedă o fobie *sui generis:* suferă de agorafobie, teama de spaţiile deschise. Sunt fiinţe ajunse la un înalt grad de civilizaţie, membri minunaţi ai Federaţiei, doar că nu-şi părăsesc niciodată planeta de origine.

Observatorii noştri ne asigură că nu suferiţi de o asemenea fobie, în schimb s-au declarat incapabili să aprecieze dinainte gradul de fobie pentru *alţii,* iar singura cale de a verifica a fost să vă confruntăm cu *ceva,* în loc de *cineva.*

Colonelul scoase un oftat adânc.

— Nu pot spune că ceea ce am aflat nu mă uşurează, într-un anumit sens. Am putea să ne înţelegem cu umanoizi, desigur, şi o vom face la nevoie. Mărturisesc însă că. Este o uşurare să ştim că rasa dominatoare în Galaxie este totuşi umană şi nu doar umanoidă. Acestea spuse, care-i cea de a doua probă?

— Tocmai aţi trecut-o. Spuneţi-mi… O clipă, încă un nume care îmi scapă… Cum se numeşte cea de a doua marionetă a lui Bergen? Ştiţi, cea care îi serveşte oarecum de dublură lui Charlie mccarthy?

Colonelul nu-şi amintea, însă sergentul răspunse în locul lui fără a şovăi:

— Mortimer Snerd.

— Exact! Mie îmi puteţi spune deci Mortimer Snerd şi cred că-i timpul să…

Mortimer se lungi pe spate pe nisip, închizând ochii, exact la fel cum făcuse şi omul-prăjină ceva mai devreme.

În clipa aceea măgăruşul ridică încet capul şi îl aşeză pe umărul sergentului.

— S-a terminat cu marionetele, colonele, zise el. Şi acum, spune-mi ce-i povestea asta cu „rasa dominatoare umană”, sau cel puţin umanoidă? Ce-i aia o rasă dominatoare?!

Ultimul Tren

Eliot Haig şedea, singur, la un bar, aşa cum i se mai întâmplase de atâtea ori să stea, singur, prin diverse baruri; afară soarele asfinţea, un asfinţit bizar. Înăuntrul localului umbrele se lungeau în lumina zgârcită şi era aproape mai întuneric decât afară. Oglinda cu reflexe albăstrui din spatele barului amplifica efectul; Haig avea impresia că se zăreşte în penumbra unei seri luminate de vraja unei luni albastre. Propria sa imagine era palidă dar precisă, nicidecum dublă, în ciuda paharelor pe care le băuse. O imagine singuratică, foarte singuratică.

La fel ca şi alte dăţi când băuse ore în şir, îşi spunea că, de data asta, poate o va face.

Ceea ce avea să facă era vag şi măreţ şi cuprindea totul. Cuprindea marele salt dintr-o viaţă într-alta, atâta vreme dorit. Însemna pur şi simplu o despărţire fără vorbe de biroul unui avocat semiclandestin, oarecum prosper, pe nume Eliot Haig; o despărţire de toate complicaţiile meschine ale existenţei sale, de toate angajamentele personale, de toate şicanele de procedură, menţinute în limitele legii ori deviate imperceptibil; însemna ruperea lanţului de obiceiuri care îl lega de o existenţă ce îşi pierduse orice înţeles şi raţiune.

Reflexul albăstrui îl obosea şi simţea, mai tare ca de obicei, nevoia să se mişte, să meargă în altă parte, să caute chiar de-ar fi doar alt pahar cu băutură. Goli deci şi ultimul strop şi se lăsă să alunece de pe taburet.

— Pe curând, Joe! spuse în timp ce se îndrepta fără grabă către uşă.

— Trebuie că-i un incendiu baban pe undeva, zise barmanul. Aţi văzut cum arată cerul? Mă întreb dacă nu-s cumva şantierele de cherestea din capătul oraşului.

Barmanul era la fereastră, cu privirile îndreptate în sus, departe.

Haig aşteptă să iasă pe uşă şi privi în aceeaşi direcţie. Cerul era de un cenuşiu rozaliu, ca şi cum ar fi fost colorat de un incendiu îndepărtat. Dar văpaia aceasta acoperea întreg cerul ce putea fi văzut de unde se afla, şi nimic nu dezvăluia de unde venea.

Fără a avea ceva dinainte hotărât în minte, Haig porni către

sud. Şuierul unei locomotive îi ajunse la urechi, parcă amintindu-i ceva.

„De ce nu, îşi spuse, de ce nu în seara asta?”

În seara aceasta vechea dorinţă, fantomă a miilor de seri deprimante, se făcea simţită foarte puternic. Mergea în direcţia gării; dar asta o mai făcuse de multe ori. Adesea privise trenurile plecând, spunându-şi la fiecare garnitură că ar fi trebuit să fie şi el într-un vagon. Dar niciodată nu se urcase cu adevărat într-unul. Când ajunse în dreptul ultimei intersecţii înainte de gară, auzi cântecul clopotului, gâfâitul aburilor şi plecarea trenului. Pe acesta îl pierduse, admiţând că, dacă ar fi sosit la vreme, ar fi avut curajul să-l ia.

Şi deodată şi-a dat seama că nu este o seară ca toate celelalte, că era seara în care va izbuti. Cu costumul de pe el, cu banii pe care îi avea în buzunar. Adică exact cum şi-o dorise, o ruptură adevărată. Să fie dat dispărut, lumea să se întrebe, altul să deznoade în locul său încâlcitura afacerilor, da, încâlcitura în care se vor transforma dacă lasă totul baltă.

Walter Yates stătea în faţa uşii deschise a cârciumii sale, la câţiva paşi de intrarea în gară.

— Bună seara, domnule Haig, spuse Yates. Avem o frumoasă auroră boreală în seara asta. Niciodată n-am văzut una mai frumoasă.

— Ah, asta era? Crezusem că e vreun incendiu mare.

— Nu, nu, nici vorbă, scutură Yates din cap. Priviţi spre nord. Cerul pare că dârdâie de frig într-acolo. E aurora.

Haig se întoarse şi privi către nord, în lungul drumului pe care venise. Vâlvătaia roşietică era… hm, da, parcă „dârdâia”, Cârciumarul avea dreptate. De altfel era un spectacol foarte frumos, dar oarecum înspăimântător, chiar dacă ştia despre ce e vorba.

Făcu câţiva paşi înspre Walter Yates, trecu de el şi intră în cârciumă.

— Sper că n-ai de gând să laşi un însetat să moară de sete, Walter?

După câteva minute, în timp ce amesteca gheaţa, apa şi whisky-ul în pahar, întrebă din nou:

— Când pleacă trenul următor, Walter?

— Următorul în ce direcţie?

— Indiferent unde.

— Peste câteva minute, spuse Walter după ce aruncă o privire către pendulă. Veţi putea auzi trosnetul semaforului într-o clipă.
— Ăsta-i prea devreme; vreau să-mi termin paharul. Şi următorul?
— E unul la 22 şi 14. Cred că-i ultimul din seara asta. În mod sigur ultimul, cel puţin până la miezul nopţii; adică la ora când închid, după aceea nu mai ştiu.
— Şi încotro se… Nu, nu-mi spune unde se duce. Nu vreau să ştiu. Dar îl voi lua.
— Fără să ştiţi unde se duce?
— Fără să vreau s-o ştiu, îl îndreptă Haig. Şi ascultă, Walter, vorbesc serios. Trebuie să-mi faci un serviciu: dacă vei citi în ziare că am dispărut, nu spune nimănui că am trecut pe aici în seara asta, nici ce am vorbit. Vreau să nu spui nimănui.
Walter încuviinţă din cap, discret şi aprobator:
— Ştiu să-mi ţin gura, domnule Haig. Aţi fost totdeauna un client bun. Nu vă vor da de urmă datorită mie.
Haig se clătină uşor pe taburetul său şi fixă ochii, chipul şi zâmbetul abia ascuns al lui Walter. Convorbirea sunase ciudat, ca ceva cunoscut, ca şi cum mai rostise aceleaşi vorbe cândva şi primise acelaşi răspuns.
— Ţi-am mai spus asta, Walter? întrebă cu un glas deodată sec, precum un contrainterogatoriu. De câte ori până acum?
— Oh, de şase ori… poate opt, nu, de zece ori. Nu-mi mai amintesc.
— Dumnezeule! mormăi Haig.
Îl privea în continuare pe Walter, iar chipul acestuia se desfăcu în două. Li fu necesar un mare efort pentru a-i recompune într-unul singur, cu zâmbetul abia schiţat, indulgent, puţin ironic. Era limpede că se repetase mai mult de zece ori.
— Spune-mi, Walter, sunt eu un beţivan?
— N-aş putea spune una ca asta, domnule Haig. Beţi mult, adevărat, însă…
Nu mai avea chef să-i privească pe Walter în faţă. Se uită la pahar şi constată că nu mai rămăsese nimic în el. Comandă altul şi, în timp ce Walter se grăbea să-l servească, se privi în oglinda din spatele barului. „Mulţumescu-ţi Doamne, o oglindă fără reflexe albăstrui.” Era destul de cumplit să te vezi dublu şi într-o oglindă obişnuită: *Aşezămintele Haig Haig* era o glumă pentru a dialoga cu sine însuşi, dar atât de răsuflată încât era un motiv în

plus pentru a nu scăpa trenul ăsta. Şi nu îl va scăpa, Doamne Dumnezeule, fie şi beat mort, trenul ăsta nu-l va scăpa.

Din păcate până şi aceste ultime gânduri aveau o neplăcută rezonanţă cunoscută.

Oare de câte ori? Încercă să privească în fundul paharului pe trei sferturi gol. La următorul, pe când era încă mai mult de jumătate plin, îl auzi pe Walter spunând:

— Poate că este totuşi un incendiu, domnule Haig, unul mare; este prea întins pentru a fi o auroră. Ies afară să privesc.

Haig rămase însă aşezat pe taburetul său. Când deschise din nou ochii, Walter îşi reluase locul din spatele barului şi tocmai umbla la aparatul de radio.

— Ei, atunci e vorba de un incendiu? întrebă Haig.

— S-ar putea. Am să ascult buletinul de ştiri de la ora 22 şi 15 pentru a afla.

Din radio izbucni un muget de jazz, un clarinet ce puncta acutele pe un fond de alămuri în surdină şi tobe lovite cu furie.

— ...ăsta-i postul, spuse Walter, informaţiile urmează într-un minut.

— Într-un minut...

Haig era să cadă sărind de pe taburet.

— E deja 22 şi 14?

Nu aşteptă răspunsul. Între bar şi uşa deschisă podeaua se înclina puţin. Nu mai avea de trecut decât prin câteva uşi pentru a ajunge în gară. Poate mai era posibil, poate va ajunge la timp. Dintr-o dată se simţi de parcă nu băuse nimic, mintea îi deveni limpede precum cristalul de stâncă, cu toate că picioarele îi tremurau nesigure. Şi apoi, se întâmplă atât de rar ca un tren să plece la secundă. Şi apoi, poate că Walter spusese „într-un minut” aşa cum spui atunci când de fapt mai sunt trei, ori două, sau patru. *Ar* mai fi o şansă.

Pe scări se împiedică şi căzu, dar se ridică, pierzând astfel câteva secunde. Depăşi ghişeul de bilete – îşi va putea cumpăra biletul şi în tren – ajunse la portiţa de acces, văzu peronul şi lanterna roşie a trenului ce pleca, doar la câţiva metri dincolo de limita speranţei. Zece metri, o sută de metri. Mereu mai departe.

Feroviarul stătea la capătul peronului, urmărind din ochi trenul care se depărta. Auzise desigur paşii lui Haig, pentru că îi vorbi peste umăr, fără a întoarce capul:

— Păcat că l-aţi pierdut. Era ultimul.

Haig simţi deodată comicul situaţiei şi izbucni în râs. Era de-a dreptul prea absurd pentru a fi luat în serios, scăpase trenul cu adevărat la mustaţă. Dar va mai fi şi trenul din zori. Nu avea decât să se întoarcă în gară, în sala de aşteptare, şi va aştepta până când…

— La ce oră e primul tren, mâine dimineaţă?

— Nu m-aţi înţeles, spuse bărbatul, întorcându-se spre Haig.

Haig văzu atunci chipul celuilalt, proiectat pe văpaia roşie a cerului.

— Nu m-aţi înţeles. A fost *ultimul tren.*

Nu S-a Întâmplat Nimic

Lorenz Kane nu avea cum să ştie, însă chiar din clipa în care lovise fata cu bicicleta se îndreptase spre prăpastie. Nenorocirea se putea întâmpla oriunde şi în orice moment, întâmplarea a făcut însă ca ea să se producă în culisele unei bombe de noapte cu *strip-tease.*

Era pentru a treia oară într-o săptămâna când urmărea numărul lui Qeenie Quinn, despuiata vedetă a casei, într-un extraordinar spectacol de aţâţat poftele. Îmbrăcată doar în lumina albăstrie şi cu trei petice de panglică în punctele strategice, Qeenie, o blondă arătoasă şi clădită precum o redută de beton, tocmai îşi stârnise admiratorii pentru a treia oară în seara aceea şi dispăruse înspre culisele din grădină, când Kane luă hotărârea: numărul lui Qeenie ca spectacol privat în garsoniera sa ar fi desigur nu doar mai plăcut de privit, ci se va încheia fără îndoială cu plăceri mai profunde.

Programul se apropia de finalul la care calitatea ei de vedetă o scutea pe Qeenie să participe, prin urmare momentul ideal pentru a merge să-i vorbească despre eventualitatea unei întrevederi în doi.

Kane ieşi din local şi o luă pe aleea care ocolea clădirea până la intrarea artiştilor. O hârtie de cinci dolari îl ajută să treacă fără probleme de loja portarului şi, după un minut, era în faţa uşii, la care bătu cu degetul îndoit.

— Da? se auzi o voce din spatele tăbliei uşii, împodobită cu o stea aurie.

Kane nu era atât de nerod încât să facă propuneri printr-o uşă închisă şi cunoştea destul de bine obiceiurile culiselor pentru a se anunţa în singurul fel care i-ar fi permis să fie luat drept cineva care făcea parte din lumea spectacolului, cineva care avea de făcut o propunere, nu neapărat deocheată:

— Sunteţi îmbrăcată?

— O clipă, răspunse ea. Apoi, după câteva clipe adăugă: În regulă.

Kane intră şi o găsi în picioare, cu faţa la el, într-un halat de casă roşu, care îi punea, minunat în valoare ochii albaştri şi părul blond. O salută înclinându-se, se prezentă şi începu să expună amănunţit propunerea la care se gândise.

Se aştepta la unele şovăieli iniţiale, poate chiar la un refuz;

era foarte dispus să se arate stăruitor şi să apeleze la argumente ce puteau atinge patru cifre (în dolari), adică o sumă ce depăşea probabil salariul pe o săptămână al artistei, ba chiar poate şi pe cel lunar; nu puteai avea pretenţii mai mari când lucrai într-o asemenea bombă modestă. Şi iată că, în loc să-l asculte şi să discute rezonabil, ea se porni să zbiere făcându-l albie de porci, de parcă ar fi fost vreo fecioară. Şi, ca şi cum asta nu ar fi fost de ajuns, făcu greşeala să înainteze cu un pas şi să-i dea o palmă. Foarte tare, atât de tare încât îl duru.

Asta îl înfurie. Făcu un pas înapoi, scoase revolverul şi trase, străpungându-i inima.

Părăsi după aceea teatrul, chemă un taxi şi se duse acasă. Bău câteva pahare pentru a-şi linişti nervii puşi la grea încercare de această întâmplare şi se culcă. Dormea adânc atunci când, puţin după miezul nopţii, poliţia veni să-l aresteze pentru crimă. Nu mai înţelegea nimic.

În dimineaţa următoare, Mortimer Mearson, nu în mod cert dar foarte probabil cel mai bun avocat din oraş specializat în Codul penal, care tocmai terminase o partidă matinală de optsprezece găuri şi revenise în clădirea de pe terenul de golf, găsi un mesaj care îi cerea să sune cu primul prilej la doamna judecător Amanda Hayes. Li telefonă imediat.

— Bună ziua, Înălţimea Voastră, spuse el, arde pe undeva?

— Arde, Morty, arde. Dar dacă în dimineaţa asta eşti liber, ai putea trece pe la mine la birou, pentru a mă scuti să-ţi spun totul prin telefon.

— Voi fi al tău într-o oră.

Şi se ţinu de cuvânt.

— Bună dimineaţa, scumpă judecătoreasă, o salută avocatul. Ai bunătatea de a trage aer în piept şi de a-mi spune dintr-o singură suflare ce s-a mai pus la cale.

— Un caz pentru dumneata, dacă te atrage. Pe scurt, azi-noapte a fost arestat un bărbat, pentru omucidere. Refuză să dea orice declaraţie înainte de a-şi consulta avocatul. Susţine că nu a mai avut niciodată de a face cu justiţia şi nu cunoaşte niciun avocat. A cerut procurorului să-i recomande unul, iar procurorul mi-a transmis mie rugămintea.

— Aha, încă un caz pe de-a moaca, suspină avocatul. N-are nimic, era timpul să iau şi eu unul. Mă numeşti din oficiu?

— Nu mai face pe interesantul, micuţule, spuse doamna

judecător Hayes. Nu-i deloc vorba de un dosar gratuit. Domnul în cauză nu-i chiar miliardar, dar posedăm o oarecare avere; este un tânăr destul de cunoscut în lumea bună, un *bon vivant*[3] şi îşi poate permite foarte lesne să-ţi verse onorariul pe care îl vei fixa, dacă bineînţeles va fi în limite rezonabile. Asta nu înseamnă că te văd mulţumindu-te cu limite rezonabile dar, în sfârşit, rămâne o chestiune pe care o veţi fixa de comun acord, desigur în caz că te acceptă drept apărător.

— Iar modelul acesta al tuturor virtuţilor, după toate aparenţele victima unui complot diabolic, are şi un nume?

— Da, chiar unul cunoscut, dacă obişnuieşti să citeşti presa, mondenă. Se numeşte Lorenz Kane.

— Într-adevăr, numele îmi spune ceva. Nevinovat, fără îndoială. Hm… încă n-am citit ziarele de dimineaţă.

Pe cine se spune că ar fi omorât? Îmi poţi da unele amănunte?

— Nu va fi un dosar prea uşor, micuţul meu Morty, spuse doamna judecător Hayes. Clientul dumitale nu are nici cea mai mică şansă, în afară de a pleda pentru nebunie. Victima era cunoscută sub numele de Qeenie Quinn, un nume de împrumut, cum se obişnuieşte în lumea teatrului; cel adevărat rămâne de stabilit. Se despuia la Majestic, unde era vedeta spectacolului. Foarte multă lume l-a văzut pe Kane în sală în timp ce fata îşi făcea numărul şi l-au văzut ieşind la sfârşit. Portarul l-a recunoscut şi el, mărturisind că… i-a dat drumul. Portarul acesta îl cunoştea pe Kane din vedere şi a fost acela care a condus poliţia la el acasă. Kane trecuse din nou prin faţa lojei sale, la câteva minute după ce intrase la artistă. Între timp mai multe persoane au auzit un foc de armă. Imediat după, terminarea spectacolului domnişoara Quinn a fost găsită moartă, ucisă în cabina ei cu un glonţ.

— Mda, spuse Mearson, adică declaraţia portarului împotriva declaraţiei sale. Nu prea ai de ce să te agăţi. Voi dovedi că portarul este nu numai un mitoman patologic, ci şi un campion în domeniu.

— Nu mă îndoiesc de asta nici măcar o clipă. DAR! Ţinând seama de relativa lui importanţă socială, poliţia a cerut, înainte de a descinde la el, şi un mandat de percheziţie pe lângă cel de arestare. Iar în buzunarul hainei pe care o purtase în aceeaşi

---

[3] (În franceză în textul original) Corespunde cu engl. play boy, persoană petrecăreaţă, fecior de bani gata (n. trad.).

seară a fost găsit un mic revolver de calibrul 32, cu un tub de cartuş tras rămas în butoiaş. Domnişoara Quinn a fost ucisă cu un glonţ de calibrul 32. Cu revolverul lui Kane, dacă dăm crezare experţilor în balistică ai poliţiei, care au comparat la microscop proiectilul ucigaş cu cel pe care l-au tras cu acelaşi revolver.

— Afurisită treabă. Spuneai că acest Lorenz Kane nu a făcut nicio declaraţie, exceptând-o pe aceea că nu va fade niciuna înainte de a consulta un avocat care să-i convină?

— Exact, în afară de o remarcă destul de stranie pe care a făcut-o îndată după ce fusese arestat şi inculpat. Cei doi poliţişti care au luat parte la arestare au auzit-o şi amândoi au raportat-o, cuvânt cu cuvânt. Kane a spus: „Doamne Dumnezeule! Înseamnă că era adevărată!” Ce-a vrut să spună, după părerea dumitale?

— Habar n-am. Dacă mă va accepta ca apărător, nu voi ezita să-l întreb. Până atunci, nu ştiu prea bine dacă trebuie să-ţi mulţumesc că m-ai atras în această afacere sau să te blestem că mi-ai pasat faimosul toiag pe care nu se ştie de ce capăt trebuie să-l apuci.

— Ştiu că-ţi place acest gen de toiag, Morty, şi nu încerca să negi. Asta cu atât mai mult cu cât îţi vei încasa onorariul, indiferent dacă pierzi ori câştigi procesul. Te voi scuti chiar şi de o procedură lipsită de perspective: nu încerca punerea în libertate provizorie, cu sau fără cauţiune; procurorul a prins mingea din zbor îndată ce a avut în mână raportul balisticienilor. Acuzaţia e limpede, asasinat propriu-zis. Aşa că acuzarea nu are nevoie nici de cel mai mărunt element suplimentar, iar procesul va avea loc imediat după ce îţi vei epuiza toate procedeele de amânare. Ce mai aştepţi?

— Nimic, spuse Mearson.

Şi ieşi.

Un gardian îl conduse pe Lorenz Kane la vorbitor, unde îl lăsă împreună cu avocatul Mortimer Mearson. Acesta se prezentă şi cei doi bărbaţi îşi strânseră mâinile. Kane părea foarte liniştit, constată Mearson, care era evident mult mai intrigat şi îngrijorat. Clientul său era om la aproape patruzeci de ani, destul de înalt, chiar mai arătos decât s-ar fi cuvenit, de o eleganţă fără cusur în ciuda unei nopţi petrecute în celulă. Lăsa

impresia că face parte din acea categorie de bărbaţi care rămân de o eleganţă impecabilă oriunde şi oricând, chiar şi la opt zile după ce s-au rătăcit de caravană, la o mie cinci sute de kilometri de orice, în Congo, lipsit de hamalii care au dispărut cu bagaje cu tot…

— Da, domnule Mearson. Aş fi cu adevărat încântat să-mi fiţi apărător. Am auzit vorbindu-se de dumneavoastră, am citit prin ziare extrase din pledoariile pe care le-aţi ţinut; nu ştiu de ce nu m-am gândit din prima clipă să mă adresez dumneavoastră, în loc să cer să-mi fie recomandat cineva. Acestea fiind spuse, doriţi să-mi auziţi povestea înainte de a mă accepta de client, sau mă acceptaţi de pe acum, la bine sau la ce-i mai rău?

— La bine sau la ce-i mai rău, spuse Mearson, până când…

Se opri. „Până când moartea ne va despărţi” nu erau cele mai potrivite cuvinte ce puteau fi adresate unui domn care, după toate probabilităţile, era la un pas, da scaunul electric.

Însă Kane zâmbi şi încheie chiar el propoziţia.

— Perfect, spuse apoi. Şi acum să luăm loc.

S-au aşezat pe două scaune, faţă în faţă, cu o masă între ei, singurul mobilier din vorbitor.

— Va trebui să ne vedem destul. De des, reluă atunci Kane, prin urmare să eliminăm din capul locului orice protocol. Nu-mi spuneţi Lorenz; prefer Larry.

— Aşa cum eu prefer Morty în loc de Mortimer, spuse Mearson. Acestea odată stabilite, vreau povestea ta în cele mai mici amănunte dar, înainte de toată, aş avea două întrebări să-ţi pun. Eşti…

— Mai încet. Am şi eu o *mică* întrebare, înaintea celor două: eşti sigur, foarte sigur, că nu sunt microfoane în această încăpere şi tot ce vom discuta va rămâne strict între noi?

— Nu am nici cea mai mică îndoială. Dar să revenim la prima mea întrebare: eşti sau nu vinovat?

— Da, sunt vinovat.

— Poliţiştii care te-au arestat susţin că, înainte de a refuza orice declaraţie, ai exclamat: „Doamne Dumnezeule! Înseamnă că era reală!” Ai rostit într-adevăr cuvintele astea şi, dacă da, ce-ai vrut să spui?

— Pe moment eram complet năucit, Morty, şi nu-mi pot aminti… Este însă foarte posibil să fi spus ceva în genul ăsta, pentru că era exact gândul care mă frământa atunci. Dar ce-am

înţeles prin vorbele acelea nu-ţi pot explica în câteva cuvinte, Singura modalitate de a te lămuri, asta admiţând că voi reuşi s-o fac, este să încep cu începutul începutului.

— Bun. Poţi începe. Şi nu te grăbi, nimic nu ne obligă să trecem totul în revistă într-o singură şedinţă. Pot tărăgăna procesul timp de trei luni sau chiar mai mult, dacă va fi nevoie.

— Ce s-a întâmplat, îţi pot istorisi în puţine cuvinte. Totul a început... nu mă întreba ce înţeleg prin „totul”... După cum spuneam, totul a început în urmă cu cinci luni și jumătate, pe la jumătatea lui aprilie. Cam la ora două dimineaţa, în zorii zilei de treisprezece aprilie, pentru a fi cât mai precis cu putinţă. Ieşisem de la o recepţie, de, la *Armand Village,* în nordul oraşului şi mă întorceam acasă. Eram...

— Iartă-mă că te voi întrerupe mereu, dar ţin să-mi fac o imagine cât mai exactă a evenimentelor pe măsură ce vorbeşti. Erai la volan? Singur?

— Conduceam Jaguarul meu şi eram singur.

— Beat? Goneai?

— Eram treaz, cu adevărat treaz. Părăsisem zaiafetul relativ devreme, fusese o adunare plicticoasă şi de aceea nu băusem decât foarte puţin. Mi s-a făcut deodată foame – se vede că uitasem să cinez. Am oprit deci la un restaurant din marginea drumului. Până să mi se aducă mâncarea am băut un singur cocteil, să mai treacă timpul, apoi am mâncat friptura uriaşă ce mi-a fost servită, cu toată garnitura de legume, după care am băut şi câteva ceşti de cafea. Fără a mai consuma alcool. Astfel că, atunci când am părăsit restaurantul, eram mai treaz decât de obicei, dacă înţelegi ce vreau să spun. Şi pentru a pune capac la toate, nu aveam de mers decât o jumătate de oră, într-o maşină decapotată, în aerul răcoros al nopţii. Luând toate astea în consideraţie, eram mai treaz decât acum, şi n-am băut nimic de la miezul nopţii trecute.

— O clipă, îl întrerupse Mearson.

Avocatul scoase la iveală din buzunarul interior al hainei un flacon plat din argint, pe care i-l întinse interlocutorului său.

— O amintire din anii prohibiţiei; o folosesc uneori ca să mă joc de-a Saint-Bernard-ul[4] cu clienţii încarceraţi de prea puţin

[4] Aluzie la butelcuţa cu alcool ce se prinde la gâtul uriaşilor clini elveţieni dresaţi pentru căutarea şi salvarea celor dispăruţi în avalanşele de zăpadă, ca prim ajutor (n. trad.).

timp pentru a se fi adaptat la lipsa unor aporturi vitale…

— Ahhh! făcu Larry, după ce trase o duşcă bună, Morty, îţi dau voie să-ţi dublezi onorariul, drept plată a serviciilor ce depăşesc obligaţiile profesionale. Unde rămăsesem? Ah, da: tocmai îţi spuneam că eram perfect treaz. Dacă aveam o viteză prea mare? În mod teoretic, da. Rulam pe *Vine Street,* eram la câteva străzi de Rostov…

— Adică de secţia 44 de poliţie.

— Exact. Iar secţia aceasta joacă şi ea un rol în povestea mea. Este o zonă cu limita de viteză de 40 km/oră, iar eu aveam între 65 şi 70, dar ce vrei, era ora două şi jumătate dimineaţa şi cât vedeai cu ochii nu era nicio maşină. În afară de bătrâna şi legendara doamnă din Pasadena, care mai crede în Moş Crăciun, nimeni nu ar fi rulat cu mai puţin de 60.

— Iar venerabila doamnă nu circulă niciodată atât da târziu… Dar scuză-mă, poţi continua.

— Şi, deodată, cu totul pe neaşteptate, iată. Că apare dintr-o alee laterală o fată pe bicicletă, atât de repede cât poate alerga o bicicletă. Mi-a ieşit drept în faţă. Am văzut-o o fracţiune de secundă înainte de a frâna. Avea vreo şaisprezece sau şaptesprezece ani. Cu păr roşcat, care-i ieşea de sub fularul înnodat ca un turban. Purta un pulover verde din lână de angora şi un pantalon de ciclist. Bicicleta era roşie.

— Ai avut timp să observi toate amănuntele astea?

— Absolut. Şi este o imagine care mi-a rămas întipărită în memorie. O văd şi astăzi, exact ca şi atunci. Chiar înainte de impact, fata a întors capul şi m-a privit drept în faţă. I-am văzut ochii înspăimântaţi prin ochelarii cu ramă de baga.

Talpa piciorului meu strivea pedală frânei mai-mai să străpungă podeaua, iar blestematul de Jaguar începuse să derapeze, ameninţând să se răstoarne ori mai ştiu eu ce. Dar la dracu, oricât de bune reflexe ai avea – iar ale mele sunt excelente – nu prea poţi să încetineşti în câţiva metri atunci când eşti lansat cu 60 la oră. Cu siguranţă că mai aveam încă 50 când am lovit-o… a fost un şoc cumplit.

Şi apoi, trosc, pleosc, întâi cu roţile din faţă şi apoi cu cele din spate, am trecut peste fată. Zgomotul provenea desigur de la bicicleta strivită. Maşina s-a oprit în cele din urmă la vreo zece metri mai încolo.

Vedeam în faţa mea, prin parbriz, luminile de la secţia de

poliţie, la următoarea intersecţie. Am coborât din maşină şi am pornit în fugă către secţie. Nici nu m-am uitat înapoi. Nu vroiam să văd. N-ar fi folosit la nimic, nu putea fi decât moartă; şocul fusese atât de violent încât ar fi putut s-o ucidă de zece ori.

Am intrat ca o furtună în secţia de poliţie şi după câteva clipe am izbutit să spun în mod inteligibil ce aveam de spus. Doi dintre poliţai au ieşit împreună cu mine şi ne-am îndreptat către locul accidentului. Eu o luasem înainte alergând, în vreme ce ei se mulţumiseră să meargă repede; atunci am încetinit şi eu, pentru că nu ţineam deloc să ajung primul. Până la urmă am ajuns şi…

— Lasă-mă să ghicesc, spuse avocatul. Nici urmă de fată, nici urmă de bicicletă.

Kane încuviinţă încet din cap.

— Jaguarul era de-a curmezişul pe şosea, ca şi cum se oprise dintr-un derapaj. Farurile erau aprinse. Cheia de contact era la locul ei, însă motorul se oprise. În spatele automobilului, pe o distanţă de aproape doisprezece metri, urmele lăsate de cauciucurile roţilor blocate, începând din dreptul aleii laterale ce dădea în şosea.

Şi nimic altceva. Nu fată. Nu bicicletă. Nicio picătură de sânge, niciun, rest metalic. Nici o singură zgârietură pe partea din faţă a maşinii. Poliţaii m-au luat drept nebun şi nu-i pot condamna. Ba nici măcar nu m-au lăsat să mă urc la volan pentru a trage automobilul la marginea străzii; a făcut-o unul dintre ei şi, după ce l-a tras lângă trotuar, a băgat cheia în buzunar; nu vroia să mi-o dea înapoi. M-au dus înapoi la secţie, să mă interogheze.

Mi-am încheiat noaptea acolo. Puteam desigur să telefonez vreunui avocat să vină să mă elibereze pe cauţiune, dar eram prea zguduit de întâmplare pentru a mă gândi la aşa ceva. Ba poate eram atât de zguduit încât nici nu aveam cu adevărat dorinţa să scap din secţia de poliţie, pentru că nu aveam nici cea mai vagă idee unde m-aş fi putut duce dacă mă eliberau. Singurul lucru pe care mi-l doream era să fiu lăsat singur pentru a mă putea gândi. Ceea ce am şi obţinut, după ce s-a încheiat interogatoriul. Poliţaii nu m-au zvârlit laolaltă cu beţivanii de rând. Eram prea bine îmbrăcat, aveam fără îndoială destule cărţi de credit şi acte care mă plasau printre cei din lumea bună. Şi-au spus probabil că sunt ţicnit ori slab cu duhul, dar oricum

un cetăţean onorabil, ce trebuia mânuit cu mănuşi şi nu cu bâta. Oricum o fi fost, au deschis în onoarea mea o celulă individuală, unde m-au lăsat să meditez în linişte.

În dimineaţa următoare au chemat un psihiatru al poliţiei să mă examineze. Între timp însă îmi venisem în fire, suficient pentru a-mi da seama că, oricum o întorceam, nu poliţia avea cum să mă ajute şi cu cât mai repede voi scăpa din mâinile ei, cu atât mai bine va fi. Prin urmare i-am înşiruit o seamă de gogoşi, atenuând faptele, în loc să-i povestesc ce se întâmplase în realitate. Am lăsat de-o parte efectele sonore, zgomotul bicicletei strivite sub roţi, n-am suflat o vorbă despre impresiile captate în mişcare, impactul şi zdruncinătura pe care am simţit-o; am depănat povestea astfel încât să poată fi luată drept o halucinaţie bruscă şi trecătoare, pur *vizuală.* Nu a fost prea uşor, dar până la urmă a înghiţit-o şi am fost eliberat.

Kane făcu o pauză, cât să mai tragă o duşcă zdravănă direct din clondirul de argint şi continuă:

— M-ai urmărit până acum? Şi lăsând la o parte faptul că mă crezi sau nu, ai vreo întrebare să-mi pui?

— Aş avea una singură: eşti sigur, absolut sigur că ceea ce s-a petrecut între tine şi poliţiştii de la secţia 44 este o realitate obiectivă şi verificabilă? Cu alte cuvinte, în cazul în care la proces voi pleda în favoarea nebuniei, voi putea cere mărturia agenţilor cu care ai avut de-a face şi cea a psihiatrului poliţiei?

În timp ce Mearson îşi formula întrebarea, pe chipul lui Kane apăruse un zâmbet chinuit.

— Pentru mine, ceea ce s-a întâmplat la secţie este realitate obiectivă, la fel ca şi coliziunea cu fata cu bicicleta. Dar ai posibilitatea de a verifica prima dintre aceste realităţi. Poţi întreba dacă există un proces-verbal şi dacă poliţaii îşi amintesc de incident. De acord?

— Se admite. Te rog să continui.

— Poliţia a acceptat deci că fusesem victima unei halucinaţii şi s-a mulţumit cu atât. Eu însă nu. M-am zbătut în toate felurile. Am dus Jaguarul la un garaj, unde a fost cercetat foarte amănunţit. Eu însumi am verificat caroseria, precum şi partea din faţă a maşinii. Niciun fel de urme. Bun, deci nu se întâmplase nimic, cel puţin în privinţa automobilului.

După aceea, am început să caut o fată care să corespundă semnalmentelor, vie ori moartă, care ieşise în noaptea aceea cu

bicicleta. Asta m-a costat câteva mii de dolari cheltuiţi cu detectivi particulari, care au trecut prin sită întreg cartierul, cartierele din jur, precum şi o întinsă zonă învecinată, în căutarea unei fete care să semene cu cea descrisă de mine, care locuia sau locuise acolo cândva, cu sau fără o bicicletă roşie. Detectivii au dibuit câteva adolescente roşcovane, pe care le-am văzut în mod discret. Zero.

Şi apoi, după ce m-am documentat, am ales un psihiatru şi m-am lansat într-un tratament, pe cheltuiala mea. Se spune că ar fi cel mai bun din oraş, dar e sigur cel mai scump. M-a consultat două luni încheiate. Bani azvârliţi degeaba. Nu am reuşit să-i aflu părerea despre cazul meu, refuza să vorbească despre asta. Cunoşti principiul psihanalizei? Analistul te pune să vorbeşti, te face să te analizezi singur şi aşteaptă să-i explici tu lui ce anume nu e în regulă cu tine; când ajunge în stadiul acesta bolnavul devine volubil, explică întruna de ce suferise, după care îl anunţă pe medic că e vindecat; acesta se declară de acord şi eliberează clientul dându-i binecuvântarea sa. Totul e în regulă atunci când subconştientul ştie ce anume nu merge şi recunoaşte până la urmă lucrul acesta. La mine însă subconştientul nu ştia absolut nimic. Prin urmare îmi pierdeam vremea de pomană şi am oprit tratamentul.

Între timp însă mă spovedisem unor. Prieteni, cerându-le părerea. Unul dintre ei, profesor de filosofie la universitate, a început să-mi vorbească de ontologie, iar ontologia m-a pus pe o urmă. Mai bine zis, îmi închipuiam că am găsit *soluţia* problemei ce mă frământa. Cel puţin aşa am crezut până ieri seara. De atunci ştiu că soluţia mea e cel puţin în parte falsă.

— On-to-lo-gia… silabisi în şoaptă Mearson. Cuvântul l-am mai auzit, dar dacă ai vrea să-mi împrospătezi memoria…

— Îţi pot cita, din memorie, definiţia din *Marele Dicţionar Webster*, text integral: „Ontologia este ştiinţa existenţei sau a realităţii; este o ramură a filosofiei care investighează natura, proprietăţile esenţiale şi relaţiile existenţei ca atare”.

Kane aruncă o privire la ceas.

— Te rog să mă ierţi, dar se pare că durează ceva mai mult timp decât crezusem. Încep să fiu puţin obosit de discuţie şi simt că eşti poate şi mai obosit ascultându-mă. N-ai vrea să continuăm mâine?

— Excelentă idee, Larry, spuse Mearson ridicându-se.

Kane sorbi ultimele picături din flaconul de argint şi îl înapoie avocatului.

— Mâine ai să mai faci pe Saint-Bernard-ul?

— Am trecut pe la postul de poliţie, spuse Mearson. A fost întocmit într-adevăr un proces verbal. Şi am putut sta de vorbă cu unul dintre cei doi poliţişti care te-au întovărăşit până la locul ac... adică până la maşina ta. Faptul că ai anunţat accidentul este real. În privinţa asta nu-i nicio îndoială.

— Atunci voi continua de unde am rămas ieri, spuse Kane. Ontologia studiază deci natura realităţii. Cercetând autorii care tratează tema aceasta, am dat peste noţiunea de *solipsism,* care s-a născut la vechii greci. Solipsismul este credinţa că universul întreg este produsul imaginaţiei unui singur individ... adică al imaginaţiei *mele,* în cazul în care mă priveşte. Ceea ce ar însemna că eu reprezint unica realitate concretă, iar toate cele şi cei din jurul meu nu există decât în spiritul meu.

Mearson asculta, încruntând sprâncenele.

— În concluzie, fata cu bicicleta, neavând la început decât o existenţă imaginară, ar fi încetat să existe... *retroactiv,* din clipa în care ai ucis-o? Şi nu a lăsat nicio urmă din existenţa ei anterioară, exceptând imaginea gravată în memoria ta?

— Asta a fost una din posibilităţile pe care le-am luat în consideraţie. De aceea m-am hotărât să fac o experienţă, de la care aşteptam să-mi confirme ori să-mi respingă ipoteza. Era vorba de a comite o crimă, în mod deliberat, pentru a putea constata ce se întâmplă.

— Dar în sfârşit, Larry, în fiecare zi sunt comise crime; zilnic oamenii se omoară între ei, dar victimele nu dispar retroactiv, fără a lăsa urme ale existenţei lor anterioare!

— Da, dar oamenii de care vorbeşti nu au fost ucişi *de mine,* spuse Kane cu accentul sincer al celui neînţeles. Dacă universul este într-adevăr produsul imaginaţiei *mele,* este cu totul altceva. Fata cu bicicleta a fost prima persoană pe care am ucis-o vreodată.

Mearson oftă adânc.

— Prea bine. Deci te-ai hotărât să procedezi la o verificare comiţând o crimă. Şi ai ucis-o pe Qeenie Quinn. Dar spune-mi de ce...

— Nu, nu, n-a fost aşa, îl întrerupse Kane. Am început cu un

alt asasinat, acum aproape o lună. Am ucis un bărbat. Nu are niciun rost să-ţi mai spun cum îl chema şi nici altceva despre el, căci el nu a existat niciodată, la fel ca fata cu bicicleta.

Trebuie să-ţi mărturisesc că nu puteam şti dinainte dacă lucrurile se vor petrece în felul acesta. De aceea nu l-am ucis pe omul acela în mod deschis, pe faţă, aşa cum am ucis-o pe Qeenie. Am procedat cu grijă, luându-mi foarte serioase măsuri de siguranţă; dacă trupul său ar fi fost descoperit, nu eu aş fi fost bănuit de poliţie drept făptaş.

Fapt e că din clipa în care l-am ucis, omul a încetat să existe. De aici am dedus, fireşte, că teoria mea era confirmată. Pornind de la această confirmare, de atunci am purtat în mod permanent un revolver în buzunar, încredinţat că voi putea ucide oricând nepedepsit, dacă voi avea chef s-o fac, şi că aceasta nu va avea nicio urmare, nici măcar de ordin moral, odată ce orice persoană omorâtă de mine nu avea o existenţă reală decât în mintea mea.

— Hm, hm, făcu Mearson.

— În mod obişnuit, spuse Kane, am o dispoziţie egală. Acum două seri am folosit pentru prima oară revolverul. Atunci când stricata aceea care se dezbracă pe bani m-a pălmuit, m-a lovit *tare;* a dat cu toată forţa. Am văzut stele verzi şi pot spune că a fost o reacţie automată să pun mâna pe revolver şi să trag.

— Hm, hm, hm, făcu avocatul. Dar Qeenie Quinn s-a dovedit a fi cât se poate de reală şi iată-te la puşcărie, acuzat de asasinat. Asta nu face ţăndări teoria ta solipsistă?

— Da şi nu. Fără îndoială că o zdruncină. Am meditat mult la asta, de când am fost arestat. Şi iată concluziile la care am ajuns: dacă Qeenie era în mod concret reală – şi este evident că a fost – asta înseamnă că la rândul meu nu eram – şi probabil că nici nu sunt – *unica* fiinţă reală. Universul e alcătuit deci din indivizi reali şi nereali, aceştia din urmă existând doar în mintea celor reali.

Câţi suntem? Nu ştiu. Poate o mână de oameni, ori poate mii, sau chiar milioane. Eşantionul experienţei mele – trei persoane, dintre care una s-a dovedit a fi reală – e mult prea restrâns pentru a putea fi considerat semnificativ.

— Fie. Dar de ce ar exista o asemenea dualitate?

— Habar n-am. Desigur, m-am lăsat sedus de cele mai nebuneşti speculaţii, dar niciuna din construcţiile mele

imaginare nu are un motiv în plus faţă de altele pentru a fi reală. Oare o conspiraţie? Poate… însă o conspiraţie împotriva cui? Sau împotriva a ce? Şi este exclus ca toate fiinţele reale să facă parte din complot, de vreme ce eu nu fac parte.

Kane râse puţintel mânzeşte, mai mult de politeţe, fără urmă de veselie.

— Azi-noapte am avut un vis, cu adevărat la limitele imaginaţiei: unul din acele vise tulburi, în care totul se amestecă, pe care nu-l poţi povesti nimănui, pentru că nu conţine nicio înlănţuire; nu este decât un şir de impresii. În visul acesta era într-adevăr un complot, precum şi *arhivele* realităţii, în care erau păstrate mumei® tuturor persoanelor reale, pentru a le menţine realitatea. Şi – iată un minunat calambur de vis – realitatea este ca patul unui fluviu în care nu poţi pătrunde decât printr-un fel de metempsihoză, fiind *realitate.* Oamenii reali formează un lanţ, cu un reprezentant în fiecare oraş. E de la sine înţeles că lucrează în branşa aşternuturilor, care le serveşte de faţadă. Şi… şi mai departe nu mai ştiu; doar nu mă voi apuca să-ţi povestesc visele mele! Bine, să lăsăm asta. Acum ştii totul, dragul meu Morty. Bănuiesc că vei spune că singurul lucru ce poate fi pledat e nebunia. Şi vei avea dreptate, pentru Dumnezeu, deoarece dacă sunt sănătos la minte, înseamnă automat că sunt un asasin. Vinovat şi fără circumstanţe atenuante. Ce spui?

— Ştiu şi eu…

Mearson mâzgălea distrat pe colţul mesei cu stiloul său aurit; în cele din urmă ridică privirile.

— Tipul care pune creierul pe moaţe, cel care te-a consultat, nu cumva este un oarecare Galbraith?

— Ba da!

— Perfect. Galbraith este unul dintre prietenii mei şi în acelaşi timp cel mai bun psihiatru de pe lângă tribunalele din cras, ba poate chiar din ţară. Am lucrat împreună în peste zece cazuri, pe care le-am câştigat fără excepţie. Înainte de a-mi schiţa un plan de apărare, mi-ar plăcea să-i cer părerea. Eşti de acord să-i vorbeşti, cu toată sinceritatea, dacă ţi-l trimit aici?

— Dar bineînţeles. Şi, hm… i-ai putea cere să-mi facă un serviciu?

— Cred că da. Ce serviciu?

— Împrumută-i flaconul tău şi cere-i să mi-l aducă plin. Nici nu

poţi bănui cât poate contribui acest tonifiant ea întrevederile noastre să-mi pară aproape plăcute.

Interfonul de pe biroul avocatului Mortimer Mearson sună şi acesta apăsă pe butonul care îl punea în legătură cu secretara.

— Vă caută doctorul Galbraith.

Mearson îi spuse să-l poftească imediat înăuntru.

— Salutare, doctore, spuse Mearson, eliberează-ţi picioarele de greutatea ta şi povesteşte-mi tot.

Galbraith se execută şi îşi aprinse o ţigară înainte de a începe relatarea.

— La început era cam enigmatic, spuse el, nu am înţeles despre ca e vorba decât rememorând împreună antecedentele sale medicale. Într-o zi, când juca polo, a căzut şi a încasat un baston în cap. Avea pe atunci douăzeci şi doi de ani. Lovitura a provocat o contuzie gravă şi a devenit amnezie. La început o amnezie totală, după care încet-încet amintirile i-au revenit, intacte, până la începuturile adolescenţei. Dar amintirile i-au rămas foarte fragmentare pentru perioada dintre adolescenţă şi vârsta pe care o avea în momentul accidentului.

— Dumnezeule! Tocmai în perioada îndoctrinării!

— Exact. Dar are reveniri în trecut, necontrolate, ca în visul pe care ţi l-a povestit. Ar putea fi vindecat, cu toate «ă mă tem să nu fie prea târziu. Măcar să fi pus mâna pe el înainte de a fi comis un asasinat calificat… Însă de-acum înainte este exclus să ne asumăm riscul să-şi claseze povestea, chiar pledând pentru nebunie. Şi în cazul ăsta…

— Înţeleg… oftă Mearson. Voi suna imediat. Apoi trec pe la tine să-ţi spun. Sunt dezolat, dar nu am încotro.

Apăsă pe butonul interfonului:

— Dorothy, caută-l pe Mr. Hodge, de la *Întreprinderile de Aşternuturi Midland.* Mi-l dai pe linia directă.

Doctorul Galbraith ieşi în timp ce Mearson mai aştepta încă legătura. Unul din telefoane sună şi avocatul ridică receptorul:

— Hodge? Aici Mearson. Telefonul dumitale e sigur? Perfect. Cod optzeci şi patru. Retrageţi imediat din arhivele realităţii fişa lui Lorenz Kane. L-O-R-E-N-Z K-A-N-E. Da, este necesar şi foarte urgent, voi prezenta raportul mâine.

Scoase un pistol dintr-un sertar al biroului, coborî, luă un taxi care îl lăsă la Palatul de Justiţie. Ceru o întrevedere cu clientul

său şi, îndată ce Kane apăru în cadrul uşii, îl împuşcă cu un glonţ în frunte – nu mai avea niciun rost să tărăgăneze lucrurile. Aşteptă cele şaizeci de secunde care îi trebuie întotdeauna trupului pentru a dispărea, apoi urcă până la doamna judecător Amanda Hayes, pentru a proceda la o ultimă verificare.

— Te salut, Înălţimea Ta, spuse el. Cineva mi-a vorbit de un oarecare Lorenz Kane şi nu izbutesc să-mi amintesc cine anume. Poate dumneata?

— Nu, Morty, numele acesta îmi spune nimic.

— Vrei să zici „nu-mi spune nimic”. Înseamnă că a fost altcineva. Mulţumesc, doamnă judecător. Pe curând.

Supunere

Pe o planetă minusculă ce se roteşte pe orbită în jurul unei stele îndepărtate şi prea puţin strălucitoare, invizibilă de pe Terra, la celălalt capăt al Galaxiei, la o distanţă de cinci ori mai mare decât cea atinsă vreodată de cea mai cutezătoare dintre expediţiile umane în spaţiu, se află statuia unui pământean. Monumentul este dintr-un metal preţios, uriaş, înalt de cel puţin douăzeci şi cinci de centimetri şi de o mare valoare artistică.

Pe statuie mişună insecte…

Erau în patrulare de rutină în sectorul 1534, dincolo de constelaţia Câinelui, la câţiva parseci de Sol. Aparatul era o vedetă de tip obişnuit, cu două locuri, precum sunt cele folosite de toate misiunile de patrulare în afara sistemului. Căpitanul May şi locotenentul Ross jucau şah când răsună alarma.

— Reamorsează-l, Don, între timp mă gândesc la mutare, spuse căpitanul May.

Căpitanul nici măcar nu ridicase privirile de pe tabla de şah, atât de convins era că nu putea fi decât un meteorit; prin sector n-aveau ce căuta alte nave cosmice. Omul pătrunsese în spaţiu la o distanţă de o mie de parseci şi tot nu întâlnise o formă de viaţă străină suficient de evoluată pentru a putea stabili vreo comunicare… nimic care să fie atins stadiul construirii de nave cosmice.

Nici Ross nu se ridică de pe scaun, dar îl roti pentru a se plasa cu faţa la tabloul de comandă. Ridică din obişnuinţă ochii să arunce o privire şi rămase încremenit, pe ecran apăruse într-adevăr o navă cosmică.

Recăpătându-şi suflul, bâigui: „Căpitane!”, după care se auzi zgomotul tablei de şah căzând pe jos şi May sări în picioare, privind ecranul peste umărul lui Ross.

În primul moment Ross nu auzi decât respiraţia lui May, după care acesta articulă:

— Foc, Don!

— Dar e un crucişător din clasa Rochester! E unui de-ai noştri! Nu ştiu ce dracu face pe-aici, dar nu putem…

— Priveşte mai bine.

Don Ross nu putea privi mai bine de atât, mai bine decât privise de la bun început; însă deodată înţelese ce vroia să

spună May: era *aproape un Rochester,* dar nu chiar. Avea ceva cu adevărat străin nava aceasta, ceva incompatibil cu propriile construcţii. Nimic ce putea fi definit, dar era… era ceva care în epocile religioase ar fi fost calificat drept „neortodox”. Era o copie *străină,* o copie „neortodoxă” a unui Rochester, fără a fi un Rochester! Cu alte cuvinte un Rochester *eretic.*

Mâna lui Don Ross căuta butonul de declanşare a tirului, înainte chiar de a fi înregistrat pe deplin aceste amănunte. Când degetul său se aşeză pe buton, Don privi cadranele telemetrului Picar şi pe cele ale Monoldului. Acele indicatoare nu se mişcaseră de la zero.

— Ce dra… mârâi el, ne-a înghesuit, căpitane. Nu-l putem determina nici mărimea, nici masa şi nici distanţa la care se află.

Căpitanul May încuviinţă încet din cap; era foarte palid. În mintea lui Ross fulgeră: *„Oameni, nu vă neliniştiţi, nu suntem duşmani”.*

Ross se întoarse şi îl fixă cu privirea pe May.

— Da, spuse acesta, am primit şi eu mesajul. Telepatie. Boss scăpă o înjurătură. Dacă folosesc telepatia…

— Foc, Don. Trage direct.

Ross apăsă butonul. Ecranul se tulbură datorită descărcării de energie, dar când aceasta se împrăştie, din nava cosmică nu mai rămăsese nicio urmă.

Amiralul Sutherland se întoarse cu spatele la harta cerească ce acoperea peretele, îi privi fără bunăvoinţă pe sub sprâncenele sale stufoase şi le vorbi:

— Nici nu mă gândesc să revin la raportul dumitale oficial, May. Aţi fost trecuţi amândoi la psihograf şi am extras din mintea voastră toate amănuntele întâlnirii, clipă cu clipă. Logicienii noştri au analizat psihograma. Te afli aici pentru a fi supus judecăţii Curţii Marţiale, căpitane May. Cunoşti pedeapsa pentru nesupunere?

— Da, domnule amiral.

— Care este?

— Moartea, domnule amiral.

— Şi ce ordin ai încălcat?

— Ordinul 13–90, articolul 12. *Orice navă cosmică terestră, militară sau civilă, trebuie să distrugă imediat, direct, orice navă cosmică străină întâlnită. Dacă nu izbuteşte, trebuie să se*

îndrepte către spaţiile exterioare, într-o direcţie care să nu fie exact opusă Terrei, şi să-şi continue traiectoria până la epuizarea combustibilului.

— Cunoşti motivele acestei reglementări, căpitane? Îţi pun întrebarea din principiu: că înţelegi sau nu raţiunea de a fi a Regulamentului nu are importanţă şi este de altfel în afara chestiunii…

— Cunosc motivele, domnule amiral. Trebuie eliminată orice posibilitate a navei cosmice străine să urmărească nava noastră şi să afle astfel unde e Terra.

— Şi cu toate acestea ai încălcat Regulamentul, căpitane. Nu ai avut certitudinea de a fi distrus nava străină. Ce ai de spus în apărarea dumitale?

— Nu mi s-a părut necesar, domnule amiral. Nava străină nu părea ostilă. Ba mai mult, ocupanţii ei trebuie că ne cunosc de pe acum baza, pentru că ne-au numit „oameni”.

— Absurd! Mesajul telepatic a fost emis de un creier străin, iar al vostru l-a recepţionat traducând în mod automat termenii mesajului în terminologia care vă este familiară. Emiţătorul nu cunoştea în mod necesar sistemul vostru de origine şi nu ştia că sunteţi oameni.

Locotenentul Ross, cu toate că nu avea căderea de a interveni, întrebă:

— Dar de ce nu credeţi că erau animaţi de sentimente amicale?

— Unde ai fost instruit, locotenente? Se pare că nu prea ţi-ai însuşit unul din principiile de bază ale strategiei noastre de apărare, care explică de ce patrulăm spaţiul de patru sute de ani, în căutarea unei forme străine de viaţă. *Orice străin e duşman.* Chiar dacă astăzi se arată prietenos, cum putem fi siguri că străinul va fi la fel anul viitor, sau peste un secol? Iar un inamic potenţial rămâne un inamic. Cu cât mai repede e distrus, cu atât mai bine va fi apărată Terra.

Mai reciteşte istoria militară a lumii! Tocmai asta demonstrează, şi nu altceva. Aminteşte-ţi Roma! Pentru siguranţa sa, Roma nu-şi putea permite să aibă. Vecini puternici. Dar Alexandru cel Mare! Dar Napoleon!

— Sunt condamnat la moarte, domnule amiral? întrebă căpitanul May.

— Da.

— În cazul acesta, ce mai contează dacă vorbesc? Unde-i acum Roma? Unde sunt imperiile lui Macedon şi Napoleon? Dar Germania nazistă? Dar *Tyrannosaurus rex?*

— Cine?

— Cel care l-a precedat pe om. Cel mai fioros dintre dinozauri. Numele lui înseamnă „rege al tiranilor saurieni”. *Tyrannosaurus rex* credea şi el că toate celelalte vietăţi îi sunt potrivnice. Şi unde e astăzi?

— Asta-i tot ce ai de zis, căpitane?

— Da, domnule amiral.

— În cazul acesta pot să nici nu ţin seama. Ce raţionament simplist şi sentimental! Nu eşti condamnat la moarte, căpitane. Te-am lăsat să crezi contrariul pentru a afla până unde vei merge. Însă nu balivernele umanitare sunt cele care te salvează; au fost descoperite într-adevăr unele circumstanţe atenuante.

— Vă pot întreba care anume, domnule amiral?

— Străinul a fost efectiv distrus. Picarul şi Monoldul au funcţionat perfect. Nu au afişat dimensiunile navei pentru că aceasta era prea mică. E vorba de aparate concepute pentru detectarea meteoriţilor de până la cinci livre. Iar nava străină era sub aceste dimensiuni.

— Mai mică decât…

— Chiar aşa. Îţi închipui viaţa străină prin elementele vieţii pe care o cunoşti. Nu există niciun motiv ca alte forme de viaţă să fie de aceeaşi talie. Ar putea fi chiar şi inframicroscopice, prin urmare invizibile. Nava străină a intrat probabil în contact în mod deliberat, de la o distanţă doar de câţiva centimetri. De la o asemenea apropiere tirul vostru a nimicit-o complet. Asta-i explicaţia pentru faptul că nu aţi văzut resturi calcinate pa ecran, care să dovedească distrugerea inamicului.

Amiralul se adresă lui Ross, zâmbind pentru prima oară:

— Felicitări pentru tirul dumitale direct, locotenente. Pe viitor nu va mai fi nevoie să foloseşti tragerea directă; detectorii şi evaluatorii navelor noastre din toate clasele sunt pe cale de a fi modificaţi pentru a putea detecta şi localiza cele mai mici obiecte.

— Mulţumesc, domnule amiral. Dar, indiferent de dimensiunile ei, nava pe care am văzut-o era o contrafacere a navelor noastre din clasa Rochester. Nu credeţi că asta e o

dovadă a faptului că aceşti străini ştiu acum cu mult mai mult despre noi decât noi despre ei... probabil inclusiv coordonatele planetei noastre de origine? Şi, chiar de-ar avea intenţii ostile, nu credeţi că dimensiunile minuscule ale navei lor îi poate împiedica să ne extermine?

— E posibil. Ipotezele pot fi amândouă corecte, ori niciuna dintre ele. Este evident că, exceptând telepatia. Ne sunt inferiori ca tehnologie. Dar chiar şi aşa se prea poate să nu cunoască amplasamentul lui Sol. Coordonatele spaţiale ar fi foarte greu de tradus, până şi numele Sol poate nu înseamnă nimic pentru ei. Chiar şi o descriere generală poate fi aplicată unor mii de alţi aştri. În orice caz, noi trebuie să fim cei care să-i găsească şi să-i extermine, înainte s-o facă ei. Toate navele din spaţiu se găsesc acum în stare de alarmă şi îi caută, în timp ce ne echipăm cu material special de detectare a obiectelor celor mai mici. Suntem în stare de război. Şi asta poate nu spune totul: starea de război este permanentă cu orice formă de viaţă străină.

— Da, domnule amiral.

— Asta ar fi tot, domnilor. Puteţi pleca.

Afară, pe coridor, două gărzi înarmate îi aşteptau. Îl încadrară pe căpitanul May.

— Niciun cuvânt, Don! spuse May. Mă aşteptam. Nu uita că amiralul a spus că nu sunt condamnat la moarte şi nu uita că am încălcat un ordin important. Nu trebuie să te amesteci.

Cu pumnii strânşi, Don Ross privi în urma prietenului său. Ştia că May are dreptate, că nu putea face nimic, mai ales dacă nu vroia să ajungă într-o situaţie şi mai rea decât cea în care se găsea May, agravând lucrurile şi pentru acesta.

Ieşi năucit de la Amiralitate. Se îmbătă, fără ca aceasta să-l uşureze cât de cât. Avea dreptul la cincisprezece zile de concediu înainte de a pleca într-o nouă misiune spaţială şi era conştient că avea tot interesul să profite de, permisie pentru a-şi reveni în formă. Se prezentă la un psihiatru, lăsându-se convins că nu avea dreptate să fie ademenit de revoltă.

Se scufundă din nou în studiul cărţilor, impregnându-se cu necesitatea ascultării stricte şi totale a autorităţii militare, precum şi cu necesitatea de a-i extermina pe străini din clipa în care i-ar vedea.

Şi câştigă partida: se convinse că fusese un lucru de neiertat

de a crede că May putea fi achitat, în ciuda nesupunerii de care făcuse dovadă. Se indignă că fusese el însuşi în stare să aprobe asemenea nesupunere. Dacă era s-o iei conform literei legii, Ross nu avea nimic a-şi reproşa: căpitanul May era cel care comanda la bordul navei şi May fusese cel care luase hotărârea de a se întoarce pe Pământ, în loc de a se pierde în spaţiu. În calitatea lui de ofiţer subaltern, Ross nu fusese blamat. Acum însă conştiinţa sa nu-l ierta pentru că nu încercase să împiedice nesupunerea lui May.

Ce-ar fi Armata Spaţială fără îndeplinirea strictă a ordinelor?

Oare nu putea face ceva pentru a compensa ceea ce el considera acum drept o neglijenţă în serviciu, un delict? Urmări cu atenţie jurnalele informative ale televiziunii din această perioadă şi află astfel că în diferite zone ale spaţiului mai fuseseră nimicite încă alte patru nave cosmice străine, mulţumită îmbunătăţirilor aduse aparatelor de detectare. De la primul contact cu străinii nu mai avusese loc niciun fel de comunicare.

În cea de-a doua zi a permisiei, hotărî cu de la sine putere să-i pună capăt. Se duse la Palatul Amiralităţii şi solicită o audienţă la amiralul Sutherland. I se râse în nas, dar prevăzuse aceasta; izbuti să transmită amiralului un mesaj verbal: „Am un plan care să ne permită să găsim planeta străinilor, fără niciun risc pentru noi”.

Răspunsul a fost acordarea audienţei. Ajungând în prezenţa amiralului, într-o ţinută fără cusur, îi spuse:

— Domnule amiral, străinii au încercat să între în legătură cu noi. Nu au izbutit deoarece noi îi distrugem încă de la primul contactat, chiar înainte de a comunica prin telepatie. Dacă i-am lăsa să comunice cu noi, am avea poate şansa ca ei să ne spună, din greşeală sau în alt mod, coordonatele planetei lor de origine.

— Iar dacă o fac sau nu, comentă sec amiralul, vor avea astfel propria lor şansă să afle „adresa” noastră urmărind pur şi simplu naveta pe drumul întoarcerii.

— Planul meu prevede şi această eventualitate. Vă propun să fiu trimis în acelaşi sector în care a fost stabilit primul contact… dar de această dată într-o navetă cu un singur loc şi *fără arme.* Mai trebuie ca informaţia să fie răspândită cât mai larg posibil, pentru ca toţi oamenii noştri din spaţiu să fie la curent cu faptul

că zbor într-o navetă neînarmată, având drept obiectiv stabilirea contactului cu străinii. Bănuiesc că în felul acesta informaţia va ajunge şi la ei. Mai bănuiesc că ei izbutesc să capteze gândurile la mari distanţe, dar că nu au ajuns încă să-şi lanseze propriile gânduri – pentru a fi captate de tereştri – decât la distanţe foarte mici.

— De unde ai dedus aceasta, locotenente?... Nu, lasă, n-are importanţă, corespunde cu ceea ce au stabilit logicienii noştri. Ei susţin că străinii ne-au furat tehnologia – aşa au construit o copie a navei noastre cosmice, la scară redusă – înainte ca noi să ne dăm seama de existenţa lor, lucru care le dovedeşte capacitatea de a ne citi gândurile la... distantă medie. Dar te rog, continuă.

— În caz că ştirea despre misiunea mea va fi cunoscută de toată flota noastră spaţială, nădăjduiesc că ea va fi cunoscută şi de străini. Ştiind că naveta mea nu este înarmată, vor veni să ia legătura cu mine. Voi asculta ce au să ne spună şi cred că este foarte posibil ca mesajul să ne ofere o pistă în privinţa amplasării planetei lor de origine.

— Dacă va fi aşa, planetei nu i-ar mai rămâne decât 24 de ore de existenţă, spuse amiralul Sutherland. Dar să luăm în consideraţie şi cazul invers, locotenente: vor avea posibilitatea să-ţi urmărească naveta până aici.

— În privinţa aceasta nu riscăm nimic. *Nu voi reveni* pe *Pământ decât dacă deţin dovada că ei ştiu unde se găseşte.*

Ţinând seama de aptitudinile lor pentru telepatie, cred că ei ştiu unde ne aflăm şi nu ne-au atacat din unicul motiv al lipsei de intenţii ostile şi nu pentru că ar fi prea slabi pentru aceasta. Dar oricum ar fi, dacă ei ne cunosc coordonatele nu se vor sfii să mi-o spună, în cadrul discuţiei pe care o vom avea. De ce să se ferească? îşi vor spune că asta le poate da un argument în cadrul negocierilor, bănuind că asta vrem, să negociem. Bineînţeles că pot susţine că ştiu, fără s-o ştie în realitate... însă voi refuza să-i cred pe cuvânt, cerându-le dovezi.

Amiralul Sutherland îl privi uimit pe tânărul locotenent.

— Într-adevăr ai avut o idee bună, băiete, spuse el.

În aventura asta îţi vei lăsa probabil oasele, dar... ai putea foarte bine să te întorci să ne spui de unde vin străinii ăştia, în care caz vei deveni eroul rasei noastre. Şi îţi vei încheia cariera mai mult ca sigur în fotoliul *meu.* Nu vreau să-ţi ascund că îmi

place atât de mult ideea dumitale încât sunt tentat să ţi-o fur şi să fac eu însumi călătoria…

— Dumneavoastră sunteţi prea preţios pentru noi, domnule amiral! Eu nu sunt decât un pion. Mai mult decât atât, simt că este obligaţia mea s-o fac. Nu sunt însetat de onoruri, ci doresc să scap de apăsarea unei remuşcări. Trebuia să fac tot posibilul pentru a-l împiedica pe căpitanul May să încalce Regulamentul. Nu ar trebui să mă aflu acum aici, în viaţă. Trebuia să fi dispărut amândoi în spaţiu, nefiind siguri că am nimicit inamicul.

Înainte de a vorbi, amiralul tuşi pentru a-şi drege glasul:

— Nu a fost vina ta, băiete. Doar comandantul navei poartă răspunderea într-o situaţie de felul acest Dar înţeleg foarte bine ce simţi. Ai conştiinţa de a nu te fi supus, măcar în gând, dacă nu în fapt, pentru că în momentele acelea ai fost de acord cu hotărârea căpitanul May. Fie. Dar toate sunt de domeniul trecutului. Iar propunerea cu care ai venit şterge totul, dacă e ceva de şters.

— Îmi daţi, autorizaţia, domnule amiral?

— Ţi-o dau, locotenente… Nu, căpitane!

— Vă foarte, mulţumesc, domnule amiral.

— În trei zile vei avea la dispoziţie o navetă gata echipată. Am putea s-o pregătim şi mai repede, dar cred că sunt necesare trei zile pentru ca vestea despre „negocierile” dumitale să se răspândească în flotă. Cred că îţi dai seama cât de important este să nu te abaţi de la propriul dumitale plan, să rămâi în limitele pe care singur ţi le-ai fixat…

— Da, domnule amiral. Dacă străinii nu ştiu unde se află Terra şi nu-mi prezintă dovezi de netăgăduit în această privinţă, nu mă voi întoarce. Voi dispărea în cosmos.

Naveta interstelară monoloc patrula în apropierea centrului sectorului 1534, dincolo de constelaţia Câinelui. Nicio altă navă nu se găsea în sector.

Căpitanul Ross şedea în fotoliul său şi aştepta în linişte. Avea privirile aţintite asupra ecranului şi îşi păstra mintea liberă, în aşteptarea unui glas care nu va trece prin ureche.

Glasul se prezentă după o aşteptare care nu depăşi trei ore. „Salutări, Donross”, spuse glasul. În aceeaşi clipă cinci minuscule nave cosmice apărură pe ecran. Acul indicator al Monoldului se imobiliză între 25 şi 26: masa fiecărei nave nu

atingea douăzeci şi şase de grame.

— Trebuie să vorbesc tare, sau e suficient să gândesc?

— Cum doreşti, n-are nicio importanţă. Dacă vrei vorbeşte, în cazul că doreşti să te concentrezi în mod special asupra unei idei; dar la început să faci o mică pauză.

Trecură vreo treizeci de secunde, după care Ross crezu că sesizează în creierul său ecoul unui suspin: „Sunt dezolat, însă nu cred că discuţia noastră ne va aduce ceva, nici nouă şi nici vouă. Înţelege, Donross, noi nu cunoaştem coordonatele planetei voastre de origine. Poate le-am fi putut descoperi, însă nu ne interesau. Nu simţim niciun fel de ostilitate faţă de specia voastră, dar am aflat, citind gândurile tereştrilor, că nu îndrăznesc să se arate prietenoşi. Prin urmare nu te vei putea întoarce niciodată, dacă te supui ordinelor primite, pentru a raporta”.

Don Ross închise ochii. Aşadar acesta era sfârşitul. Continuarea discuţiei nu mai avea rost. Îşi dăduse cuvântul amiralului Sutherland şi trebuia să şi-l ţină cu stricteţe.

— Ai dreptate, spuse glasul. Suntem pierduţi, Donross, şi noi şi dumneata, iar orice am spune, nu putem schimba nimic. Nu putem trece prin plasa întinsă de navele voastre. Am şi pierdut jumătate din efectivul speciei în această încercare.

— Jumătate din… Ce vreţi să spuneţi?

— Da, nu eram decât o mie, cu toţii. Am construit zece nave, fiecare pentru o sută de călători. Cinci au fost distruse de către pământeni, deci nu mai există decât cele cinci pe care le vezi. E tot ce-a mai rămas din specia noastră. Te-ar interesa să afli câte ceva despre noi, cu toate că eşti sortit morţii?

Făcu „da” din cap, uitând că ceilalţi nu-l pot vedea; dar înregistrară gândul care îl făcuse să mişte capul.

— Suntem o rasă străveche, cu mult mai veche decât a voastră. Planeta noastră este – mai bine zis era – foarte mică, un satelit al perechii negre a lui Sirius; are diametrul doar de o sută cincizeci de kilometri. Navele voastre nu au găsit-o încă, dar nu-i decât o chestiune de timp. Am fost fiinţe raţionale de-a lungul a mai multe sute de milenii, dar nu am creat niciodată tehnică spaţială. Nu aveam nevoie de ea şi nici nu ne interesa.

În urmă cu vreo douăzeci de ani tereştri, una din navele voastre a. Trecut foarte aproape de planeta noastră şi am captat gândurile oamenilor de la bordul ei. Am ştiut astfel

imediat că singura noastră nădejde, unica noastră şansă de supravieţuire era să fugim neîntârziat către limitele extreme ale Galaxiei. Gândurile tereştrilor ne-au făcut să înţelegem că mai devreme sau mai târziu vom fi descoperiţi dacă rămânem pe planeta noastră şi că, odată descoperiţi, vom fi exterminaţi fără milă.

— Nu v-aţi gândit să vă apăraţi luptând?

— Nu. Nici n-am fi fost în stare, chiar dacă am fi vrut-o. Ne este peste putinţă să ucidem. Dacă moartea unui singur pământean sau a oricărei alte fiinţe ne-ar asigura supravieţuirea, am fi incapabili să provocăm această moarte.

E un lucru pe care voi nu îl puteţi înţelege. Ah... ba da, îmi dau seama că înţelegi. Nu pari a fi ca ceilalţi pământeni, Donross. Dar să revenim la istoria rasei noastre. Am cules datele necesare călătoriilor în spaţiu din minţile celor din navele pe care le întâlneam şi am transpus datele la scara noastră, ce vouă vă apare minusculă, construind propriile noastre nave.

Am construit zece, suficient pentru a lua la bordul lor pe toţi reprezentanţii speciei noastre. Dar acum nu mai putem scăpa patrulelor voastre. Cinci nave au încercat şi toate cinci au fost distruse.

— Eu însumi sunt vinovat de o cincime din aceste pierderi, spuse Don Ross cu o voce sumbră. Am nimicit una din navele voastre.

— Nu ai făcut decât să te supui ordinelor. N-ai nimic să-ţi reproşezi. Supunerea este aproape la fel de înrădăcinată la voi precum este imposibilitatea de a ucide la la noi. Acel prim contact cu nava în care te găseai l-am stabilit cu bună ştiinţă: trebuia să avem certitudinea că ne veţi nimici îndată după ce ne veţi vedea.

De atunci însă, cinci nave la rând au încercat să treacă şi toate au fost distruse. Atunci când am aflat că vreţi să ne contactaţi prin intermediul unei nave lipsite de arme, am adunat pe nava aceasta pe toţi supravieţuitorii.

Dar chiar dacă nu asculţi ordinul şi te întorci pe Terra, indiferent unde se află, pentru a raporta cele pe care le-am discutat împreună, flota nu va primi instrucţiuni să ne lase să trecem. Pe moment sunt prea, puţini pământeni ca tine. S-ar putea ca în vremurile ce vor veni, atunci când tereştrii vor fi atins marginea Galaxiei, să apară mai mulţi oameni de acest fel.

Dar în stadiul actual, şansele ca măcar una din navele noastre să treacă prin plasă rămân infime.

Adio, Donross. Dar ce-i această emoţie neobişnuită care te-a cuprins şi îţi contractă muşchii? Nu înţeleg ce poate să însemne. Ba da, poate... poate înseamnă că tocmai ai văzut ceva necuviincios. Dar gândul îmi apare prea complicat, prea complex. Te rog să mi-l explici.

Don Ross izbuti în cele din urmă să-şi stăpânească râsul nebun care îl cuprinsese.

— Ascultă-mă, prietene neputincios să ucidă, voi veghea să puteţi străpunge bariera noastră şi să ajungeţi în siguranţa pe care o căutaţi. Ceea ce mă face să râd este modul în care o voi face. Aceasta supunându-mă ordinelor şi îndreptându-mă în acelaşi timp spre propria mea moarte. Voi, voi toţi, veţi putea călători odată cu mine şi supravieţui. Cu auto-stopul cosmic, cu *cosmo-stopul!* Navele voastre micuţe vor rămâne invizibile pentru detectoarele patrulelor dacă vă veţi ţine aproape lipiţi de pereţii navetei mele. Şi încă un efect avantajos, forţa de gravitaţie a navei mele vă va menţine în poziţia aceasta astfel încât veţi face şi economie de combustibil. Vă voi duce la cel puţin o mie de parseci distanţă, înainte de a rămâne fără combustibil. Atunci vom fi trecut cu mult de plasa pe care au ţesut-o navele de patrulare şi de raza de acţiune a detectoarelor cu care sunt echipate.

Urmă o tăcere lungă, după care glasul din craniul lui Ross murmură „Mulţumesc”. Foarte încet. Abia perceptibil.

Don Ross aşteptă ca cele cinci nave miniaturale să dispară de pe ecranul său, aşteptă să audă cele cinci lovituri uşoare ale micilor cosmo-stopişti pe coca navetei, apoi izbucni într-un uriaş hohot de râs şi se supuse ordinelor lansându-se către spaţiul exterior şi către moarte.

Pe o planetă minusculă ce se roteşte pe orbita din jurul unei stele îndepărtate şi prea puţin strălucitoare, invizibilă de pe Terra, la celălalt capăt al Galaxiei, la o distanţă de cinci ori mai mare decât cea atinsă vreodată de expediţia cea mai cutezătoare a oamenilor, se află statuia unui pământean. Monumentul este dintr-un metal preţios, uriaş, înalt de cel puţin douăzeci şi cinci de centimetri şi de o mare valoare artistică.

Pe statuie mişună insecte, e dreptul lor, de vreme ce ele au construit-o şi o cinstesc în felul acesta. Statuia este dintr-un

metal foarte dur. Într-o lume lipsită de atmosferă, ea va dura veşnic… sau până când pământenii o vor descoperi şi o vor face ţăndări, aruncând totul în aer. Asta, fireşte, dacă până atunci pământenii nu se vor schimba radical.

Domnul Zece La Sută

Sunt paralizat de frică. Nu numai pentru că mâine este ziua cea mare, ziua în care voi trece printr-o uşă mică şi verde, să trag pe nări mirosul gazului cianhidric. Nici măcar asta nu mă sperie cu adevărat, căci *vreau* să mor. Însă…

Totul a început de la întâlnirea cu Roscoe. Dar înainte de a ajunge la el, trebuie să vă spun ce eram a.R. — *ante Roscoe.*

Eram tânăr, arătam destul de bine, gen matahală, relativ inteligent, cu o oarecare bună creştere. Mă numeam Bill Wheller pe atunci. Eram actor în devenire, de televiziune ori film, în devenire de peste cinci ani, fără a fi izbutit vreodată să prind măcar un rol pentru un film publicitar, de filmele de serie B nici nu mai pomenesc. Îmi asiguram pâinea datorită unui serviciu de noapte, între orele 18 şi 2, într-un chioşc care vindea hamburgheri la Santa Monica.

Acceptasem serviciul acesta pentru că aveam dimineţile libere şi mă puteam duce cu autobuzul la Hollywood, unde făceam turul agenţiilor şi studiourilor. Dar în seara în care a început, în seara în care norocul s-a întors pentru mine, aproape că renunţasem; trecuseră opt zile de când nu mai fusesem la Hollywood. Rămăsesem acasă să mă odihnesc şi să mă aleg cu un bronz sănătos pe plajă, cufundat în ghiduri privitoare la viitorul meu.

Încercând să găsesc o muncă potrivită şi accesibilă, care să-mi aducă cel puţin unele satisfacţii. Până atunci ideea de bază fusese ori actor, ori nimic. Iar renunţarea la unica nădejde de a deveni actor cerea o profundă reconsiderare a concepţiilor mele despre viaţă.

Norocul a început să se schimbe într-o seară, la orele 18, adică ora la care ar fi trebuit să mă prezint la chioşcul cu hamburgheri, dacă nu ar fi fost tocmai ziua mea liberă; şi s-a întâmplat pe bulevardul Olympic, nu departe de strada Patru, la Santa Monica.

Am găsit un portofel. Nu conţinea decât treizeci şi cinci de dolari în bancnote, dar şi o legitimaţie de la *Diner's Club,* alta de la *Internaţional,* o *Carte Blanche,* precum şi alte cărţi de credit.

M-am îndreptat către barul cel mai apropiat să beau un pahar şi să mă gândesc. Niciodată până atunci nu făcusem ceva cu adevărat necinstit, dar am ajuns la concluzia că descoperirea

acestui portofel, chiar atunci când traiectoria vieţii mele ajunsese la punctul cel mai de jos, nu putea fi decât un semn pe care mi-l trimisese *Cineva,* sau *Ceva,* pentru a-mi arăta că este seara vieţii mele şi totodată clipa unei mari cotituri.

Ştiam prea bine că ar fi fost riscant să folosesc mult timp cărţile de credit, însă în seara aceea puteam face uz de ele fără grijă, adică o seară şi o noapte. Îmi voi acorda o haleală pe cinste, stropită din belşug, la o bombă de cinci stele, cu o damă de consumaţie şi tot tacâmul. Desigur că ştiu, drăguţele *call-girls* nu acceptă să fie plătite cu cărţi de credit, dar nimic nu mă oprea să le folosesc pe acestea pentru a obţine numerar, atât cât îmi va cere opulenţa fiecăreia din escalele mele, iar acestea urmau să fie cât mai numeroase înainte de a-mi alege fata în tovărăşia căreia îmi voi încheia seara. Cu puţin noroc, noaptea aceasta îmi va aduce un teanc frumuşel de hârtiuţe verzi. Şi voi folosi pentru ultima oară o carte de credit pentru a-mi cumpăra un bilet de avion, care mă va duce departe de meleagurile acestea lipsite de orice speranţă, mâine în zori. Voi începe o viaţă nouă altundeva, unde mă voi ocupa de altceva. Voi face orice, în afară de actorie. Ăsta era un capitol definitiv încheiat… doar dacă puteam uita nereuşita în cariera de actor profesionist, dacă-mi încercam norocul în teatrul de amatori, ca începător…

Şi am început să stabilesc un plan amănunţit, deoarece nu era timp de pierdut.

Primul lucru a fost să-i cer barmanului să-mi cheme un taxi. Aşa am ajuns acasă. Timp de o jumătate de oră am făcut apoi exerciţii pentru a imita semnătura de pe cărţile de credit şi în scurt timp am izbutit să o plastografiez la perfecţie, chiar fără a mă uita la original. Am chemat alt taxi, mi-am strâns în grabă lucrurile şi, când a sosit maşina, eram gata. Am cerut şoferului să mă ducă la cel mai apropiat garaj unde se închiriau automobile.

Doream un Cadillac şi am fost puţin dezamăgit că trebuia să mă mulţumesc cu un Chrysler, dar asta nu avea prea mare importanţă, pentru că nu avea cine să mă admire, în afară de băieţii de prin parkinguri.

Patronului garajului i-am spus ceea ce aveam de gând să mai spun la o mulţime de alţi oameni în seara aceea, anume că rămăsesem cu puţini bani lichizi şi i-aş fi recunoscător dacă… îi voi semna o factură în baza cărţii mele de credit. Bineînţeles,

aveam acte de identitate. Printre altele, mulţumesc lui Dumnezeu, şi un permis de conducere pe acelaşi nume care figura pe cărţile de credit. Patronul verifică în registrul său, îmi înmână cincizeci de dolari, iar eu am pornit cu dreptul pe drumul fraudei.

Începuse să mi se facă foame. Am luat-o deci către Wilshire, în direcţia Hollywoodului; am încredinţat automobilul garajistului de la *Derby* şi am intrat în restaurant. Toate mesele erau ocupate, iar şeful de sală îmi spuse că aveam de aşteptat cam cincisprezece-douăzeci de minute. I-am răspuns că e în, regulă, să mă caute la bar atunci când se va elibera o masă. Şi m-am dus la barul restaurantului.

Aici m-am căţărat pe singurul taburet liber şi m-am pomenit în felul acesta alături de un bărbat care părea şi el singur, deoarece vecinii lui, un alt bărbat şi o femeie ce se priveau în ochi în timp ce îşi vorbeau, nu-i acordau nicio atenţie. Tipul era mărunţel, tras la patru ace, cu părul îngrijit pieptănat şi aproape alb; mustăcioara era şi ea albă. Însă tenul său roz de bebeluş dovedea că în realitate era mult mai tânăr decât îl făceau să pară părul şi mustaţa cărunte. Probabil că sosise doar cu puţin înaintea mea, pentru că încă nu avea niciun pahar în faţă.

Am făcut cunoştinţă datorită barmanului. Crezând că suntem împreună, după ce a adus comenzile ne-a întrebat dacă plătim împreună sau separat. Mărunţelul se grăbi să facă exact ceea ce aveam eu de gând să fac, întrebându-mă dacă îi acord onoarea să beau cu el, ca invitat.

Am acceptat mulţumindu-i. „Noroc – noroc”, şi am început să vorbim.

După câte îmi amintesc, am trecut peste observaţiile obişnuite despre vreme şi ne-am trezit discutând unul dintre subiectele la zi din Los Angeles, ce şanse au *Dodgers* în campionat.

Ca actor – mai precis ca fost candidat la actorie – m-am interesat întotdeauna de dicţie şi accente. Accentul interlocutorului meu mă intriga mult; era accentul de Oxford plus ceva libanez şi câteva picături de accent pur hollywoodian, totul condimentat cu expresii populare. Dacă aş fi obligat să-l redau în cadrul istorisirii de faţă, nu aş fi în stare.

Tipul îmi plăcea şi se părea că sentimentul era reciproc. Aproape imediat şi fără altă formă de prezentare am început să

ne tutuim. Mă rugă să-i spun Roscoe. La rândul meu i-am zis să-mi spună Jerry – şi nu Bill, pentru că aceasta corespundea primei iniţiale a numelui J.R. Burger, cel care figura pe cărţile de credit. Mă hotărâsem să-l invit pe Roscoe la masă, în cazul în care nici el nu cinase încă. Aşa cum se prezentau lucrurile pentru mine, două tacâmuri nu mă costau mai mult decât unul singur.

După ce am epuizat tema basseball-ului, despre care nici el şi nici eu nu ştiam mare lucru, am trecut la cinema. Da, afirmă el, lucra în domeniu… Nu foarte activ în momentul de faţă, însă investise în mai multe producţii independente şi în două spectacole de televiziune. Până în urmă cu trei ani produsese el însuşi sau realizase filme, cu totul vreo duzină. Primele la Londra, iar următoarele în Statele Unite. Nu cumva eram actor? Găsea că felul cum arătam şi vorbeam te putea duce cu gândul că aş fi.

Nu mă întrebaţi de ce şi cum, fapt e că m-am pomenit deodată povestindu-i întreaga amărăciune a eşecurilor mele; lucru ciudat, nu i-am istorisit cu părere de rău, ci dimpotrivă, cu o oarecare nepăsare, prezentând aventurile mele precum o glumă bună. Ceea ce era şi mai ciudat, eu însumi priveam acum totul drept o glumă. Eram la mijlocul povestirii când un chelner veni să mă întrebe dacă eram domnul care aştepta o masă liberă. I-am răspuns că da şi l-am întrebat pe Roscoe dacă acceptă să fie oaspetele meu la cină. A acceptat.

După ce am comandat şi am fost serviţi, mi-am asumat în continuare conversaţia în timpul cinei. A trebuit fireşte să schimb sfârşitul povestirii mele, pentru a justifica bunăstarea mea de moment, lucru nu prea greu de realizat: m-am mulţumit să născocesc o mică moştenire de la un unchi. Şi am adăugat că învăţasem bine lecţia şi nu voi lăsa acest mic capital să se scurgă în sacul fără fund al încercărilor mele din ultimii cinci ani. Mă voi întoarce în oraşul meu natal, unde îmi voi găsi o ocupaţie serioasă.

Chelnerul lăsă nota pe masă, se îndepărtă şi apoi reveni. Am întors-o cu faţa în jos, adăugând un bacşiş generos şi una din cărţile de credit. Eram mulţumit constatând că Roscoe nu încerca să discute pentru a plăti el consumaţia, ori să-mi propună să împărţim. Ţineam să obţin şi de aici numerar. Mai mult pentru a spune ceva, l-am întrebat pe Roscoe cât numerar

crede că aş putea obţine aici la *Derby,* neavând pentru moment bani lichizi.

— De ce să le ceri lor, dragul meu, mi-a răspuns el. Am întotdeauna destui bani *cash* asupra mea. Cinci sute de dolari ţi-ar ajunge?

Mi-am dat osteneala să nu par impresionat şi i-am răspuns că da, ar fi suficient. Nu nădăjduisem să scot mai mult de o sută de la restaurant, care accepta desigur riscul unei cărţi de credit, însă nu pentru o sumă prea mare. Când chelnerul reveni la masa noastră, l-am rugat să-mi aducă un cec în alb. În timp ce completam cecul la purtător, indicând numele şi adresa băncii, Roscoe scoase din buzunar un plic aurit în care păreau să fie numai bancnote de o sută de dolari şi erau peste a duzină. Îmi întinse cinci hârtii iar eu i-am dat cecul. Aruncă o privire pe el şi sprâncenele i se arcuiră de uimire.

— Dragul meu Jerry, îmi spuse, aveam oricum intenţia să te invit la mine pentru a continua discuţia noastră, însă am acum un motiv în plus s-o fac. Se pare că purtăm acelaşi nume. Doar dacă nu cumva ai găsit portofelul pe care l-am pierdut în seara aceasta la Santa Monica?

Doamne, Doamne, Doamne! Da, *acum* ştiu că nu fusese o coincidenţă – într-un oraş atât de uriaş precum e Los Angeles – dar în clipa aceea cum puteam s-o bănuiesc? Nici nu-mi trecea prin minte că mă urmărise până la *Derby,* aşa cum sta în faţa mea.

Mă fulgeră gândul nebunesc să mă năpustesc spre ieşire; nu-mi cunoştea adevăratul nume şi, dacă izbuteam să ajung afară, eram salvat. Dar dacă în timp ce fugeam se pornea să răcnească „Ajutor, hoţul!” s-ar fi găsit destui chelneri să mă înhaţe ori să-mi pună piedică. În timp ce mă frământau gândurile acestea disperate, el continuă să vorbească cât se poate de liniştit:

— „J.R” înseamnă Joshua Roscoe, prin urmare înţelegi de ce m-am recomandat aşa. Iar acum nu mai face pe nebunul, s-ar putea să am o propunere interesantă pentru tine. Mergem?

Se ridică. Am încuviinţat cu stângăcie dând din cap şi m-am ridicat şi eu, întrebându-mă ce propunere putea să-mi facă. Nu părea pederast, dar dacă era mă simţeam în stare să mă apăr.

Aşa că l-am urmat şi, desigur o altă coincidenţă, chiar în faţa intrării *Derby*-ului se afla o maşină a poliţiei cu doi sticleţi în ea.

Roscoe gratifică portarul cu un dolar – bancnotele mici le ţinea grămadă într-un buzunar al hainei, plicul aurit fiind rezervat hârtiilor de o sută – şi ceru un taxi. Am deschis gura să spun că am maşina mea dar am închis-o la loc fără a spune ceva, în aşteptarea evenimentelor.

Indică şoferului o adresă din La Cienga. Pe drum nu scoase o vorbă, ceea ce îmi permise să fac unele socoteli. Puteam să-i dau banii cheltuiţi înapoi, sau aproape, din cei douăzeci şi cinci ai mei. Nota de la restaurant era de doisprezece dolari, cu bacşiş cu tot. Dacă duceam Chrysler-ul înapoi imediat, nu datoram decât cei cincizeci de dolari, plus chiria pentru câteva ore; banii primiţi de la patronul garajului mai erau şi acum asupra mea. Dacă Roscoe accepta, îi puteam înapoia banii, ceea ce aveam de gând să-i propun.

Taxiul se opri înaintea unei clădiri impunătoare. Să fi fost aceasta încă o coincidenţă? Şi aici era o maşină a poliţiei trasă lângă trotuarul de peste drum. În ceea ce mă privea, ştiam ce voi face: voi asculta ce avea să-mi spună, îi voi expune planul meu de a-i înapoia banii şi nu voi recurge la forţă decât dacă nu ajungeam la nicio înţelegere.

Ascensorul ne duse la etajul patru şi Roscoe deschise uşa unui foarte intim apartament de burlac. Ulterior aveam să aflu că apartamentul avea şase camere, fără încăperi pentru personal, Roscoe fiind un om care ţinea la liniştea sa. Mă invită cu un gest să iau loc pe o sofa şi, apropiindu-se de băruleţul din colţ, mă întrebă:

— Un coniac?

Am încuviinţat în tăcere şi apoi am început să vorbesc, expunându-i planul meu de restituire a banilor. Între timp Roscoe turna băutura în două globuri mici de coniac. Îmi întinse unul.

— Scuteşte-mă de amănuntele astea meschine, Jer… de fapt, care este prenumele tău adevărat? Presupun că ai ales Jerry pentru a coincide cu prima iniţială de pe cărţile de credit.

— Bill. William Trent.

Nu eram deloc dispus să-i spun numele meu de familie înainte de a fi sigur că nu riscam nimic. Prenumele însă nu avea importanţă.

Am simţit o uşurare văzând că se aşază în fotoliul din faţa mea şi nu alături de mine, pe sofa.

— Un nume cam banal, spuse el. Cu părul tău puţin roşcat, ce-ai zice de Brick? Brick Brannon, ţi-ar conveni?

Într-adevăr, îmi plăcea; oricum, nu avea decât să-mi spună cum dorea, atât timp cât nu chema poliţia şi nu-mi făcea avansuri deocheate.

— În sănătatea ta, Brick. Şi acum, din tot ce mi-ai înşirat, ce-i adevărat?

— E adevărat totul, dacă înlocuieşti povestea despre moştenire cu portofelul găsit.

Lăsă paharul, străbătu încăperea până la biroul pe care se găsea fotocopia unui scenariu de film şi mi-l înmână.

— Citeşte rolul lui Philippe, cuprinde doar o pagină şi jumătate. Tipul e un tăietor de lemne, din topor, incult. Cu accent canadian. Foarte îndrăgostit de soţia lui, însă turbat de mânie împotriva ei, în scena aceasta de ceartă. Citeşte întâi textul pentru tine, apoi încearcă să-l redai. Pentru replicile femeii marchează doar o pauză.

Am citit textul în tăcere, apoi am încercat să-l interpretez. Îmi spuse să caut peste alte zece pagini, până la o anume scenă şi să interpretez replicile unui alt personaj. Urmă al treilea rol. De fiecare dată îmi explica pe scurt trăsăturile personajului, felul lui de a vorbi şi relaţiile cu ceilalţi participanţi la scena respectivă.

După aceste trei probe îmi spuse să las manuscrisul şi să-mi reiau coniacul. Îşi muie şi el buzele, fără să se grăbească.

— Bine, *eşti* actor. Pur şi simplu nu ţi s-a oferit şansa. Pot să fac din tine o vedetă, în următorii doi ani, dacă mă laşi să te conduc.

— În schimbul a ce? am întrebat eu, având impresia că înnebunise.

— Zece la sută. Dar zece la sută din totul, neimpozabil, cu banii jos. Trebuie să înţelegi că nu sunt impresar atestat şi va trebui să-ţi asiguri serviciile unuia dintre ei, plătindu-i şi lui zece la sută pentru a se ocupa de toate amănuntele, pentru a încheia contracte etc. Activitatea mea se va desfăşura în umbră.

— Mie îmi convine, însă până acum nu am izbutit niciodată să găsesc un impresar convenabil. Cum pot da de unul?

— Mă ocup eu de asta. Va trebui să-i plăteşti şi lui zece la sută din venitul brut, pentru că nu trebuie să ştie… nu trebuie să bănuiască că între noi există o înţelegere. Cei zece la sută ai lui îi vei scădea din declaraţia de venituri, pe ai mei însă nu, îi

voi primi în mână. De acord?

— Mie îmi convine, am repetat eu.

Eram cu adevărat sincer. Mă gândisem într-adevăr de multe ori să apelez, în disperare de cauză, la un impresar propunându-i douăzeci, ba chiar şi cincizeci la sută, dacă m-ar fi ajutat cu adevărat. O şi făcusem în mod deschis cu cei câţiva care acceptaseră să mă primească, dar de fiecare dată fusesem dat pe uşă afară.

— Fără alte clauze?

— Una singură. Ţinând seama că nu va fi nimic scris care să ne lege, îţi voi cere cuvântul de onoare că, după ce-mi vei permite să te aduc în postura de vedetă, nu-mi vei întoarce apoi spatele. Iată deci ce îţi cer să precizezi: amândoi putem anula înţelegerea noastră în primul an; dar dacă în cursul acestui prim an venitul tău brut atinge ori depăşeşte douăzeci şi cinci de mii de dolari, înţelegerea rămâne definitivă şi irevocabilă. Eşti de acord?

— De acord.

Tot zbuciumul meu de a deveni actor nu-mi adusese nici măcar o sută de dolari; douăzeci şi cinci de mii era o sumă pe care nici n-o visasem.

Şi chiar dacă era nebun, nu aveam ce pierde. Mai ales că nu avea de gând să mă bage la pârnaie. Gândul acesta mă readuse la realitate; am scos portofelul din buzunar şi i l-am dat.

— Ţi-l înapoiez…

— Da, da, oftă Roscoe, urâse amănuntele astea meschine, de aceea să terminăm repede. Spune-mi tot Ce-ai făcut, din clipa în care l-ai găsit.

I-am raportat tot ce făcusem. Luă portofelul, îl goli pe masă şi îl puse în buzunar.

— Să rezumăm: cinci sute treizeci şi cinci din aceşti dolari îmi aparţin. Păstrează-i, cu titlul de împrumut. Peste o lună sau două îţi vei putea plăti datoria. Du înapoi maşina şi înapoiază cei cincizeci de dolari, cash. Cina de la *Derby,* plătită cu, semnătura mea, nu o mai punem la socoteală, ai fost invitatul meu.

Nu-ţi relua slujba de la chioşcul acela unde vindeai hamburgheri. Chiar de astăzi închiriază o garsonieră sau un apartament la Hollywood. Costumul de pe tine nu-i rău, dar fă rost de altul mâine, împreună cu toate accesoriile necesare. Ah, să nu uit: cumpără o scurtă neagră din piele, o scurtă de

motociclist şi blugi, în caz că nu ai.

— O scurtă de motociclist? De ce?

— Nu-ţi bate capul cu asta. Aşteaptă!

Scoase plicul său aurit, extrase opt hârtii de o sută de dolari şi mi le întinse.

— Îmi mai datorezi încă opt sute. Cumpără-ţi o maşină. Va trebui să te poţi deplasa. Te vei duce la *Universal City,* la *Culver City…* nu toată industria cinematografică e concentrată la Hollywood. Poţi da până la cinci sute de dolari pentru un automobil de ocazie. După câteva luni îl vei putea vinde şi-ţi vei cumpăra unul nou.

Ia să vedem… n-am uitat ceva? Ba da: Bill Trent nu-i numele tău adevărat, nu-i aşa?

— Mă cheamă Bill Wheeler.

— Te chema. De acum înainte te numeşti Brick Brannon. Asta-i tot. Telefonează-mi neapărat mâine după-amiază, devreme. Găseşti numărul în cartea de telefon. Nu cred că-mi vei uita numele, prea te-ai străduit să-mi imiţi semnătura, încheie el zâmbind pe sub mustaţă.

Restul serii am fost foarte ocupat, cu toate că nu în felul în care plănuisem la început. Până la *Derby* am luat un taxi, pentru a recupera Chrysler-ul din parking. De acolo am plecat la Santa Monica, unde garajistul şi-a băgat banii în buzunar şi a rupt chitanţa semnată de mine, fără să-mi asculte măcar explicaţiile. Printr-o întâmplare norocoasă, garajul era situat pe un bulevard cu nenumăraţi vânzători de maşini de ocazie, ce ţineau deschis până târziu. Mi-am lăsat deci geamantanele la garajist şi am pornit pe Jos în căutarea unul automobil. Nu mi-a fost greu să găsesc ce doream, un Rambler de cinci sute de dolari. După ce am făcut un tur prin curte să-l încerc, nu a trebuit să mă tocmesc prea mult pentru a-l scoate la numai patru sute cincizeci, cu banii jos.

Cât să mă reped să-mi iau bagajele şi iată-mă pe drumul către Hollywood, unde am ajuns destul de devreme pe Sunset Strip pentru a porni în căutarea unei garsoniere de închiriat, pe care am şi găsit-o. Pentru o sută cincizeci de dolari pe lună aveam un domiciliu, un loc de parcare pentru Rambler, o piscină la dispoziţie, ba chiar şi acces la centrala telefonică a imobilului. Cu toate că nu era prea târziu, iar timpul pentru cele pe care le prevăzusem în planul meu iniţial nu se încheiase, m-am simţit

deodată sfârşit de oboseală şi m-am culcat imediat după ce am despachetat. Nu ar fi fost de mirare ca ultimele evenimente să nu mă lase să dorm, însă nici nu am închis bine ochii şi am adormit profund.

În dimineaţa următoare am luat-o în lungul lui Hollywood Boulevard să-mi cumpăr un costum elegant, chiar dacă de gata, şi încă alte câteva fleacuri. Am cumpărat până şi blestemata aceea de scurtă neagră de piele, care nu ştiam la ce îmi poate folosi. Blugi aveam, chiar mai multe perechi. Odată întors acasă, o baie în piscină, prânzul luat la restaurantul de peste drum şi apoi telefonul făgăduit lui Roscoe.

— Eşti un băieţel cuminte, îmi zise el. Cunoşti un agent Ray Ramspaugh?

— Da, îl ştiu…

Într-adevăr îl ştiam. De la distanţă. Era cel mai mare dintre negustorii care vindeau carne vie studiourilor. Cel mai mare şi cel mai eficient dintre toţi. Nu se ocupa decât de o mână de clienţi aleşi pe sprânceană. Nici nu visasem să ajung vreodată atât de sus.

— Ai întâlnire cu el, la ora 14 să fii acolo.

— Voi fi. Să-ţi telefonez după aceea să-ţi comunic rezultatul?

— Rezultatul îl cunosc. Dragul meu Brick, începând de acum nu mai trebuie să mă suni decât atunci când vei încasa un cec. Îndată ce-l primeşti îmi telefonezi, fixăm o întâlnire la mine sau în altă parte şi îmi verşi procentul ce mi se cuvine, în bani lichizi.

Am ajuns la ora stabilită la biroul lui Ramspaugh de pe South Vernon Drive, unde nu a trebuit să aştept; secretara m-a introdus pe dată la el. Ramspaugh intră direct în subiect:

— Roscoe mi-a zis că eşti bun şi îl cred pe cuvânt. Iată un contract care nu aşteaptă decât semnătura dumitale. Este un contract tip, dar citeşte-l înainte de a-l semna. Ia-l dincolo, în biroul secretarei; am de dat câteva telefoane.

Era un contract tipărit, pe care l-aş fi semnat cu ochii închişi, dar cum se părea că îmi făcuse vânt din birou pentru a putea vorbi nestingherit la telefon, am luat contractul cu mine în biroul alăturat, unde l-am citit de la un capăt la celălalt, inclusiv paragrafele scrise cu caractere mici. Apoi l-am semnat. Secretara îl sună pe Ramspaugh prin interfon, după care anunţă că mă aştepta…

— Am ceva care s-ar potrivi, îmi spuse el. E vorba de un rol

mai mic, însă pentru început va trebui să accepţi şi de-astea, pentru ca lumea să înceapă să te cunoască. Nu ai de tras decât un singur plan într-un nou serial care începe să fie turnat la „Revue”. Rolul era distribuit, însă titularul a suferit un accident chiar în dimineaţa aceasta. Au mare nevoie de un înlocuitor, cât se poate de repede. Ai putea fi acolo la ora 15?

Cum nu eram în stare să articulez vreun cuvânt, m-am mulţumit să încuviinţez din cap.

— Perfect. Întreabă de Ted Crowther. Mă gândesc că ai câştiga timp dacă ajungi la studiouri gata îmbrăcat pentru rol. Ai de interpretat un pungaş de duzină, unul dintre micii duri care vor să semene cu Brando în *Echipa sălbatică.* Ai o pereche de blugi şi o scurtă neagră de piele?

Mi-am înghiţit saliva şi am dat din nou din cap.

— Atunci treci pe acasă, schimbă-te şi prezintă-te de urgenţă, scumpe domn. Se pare că suntem pe drumul cel bun.

Şi în felul acesta cât se poate de simplu am obţinut primul meu rol. Multă vreme am fost prea ocupat pentru a mă întreba cum de ştiuse Roscoe cu o seară înaintea debutului meu că va trebui să am acasă o scurtă de piele neagră. Atunci când mă sfătuise s-o cumpăr nu avusese încă loc accidentul care avea să-l scoată din cursă pe titularul rolului.

Dar cred că am înţeles de ce a procedat în felul acesta. În afară de faptul că obţinuse pentru mine, imediat şi fără probleme, un contract cu un impresar al marilor vedete, ceea ce constituia un adevărat miracol, Roscoe nu lăsa decât rareori să se întrevadă subtila sa sforărie. Toate rolurile îmi parveneau de la Ramspaugh şi aparent ne descurcam perfect numai noi doi. Însă prima oară Roscoe ţinuse să-mi vânture pe la nas posibilităţile de care dispunea. Desigur ca avertisment.

Dar nu aveam prea mult timp să mă gândesc la toate acestea şi în orice caz nu destul pentru a intra în panică. Dintr-o dată m-am pomenit cu fiecare clipă ocupată. La început mici roluri, uneori simple apariţii, dar atâtea încât abia le puteam face faţă. La sfârşitul primului an eram cotat drept actorul preferat pentru rolurile secundare mai importante. Bineînţeles că puteam câştiga şi mai mult, dar se întâmpla ca Ramspaugh să refuze pentru mine roluri mai bine plătite în favoarea altora, mai prost retribuite. Vroia să evite să fiu categorisit drept tipic numai pentru o anumită categorie de roluri. Şi refuza să mă angajez fie

şi pentru un rol important în anumite seriale, în care prin contract urma să fiu obligat să fac mereu acelaşi lucru, la infinit.

Cu toate acestea am atins un venit brut de peste cincizeci de mii de dolari în acel prim an, adică de două ori mai mult decât suma stabilită cu Roscoe de la care contractul dintre noi devenea irevocabil. Şi aşa a rămas. După ce am plătit cele două comisioane de câte zece la sută, unul scăzut din suma impozabilă iar celălalt nu, îmi mai rămâneau încă cinci sute de dolari pe săptămână, beneficiu net. Fără să mai pomenească de Jaguarul din faţa casei, de dulapurile pline de costume şi cămăşi superbe, precum şi de apartamentul cu adevărat confortabil.

În anul următor mi-am dublat veniturile. Vreau să spun că mi-am dublat venitul net, care atingea acum o mie de dolari săptămânal, ceea ce mă făcea să trec într-o categorie ce plătea un impozit mult mai mare. Trecusem în categoria marilor actori de roluri secundare, iar numele îmi devenise destul de cunoscut pentru ca apariţiile mele pe genericul serialelor de televiziune să fie precedate de menţiunea „vedetă invitată”. Au fost însă şi producţii în care am avut rolul principal.

În anul acela s-a întâmplat totuşi ceva care îmi reaminti puterea de previziune a lui Roscoe (nu găsesc o expresie mai potrivită pentru puterile sale) dezvăluindu-mi totodată o altă latură a relaţiilor noastre, despre care nu ştiusem că o considera ca ceva de la sine înţeles.

Ceea ce urmează nu este întâmplarea propriu-zisă, ci o explicaţie preliminară, necesară pentru a putea înţelege.

Petrecusem o săptămână la Las Vegas pentru exterioarele unui film. Nu sunt jucător de felul meu, însă într-o seară am intrat într-unul din cazinouri. Am schimbat fise în valoare de o mie de dolari şi, jucând la început cu mize de câte o sută de dolari şi având mână bună, am ajuns foarte curând să joc cu mize maxime, de o mie de dolari. La un moment dat aveam ceva mai mult de douăzeci de mii de dolari câştig, după care norocul se întoarse. Când am văzut că ajung la unsprezece mii, adică la un beneficiu de zece mii, am părăsit masa de joc. Revenind la Las Vegas, i-am cerut lui Roscoe să ne întâlnim pentru a-i da cei zece la sută cuveniţi de la ultima noastră întâlnire. Numără bancnotele, după care îmi ceru încă o mie de dolari, reprezentând câştigul suplimentar de la Las Vegas. I-am dat banii fără să protestez. Nu încercasem să-l trag pe sfoară,

pur şi simplu nu înţelesesem atunci când îmi vorbise de cei zece la sută din total, cu toate că într-adevăr de totalul câştigurilor pomenise. Faptul că era la curent nu avea în sine nimic misterios, întrucât la cazinou fusesem însoţit şi de alţi actori şi tehnicieni care colaborau la acelaşi film.

Ceea ce urmă acestei întâmplări a fost însă de natură să mă neliniştească şi veţi înţelege imediat şi de ce. Întreaga echipă reveni după o săptămână la Las Vegas pentru a turna scenele de legătură. M-am dus din nou să-mi încerc norocul. În fond, de ce nu, odată ce mai aveam bani? De data aceasta am pierdut patru mii de dolari. Cum însă în seara aceea nu am avut deloc serii bune, nu am rămas mult timp în niciunul din cazinouri; intram, jucam, ieşeam. Cred că am vizitat astfel cel puţin o duzină de săli de joc. Eram singur şi nimeni nu putea stabili bilanţul câştigurilor sau pierderilor mele. Şi cu toate acestea, cu prilejul primei mele întâlniri cu Roscoe, când i-am vărsat procentul obişnuit, îmi înapoie pe loc o parte: patru sute de dolari. O socoteală cât se poate de corectă. Dacă îşi lua partea din câştig, de ce nu ar fi participat şi la pierderi? Dar cum putea să le cunoască cu atâta exactitate?

Oricum ar fi fost, era un indiciu în plus despre ceea ce înţelegea el prin zece la sută din total. Paharul s-a umplut însă cu prilejul căsătoriei mele. Da, aţi ghicit desigur, însă trebuie totuşi să explic cum s-au petrecut lucrurile.

Cel de-al treilea an din cariera mea a început cu angajarea ca vedetă principală într-un film important, plătit cu cinci mii de dolari pe săptămână. De fapt filmul avea doi eroi principali, alături de mine jucând o tânără şi foarte frumoasă actriţă, ca şi mine în plină ascensiune artistică: Lorna Howard. Înainte de începerea filmărilor obişnuiam să ne adunăm în vederea pregătirilor şi punerii la punct a amănuntelor în biroul producătorului, care într-o bună zi ne făcu următoarea propunere:

— Nu-i vorba de cât de o idee spontană, spuse el, care mi-a venit văzându-vă pe amândoi atât de tineri, liberi şi celibatari. Ce-ar fi să vă căsătoriţi – unul cu celălalt, bineînţeles – asta ar duce la cea mai mare bombă publicitară. Ar împinge şi filmul în primul plan al atenţiei… la fel şi carierele voastre. Şi… ar putea rămâne o căsătorie de convenienţă, desigur, încheie el cu a nepăsare perfect mimată.

M-am întors către Lorna, ridicând întrebător o sprânceană:

— Crezi că ar rămâne de convenienţă?

Întorcându-mi privirea cu sprâncenele arcuite, mi-a răspuns:

— Bineînţeles, domnule, totul depinde însă de ceea ca înţelegi prin convenienţă.

Şi în felul acesta a fost hotărâtă căsătoria, care a şi avut loc.

Aplecându-mă asupra trecutului meu, îmi este acum destul de greu să înţeleg din ce motiv mă folosisem atât de puţin de noile posibilităţi pe care mi le deschidea faţă de femei cariera mea fulgerătoare din ultimii doi ani. E adevărat că nici cenuşă nu-mi turnasem în cap, dar relaţiile mele amoroase rămăseseră relativ puţin numeroase şi nu le acordasem o importanţă deosebită. Aceşti doi ani fuseseră, fireşte, ani de muncă istovitoare, astfel că la sfârşitul zilei de cele mai multe ori eram extenuat şi nu mă gândeam decât la ziua următoare, când trebuia să mă trezesc devreme, s-o iau de la început. Mi se întâmpla să treacă săptămâni fără să simt nici cea mai mică dorinţă de a avea o femeie în patul meu.

Căsătoria m-a făcut să-mi schimb brusc acest mod de viaţă. Între Lorna şi mine nu era vorba de dragoste dar, cum era la fel de senzuală pe cât era de frumoasă, căsătoria noastră depăşi foarte curând convenienţa. A fost minunat la început; o viaţă în salturi, uneori la modul cel mai concret. Era de la sine înţeles că amândoi eram liberi şi prin urmare gelozia nu avea ce căuta în relaţiile noastre. În ceea ce mă privea, nu mă folosisem niciodată de această libertate, însă curând mi-am dat seama că probabil nu-i eram suficient Lornei, care mai avea şi o altă legătură. Şi am ajuns la concluzia că legătura aceasta îi lua zece la sută din timp, atunci când din întâmplare am aflat cine era amantul ei…

N-o puteam învinovăţi, însă pentru mine situaţia şi-a pierdut mult din savoare. Lorna a simţit aceasta şi încet-încet căsătoria noastră s-a destrămat. După ce filmul a fost prezentat şi lansat, a plecat la Reno, unde a divorţat în mod discret. Întâmplător, lucrul acesta nu m-a costat un ban, ea având o avere mult mai mare decât a mea, cu toate că în realitate câştigam la fel. Dacă aş fi avut de plătit taxe de divorţ ori vreo pensie alimentară, bănuiesc că zece la sută din cheltuieli mi-ar fi fost rambursate.

Între timp am semnat contractul pentru alt rol de vedetă, de data aceasta pentru o sumă cu adevărat astronomică. Abia

atunci am revenit la realitate. Începând cu o anumită sumă a veniturilor, pierdeam în loc să câştig. Cei mai mulţi dintre oameni nu-şi dau seama şi nici eu nu mă gândisem la o asemenea absurditate, dar atunci când partea impozabilă a veniturilor depăşeşte în America două sute de mii de dolari iar contribuabilul mai este şi celibatar, fiscul îi opreşte 91 din ceea ce depăşeşte suma aceasta, lăsându-i doar 9, din care mai trebuie să plătească şi impozitele locale. În cazul meu, care îi vărsăm lui Roscoe zece la sută din venitul meu brut, plătindu-i în mână şi deci fără a fi scăzuţi din impozit, pierdeam bani îndată ce beneficiile mele depăşeau două sute de mii de dolari. Iar dacă vreodată ajungeam la o jumătate de milion pe an, toate economiile mele ar fi intrat şi ele în buzunarul statului. Concluzia firească era că nu voi putea deveni niciodată cu adevărat o *mare* vedetă.

Dar nu aceasta m-a determinat să-l ucid pe Roscoe, ca singură posibilitate de a pune capăt contractului nostru. Nu eram atât de lacom de bani şi dornic de o celebritate şi mai mare. Puteam urma exemplul altor mari vedete, care nu turnau decât un singur film pe an. Ideea nu mă încânta şi nu îl făcea fericit nici pe Ramspaugh, dar în cele din urmă s-ar fi împăcat cu gândul.

Ceea ce a stricat totul a fost faptul că m-am îndrăgostit. O dragoste neaşteptată, totală, care mă preschimbase cu totul, prima din viaţa mea şi, eram încredinţat, ultima. Ea nu era actriţă şi niciodată nu-şi dorise să devină. Se numea Bessie Evans şi era *script-girl* la studiourile Columbia. De la prima noastră întâlnire s-a îndrăgostit de mine la fel de nebuneşte.

Trebuia ca Roscoe să dispară. Ceea ce doream nu mai era o simplă legătură. Vroiam să mă căsătoresc cu ea, cu adevărat. Cât timp Roscoe era în viaţă, n-o puteam face. Sau nu doream s-o fac. Dacă Roscoe izbutea să-şi ia şi din căsătoria aceasta cei zece la sută ai săi, eram nevoit să-l omor şi atunci de ce să nu o fac dinainte?

Bineînţeles că îmi era imposibil să-i explic lui Bessie de ce nu mă pot căsători imediat cu ea; trebuia să-i cer să aibă încredere în mine. Mi-a acordat-o. Până să pun la punct un plan pentru a-l ucide pe Roscoe şi a mă elibera, am instalat-o pe Bessie, sub un nume fals, într-un apartament la Burbank. O vizitam atât de rar pe cât mai permitea ardoarea dragostei noastre şi luam infinite

precauţii pentru a nu fi urmărit atunci când mă ducea la ea.

Detaliile născocite de mine pentru îndepărtarea lui Roscoe nu au importanţă; îmi procurasem un revolver, care chiar dacă ar fi fost găsit la locul crimei nu putea conduce poliţia până la mine, precum şi o cheie de la apartamentul său. Şi îmi făcusem o deghizare atât de perfectă, încât dacă aş fi fost văzut în apartament ori în preajma clădirii în care locuia, nimeni nu m-ar fi putut recunoaşte.

M-am folosit de cheie într-o dimineaţă, pe la ora trei. Cu revolverul în mână, am străbătut livingul, fără zgomot şi am deschis uşa de la dormitor. Lumina ce se strecura pe fereastră mi-a permis să-i văd cum se ridică în pat. Am tras de trei ori.

Aş fi plecat imediat, dar în liniştea ce a urmat am auzit cum se închide încet o fereastră; zgomotul părea să vină din bucătărie. Şi mi-am amintit că fereastra din bucătăria lui Roscoe dădea pe scara de incendiu.

O intuiţie îngrozitoare mă făcu deodată să aprind lumina în dormitor. Intuiţia nu mă înşelase. În pat nu se afla Roscoe, ci Bessie, pentru moment singură, care se trezise la venirea mea. Cum de nu înţelesesem că zece la sută nu însemnau doar un procent din bani şi din căsătorii?

Adevărul e că a murit încă de atunci, în dormitorul acela. Hotărârea de a muri era luată şi, dacă aş mai fi avut încă un glonţ, cu siguranţă că mi-aş fi zburat creierii. Aşa că am telefonat la poliţie. Până să sosească poliţia, am ajuns la concluzia că cel mai bine este să las justiţia să facă treaba în locul meu, în camera de gazare.

De teamă că vreun avocat se va folosi de povestea mea pentru a pleda împotriva voinţei mele, scoţându-mă nebun, am refuzat să fac mărturisiri poliţiei. Iar atunci când mi-a fost adus un avocat, i-am servit a aiureală prea puţin plauzibilă, care l-a făcut să creadă că totuşi cauza mai putea fi apărată. Astfel că la proces avocatul m-a lăsat să fiu supus unui interogatoriu al procurorului, în care cu bună ştiinţă m-am lăsat înfundat în mod sistematic, pentru a fi sigur că juriul mă va condamna la moarte.

Roscoe dispăruse şi nimeni nu ştia unde este. Având în vedere că omorul fusese înfăptuit în apartamentul său, poliţia îl căutase pentru a-l interoga; dar cum nu era nevoie de prezenţa lui pentru a mă condamna, cercetările nu au fost prea minuţioase.

Indiferent unde ar fi Roscoe, înţelegerea noastră rămâne definitivă şi irevocabilă. Şi tocmai acesta e motivul spaimei mele, care de câteva nopţi nu m-a lăsat să închid ochii.

Oare ce înseamnă zece la sută din moarte? Voi rămâne zece la sută viu, având zece la sută această conştiinţă, de-a lungul unei veşnicii cenuşii? Voi reveni la viaţă pentru a reîncepe să sufăr, o zi din zece, un an din zece… reîncarnându-mă în ce fel? Sau, dacă Roscoe e într-adevăr cel care cred eu că este, ce-ar putea face cu zece la sută din sufletul meu?

Ceea ce e sigur, este că mâine voi şti. Și mi-e frică.

Din Lac În Puţ

Hilary Morgan suferise de aelurofobie de când se ştia. Adică de o frică morbidă de *Felis domestica,* altfel spus pisica domestică, sau comună.

La fel ca oricare altă fobie, aceasta scăpa cu totul de sub controlul conştientului. Cât şi-ar fi spus Hilary, cât i-ar fi spus prietenii compătimitori că nu era niciun motiv să aibă o asemenea teamă faţă de atât de drăgălaşa şi inofensiva vietate – *pussycat*[5]*,* cum o numeau prietenii, care ştiau că Hilary nu-i numai aelurofob, ci şi anglofon. E de la sine înţeles că pisicile pot să zgârie şi se întâmplă să o şi facă; dar pericolul potenţial pe care îl reprezintă e cu mult mai mic decât cel la care te poţi aştepta de la un câine. Un câine, cât de mic şi de blajin ar fi, îţi poate jupui o bucată bună de piele; ca să nu mai vorbim de dulăii cei mari, care pot să reprezinte chiar o primejdie de moarte. O pisică? Vax! Cu toate acestea Hilary iubea la nebunie câinii şi se temea de pisici. De toate pisicile.

Era de ajuns să zărească pe stradă o pisică, la douăzeci de metri, pentru a se gheboşa trecând pe celălalt trotuar, uneori nepăsător la iureşul circulaţiei automobilelor; ar fi făcut orice, numai să nu fie în apropierea unei pisici. Iar dacă nu avea altă scăpare, Hilary făcea stânga împrejur şi o lua la goană. Niciunul dintre prietenii lui nu avea o pisică, aşa cum nu accepta niciodată o invitaţie înainte de a se încredinţa că gazdele nu posedă niciun reprezentant al speciei feline. Ba mai mult, folosea întotdeauna expresii care evitau până şi cuvântul pisică şi oricare altul ce începea cu aceeaşi silabă. Nu intrase în viața lui la *Pussycat,* cel mai căutat local de noapte din Albany (oraşul în care locuia) şi devenea alb ca varul şi începea să tremure îndată ce se pronunţa în prezenţa lui expresia „a se pisici”. Evita să întâlnească orice persoană cu numele de Felix; când se spunea despre cineva că ar fi un pisălog i se făcea rău, la fel ca atunci când era pronunţat cuvântul pistol; nu se ducea niciodată la piscină şi avea oroare de pistilul florilor; nu urcase în viaţa lui vreun pisc…

Însă în afară de neplăcerile şi complicaţiile iscate de fobia lui, Hilary ducea o viaţă cât se poate de normală şi avea legături

---

[5] (engl.) pisoiaş (n. trad.).

amoroase la fel de fireşti. Mai ales iubiri. Trecuse de treizeci de ani, era încă burlac, dar nu ducea o viaţă de călugăr; aşa cum spunea el însuşi vorbind despre sine, dacă ar fi existat vreun cuvânt care să exprime contrariul unei vieţi de călugăr, ar fi fost foarte potrivit pentru a-l caracteriza, ceea ce, dacă ar fi vorbit franceza, i-ar fi permis să facă cele mai nebuneşti jocuri de cuvinte… îi plăceau femeile şi din fericire şi ele îl plăceau mult, lucru de care se bucura din plin.

Una peste alta, Hilary Morgan era un bărbat foarte fericit, în ciuda inhibiţiilor şi încurcăturilor produse de aelurofobia sa. Şi ar fi continuat probabil să fie un om foarte fericit dacă nu ar fi intervenit două lucruri neaşteptate în cel de al treizeci şi cincilea an de viaţă.

Se îndrăgosti cu adevărat, nebuneşte, de femeia cea mai fermecătoare pe care o cunoscuse vreodată. Al doilea eveniment a fost moartea unui unchi, care îi lăsă moştenire cincizeci de mii de dolari.

Luate separat, ar fi putut supravieţui fiecăruia din aceste două evenimente, în aparenţă fericite; combinate, ele au dus însă la pieirea lui Hilary Morgan.

Ceru, fireşte, mâna celei pe care o iubea şi aceasta i-a fost acordată, nu din pricina moştenirii, ci pentru că dragostea îi era din plin împărtăşită. Iar fiinţa iubită nu putea fi atât de haină încât să-l lase pe bietul Hilary să se îmbolnăvească de dor şi poftă până în ziua căsătoriei, pentru că dacă ar fi fost să-i găseşti cu tot dinadinsul un defect, acesta era o uşoară înclinaţie maniacală, însă mania cea mai de dorit, nimfomania… Nici Hilary nu avea ceva împotriva acestei mici metehne, chiar nimic… el însuşi prezentând unele simptome de priapism, adică tocmai terapeutica cea mai recomandabilă – „tratamentul” cel mai eficace, altfel spus – pentru nimfomanie cât şi invers.

Într-adevăr, Hilary era fericit în dragoste şi fericit că moştenise. Dar, aşa cum am mai spus ceva mai înainte, combinarea acestor două fericiri avea să-i fie fatală. Logodnica sa îşi dorea un soţ fără cusur, atât fizic cât şi psihic. De aceea îl convinse să cheltuiască o parte din moştenire, cât de mare trebuia, dar fără a depăşi desigur câteva mii de dolari, pentru a-şi asigura serviciile unui „spălător de creieri”, un psihiatru în stare să-l vindece de aelurofobia sa.

Psihiatrul pe care l-a ales era unul foarte capabil. În numai

douăsprezece şedinţe trecutul lui Hilary a fost despachetat, desfăcut în părţi componente şi împrăştiat pe masă, după ce fusese scormonit până la vârsta de trei ani. Se dovedi însă că la vârsta de trei ani lui Hilary îi era şi mai frică de pisici decât ca adult.

Amintirile conştiente ale lui Hilary refuzau însă a urca şi mai mult în trecut. Tot ceea ce ştia conştientul său şi o ştia la mâna a doua, din auzite, despre întâmplările dinaintea vârstei de trei ani, era faptul că mama sa murise aducându-l pe lume. Se ocupaseră de el pe rând diferite infirmiere, doici şi guvernante, de la naştere şi până când tatăl lui Hilary se recăsătorise, adică înainte de a împlini trei ani.

Pentru a străpunge bariera amintirilor conştiente, psihiatrul făcu apel la hipnoză, pentru a produce fenomenul de regresie, o terapeutică obişnuită care permite subiectului să retrăiască şi să redea întâmplări ale unui trecut uitat de conştient.

Sub hipnoza cea mai profundă, psihiatrul împinse înapoi memoria lui Hilary până la vârsta de doi ani şi jumătate, adică în ziua în care tatăl său, îi adusese un pisoiaş, spunându-i: „E al tău, puştiule! Un *kitty!”* pentru că în engleză *kitty* înseamnă pisoi.

Hilary scosese un urlet, cu totul asemănător răcnetului ce făcea acum să răsune cabinetul psihiatrului, care se grăbi să-şi trezească pacientul. Îi explică ce se întâmplase şi opri şedinţa; îi spuse că motivul care declanşase aelurofobia nu mai putea fi departe iar şedinţa următoare va scoate poate la iveală traumatismul care îl făcuse pe un copil atât de mic să izbucnească în ţipete la simpla vedere a unui drăgălaş pisoi.

Într-adevăr, la următoarea şedinţă psihiatrul îl cufundă din nou într-o hipnoză adâncă, cercetându-i amintirile şi mai vechi, adică până la vârsta de doi ani. Hilary retrăi astfel şi povesti, sub hipnoză, altă întâmplare care, de îndată ce şi-o aminti, îl făcu din nou să scoată un urlet cumplit.

De această dată psihiatrul îl trezi şi mai repede, anunţându-i lui Hilary cu zâmbetul pe buze vestea cea bună:

— Tocmai am izbutit să descoperim întâmplarea traumatizantă care v-a făcut să vă temeţi de pisici. De acum înainte nu veţi mai simţi nicio teamă faţă de ele.

La vremea când aveaţi vârsta de doi ani, eraţi în grija unei guvernante despre care nu se ştia că suferă de o psihopatie

primejdioasă. Într-o dimineaţă, exasperată de ţipetele pe care le scoteaţi în ţarcul de joacă, fu cuprinsă de o nebunie ucigaşă şi se repezi la bucătărie, să caute un cuţit cu care avea de gând să vă ucidă. Din fericire, tatăl dumneavoastră se afla în încăperea alăturată; auzind ţipetele pe care le scoteaţi la vederea cuţitului cu care vă ameninţa femeia nebună, a venit imediat şi a izbutit s-o dezarmeze. Guvernanta a fost internată într-un spital de alienaţi mintal…

— Dar ce legătură are asta, întrebă Hilary, cu… animalul de care mă tem?

După cum reieşea din răspunsul psihiatrului, de altfel perfect logic şi firesc, Hilary nu ar fi ajuns niciodată aelurofob dacă nu ar fi fost deja atins de anglofonie: înlănţuirea psihopatologică care a urmat nu ar fi fost într-adevăr posibilă în nicio altă limbă decât engleza.

— Pe guvernantă o chema Kitty, explică psihiatrul. Astfel că a fost cât se poate de firesc ca, şase luni mai târziu, atunci când tatăl dumneavoastră v-a adus un pisoi pe care l-a botezat *kitty,* să faceţi asocierea cu întâmplarea care vă traumatizase, vinovata fiind Kitty. De aceea aţi ţipat de spaimă.

Aţi retrăit aceste amintiri, cunoaşteţi acum cauza fundamentală a tulburărilor, prin urmare nu mai aveţi de ce să vă temeţi de pisici. Sunteţi eliberat de aelurofobie. Şi am să v-o dovedesc imediat.

Prevăzând reuşita noastră, am rugat-o pe secretara mea să aducă o pisică. A pus-o într-un coşuleţ, să n-o vedeţi când veţi trece prin sala de aşteptare. Secretara ne va aduce acum animalul… şi nu veţi resimţi nicio teamă la vederea lui, ba poate veţi dori să-l mângâiaţi.

Psihiatrul ridică receptorul şi adresă câteva cuvinte secretarei.

— Nădăjduiesc să ai dreptate, doctore, spuse Hilary. Dacă este într-adevăr aşa, înseamnă că subconştientul meu a făcut un transfer absurd… E vorba de un „transfer”, sau poate fi numită mai degrabă o „asociaţie de idei”? În orice caz, dacă e aşa, nu-mi va mai fi frică de pisici. Probabil că în realitate…

Uşa cabinetului s-a deschis făcând loc frumoasei secretare a psihiatrului, care ţinea o pisică în braţe. Hilary Morgan o privi… şi izbucni într-un urlet de groază.

Nu vederea pisicii îl făcea să răcnească.

Poate cu timpul Hilary ar fi putut fi vindecat de ginefobie, teama cumplită de femei (a nu se confunda cu misoginia, care îi face pe unii să se mulţumească a urî sau a dispreţui femeile). Din nefericire, anglofonia lui Hilary, agravată de catachresie[6], se cristalizase asupra silabei *cat,* care în engleză evocă o pisică.

Poate că Hilary ar fi putut fi eventual vindecat dacă s-ar fi apelat la catharsis, dacă îngrozitoarea bruscheţe a descoperirii adevăratei categorii a fobiei sale nu l-ar fi catapultat fără apel într-o catatonie catabolică, care la rândul ei îl cufundă într-o catalepsie profundă, ce precedă sfârşitul fatal.

După o scurtă expunere pe catafalc, a fost înmormântat în catacombele Catskills din apropiere.

---

[6] Catachreză — procedeu retoric prin care poate fi schimbat sensul adevărat al unui cuvânt. (n. trad.).

Sirius Anormal

Adunam cu mulţumire ultimele monede din automatele noastre şi le număram, în timp ce Ma înscria sumele în carneţelul ei roşu, pe măsură ce i le anunţam. Sume frumuşele.

Într-adevăr, nu aveam de ce ne plânge pe aceşti doi sateliţi ai lui Sirius, Thor şi Freda. Mai ales pe Freda. În aceste foarte depărtate mici colonii pământene, nevoia de distracţie de orice fel era uriaşă, mai ales când banii nu contau deloc pentru oamenii de aici. Stătuseră la coadă pentru a putea pătrunde sub corturile noastre şi a ne umple automatele de joc cu monede. Prin urmare, în ciuda costurilor ridicate ale expediţiei, acţiunea noastră nu fusese zadarnică.

Da, cifrele pe care Ma le înregistra erau foarte mulţumitoare. Bineînţeles că făcând adunarea avea să greşească, însă Ellen o va reface îndată ce Ma va renunţa. Ellen are darul cifrelor, pe lângă faptul că e bine făcută şi nu spun asta pentru că e unica mea fiică. Şi, oricum, treaba asta trebuie pusă în seama lui Ma şi nu a mea. Căci eu sunt clădit precum un remorcher spaţial.

Am pus la locul său colectorul Cursei Rachetelor şi am ridicat privirile. Tocmai deschideam gura s-o chem pe Ma, când uşa cabinei de pilotaj s-a întredeschis făcând loc chipului serios al lui John Lane. Ellen, care era aşezată la masă, faţă în faţă cu Ma, puse cartea de-o parte şi ridică şi ea ochii. Nu avea priviri decât pentru Johnny, iar ochii îi străluceau.

Johnny salută impecabil, aşa cum se cuvine s-o facă pilotul unei nave cosmice particulare atunci când se adresează proprietarului şi comandantului de bord. Salutul acesta avea darul să mă scoată din sărite, dar nu puteam să-l dezbar de el, de vreme ce nu făcea altceva decât să respecte Regulamentul.

— Obiect în faţă, căpitane Wherry! mă anunţă el.

— Un obiect? Ce obiect?

Nici glasul şi nici chipul lui Johnny nu lăsau să se presupună că ar fi vorba de ceva dubios. La politehnica din Mars City viitorii piloţi erau instruiţi să prezinte întotdeauna o figură impasibilă, iar Johnny terminase cu menţiunea Foarte Bine. Un băiat simpatic, dar care ar fi anunţat sfârşitul lumii la fel cum ar fi spus că masa e servită, în cazul în care servitul mesei ar intra în atribuţiile de serviciu ale unui pilot.

— S-ar zice o planetă mare, domnule, a fost singurul său

comentariu.

Mi-a trebuit un oarecare timp pentru a rumega ştirea.

— O planetă? am repetat incredul.

Poate că reacţia mea nu era dintre cele mai strălucite. Rămăsesem cu ochii aţintiţi asupra lui Johnny, atras de gândul că băuse, sau ceva asemănător... Nu, nu vedeam nimic rău în faptul de a descoperi o planetă, treaz fiind, dar dacă Johny şi-ar permite vreodată să dea peste cap trei-patru păhărele, se putea întâmpla – nu poţi şti niciodată – ca şira spinării să i se mai înmoaie cât de cât. Şi aş fi avut şi eu cu cine schimba o vorbă. Când călătoreşti prin spaţiu în tovărăşia a două femei şi a unui fost elev al politehnicii, mereu călare pe Regulament, sfârşeşti prin a te simţi pierdut.

— O planetă, domnule. Mai exact, un obiect de dimensiunea unei planete. Diametru aproximativ patru mii opt sute de kilometri, distanţa circa trei milioane. Orbita, aparent în jurul lui Sirius A.

— Johnny, i-am spus atunci, ne aflăm în interiorul orbitei satelitului Thor, care este Sirius-1, ceea ce înseamnă că este prima planetă a lui Sirius; cum ar putea fi o planetă în interiorul acestei orbite? Cred că vrei să mă duci de nas, dragul meu Johnny.

— Puteţi verifica prin hublou, domnule, şi reface calculele mele, răspunse Johnny destul de sec.

M-am ridicat şi am trecut în cabina de pilotare. În centrul hubloului frontal se vedea într-adevăr un disc. Să verific calculele făcute de Johnny era însă cu totul altceva. Cunoştinţele mele de matematică îmi permit să verific randamentul automatelor cu jocuri şi se opresc aici. Prin urmare eram foarte dispus să-l cred pe Johnny pe cuvânt, cel puţin în privinţa calculelor.

— Johnny! am exclamat, noi am descoperit o nouă planetă! Nu-i de colo, ce părere ai?

— Da, domnule, răspunse el cu glasul să neutru dintotdeauna.

Era ceva, cu toate că nu cu totul neobişnuit. Prin aceasta vreau să spun că sistemul planetar al lui Sirius nu este colonizat de prea mult timp şi nu era cu nimic surprinzător faptul că o mică planetă de cinci mii de kilometri în diametru a putut trece neobservată. Cu atât mai mult cu cât avea orbita excentrică (lucru care pe atunci era necunoscut).

Cabina de pilotaj nu era foarte încăpătoare, aşa că Ma şi Ellen rămăseseră în uşă; m-am dat de o parte pentru a putea vedea şi ele discul din faţa hubloului.

— Când vom ajunge la ea, Johnny? întrebă Ma.

— Continuând să navigăm pe direcţia actuală, vom atinge punctul de maximă apropiere peste două ore, doamnă Wherry. Ne vom găsi atunci la opt sute de mii de kilometri de planetă.

— Deci vom trece prin dreptul ei?

— Doar dacă nu preferaţi, domnule, să schimbăm cursul şi să o ocolim la o depărtare mai mare.

Am preferat să-mi dreg glasul, le-am privit pe Ma şi pe Ellen pentru a mă încredinţa că erau de acord şi am spus:

— Johnny, nu vom ocoli mai de departe; întotdeauna mi-am dorit să văd cum arată o planetă nouă, o planetă virgină, nepângărită încă de prezenţa omului. Vom coborî pe suprafaţa ei, chiar de va fi nevoie să ne punem măştile cu oxigen pentru a ieşi afară din navă.

— Prea bine, domnule, făcu Johnny salutând.

Cu toate acestea mi s-a părut că citesc dezaprobare în privirea lui. Nu-l puteam condamna pentru această dezaprobare. Niciodată nu puteai şti peste ce vei da, năpustindu-te în felul ăsta în zonele necunoscute din spaţiu. Şi nici încărcătura noastră de pânză de cort şi automate de joc nu era cea mai potrivită pentru asemenea expediţie…

Dar *Pilotul Perfect* nu discută niciodată ordinul proprietarului şi comandantului, dracu să-l ia! Johnny se aşeză şi începu să se joace cu claviatura ordinatorului, Ma şi Ellen îmi făcură loc şi am ieşit din cabină pentru a-l lăsa să lucreze în linişte.

— Ma, am spus, sunt idiot de-a binelea.

— Ai fi dacă ai fi fost altfel, răspunse ea.

Am privit-o timp de o clipă, încercând să înţeleg ce a vrut să spună, apoi i-am răspuns strâmbându-mă; uitându-mă la Ellen, am constatat că nici nu mă privea. Avea din nou acea expresie visătoare care m-ar fi făcut să mă întorc în cabina de pilotare, să-i dau lui Johnny un cot între coaste, pentru a vedea dacă nici asta nu-l trezeşte.

— Micuţa mea Ellen, Johnny ăsta…

Simţind însă o arsură pe obraz, am priceput că este privirea furioasă pe care mi-o arunca Ma şi am închis gura. Am căutat o pereche de cărţi de joc şi am început să bat pasienţe până când

va sosi momentul să debarcăm.

Johnny ieşi din cabina de pilotare, salută reglementar şi mă anunţă:

— Suntem pe suprafaţa planetei, domnule; atmosfera indicată pe determinator: 10–16.

— Ce vrea să însemne asta pentru muritorii de rând? întrebă Ellen.

— Este o atmosferă respirabilă, domnişoară Wherry. Puţin cam mult azot şi conţinut slab de oxigen faţă de normele terestre, însă un aer perfect respirabil.

Era o figură individul ăsta, când trebuia să dea un răspuns clar. Nu mai înţelegeam nimic.

— Şi atunci ce mai aşteptăm?

— Ordinele dumneavoastră, domnule.

— Mai slăbeşte-mă cu ordinele, Johnny. Să deschidem uşa etanşă şi să coborâm.

După ce am deschis uşa, Johnny a coborât primul, având grijă să-şi prindă o pereche de brenere cu laser la brâu. Am pornit în urma lui.

Afară era răcoare, însă nu frig. Peisajul era identic cu cel de pe Thor, cu dealuri ondulate şi nude, din argilă verzuie coaptă şi răscoaptă. La suprafaţa solului se putea constata o viaţă vegetală, reprezentată de o vegetaţie brună, foarte scundă.

Am privit către cer pentru a-mi face o părere despre oră; Sirius se afla aproape de zenit, altfel spus Johnny ne făcuse să coborâm chiar în mijlocul suprafeţei luminate.

— Ţi-ai putut face o idee despre perioada de rotaţie?

l-am întrebat pe Johnny.

— Nu am avut timp decât pentru un calcul aproximativ, domnule. Cam douăzeci şi una de ore şi şaptesprezece minute, domnule.

Asta numea el aproximaţie…

— Ca aproximaţie mi se pare suficient, interveni Ma. Asta înseamnă că avem o după-amiază întreagă la dispoziţia noastră. Ce mai aşteptăm, mergem?

— Aşteptăm doar o mică ceremonie, Ma. Ar trebui să dăm un nume planetei, nu-i aşa? Pe unde ai pus sticla aceea de şampanie pe care o păstram pentru ziua mea? Nu crezi că avem astăzi ceva mai important de sărbătorit?

Mi-a spus unde era şi m-am dus să aduc sticla şi paharele.

— Propui un nume, Johnny? Doar ai fost primul care a văzut-o.

— Nu, domnule.

— Partea proastă este, am spus, că de acum înainte numerele lui Thor şi Freda nu mai corespund… vreau să zic în cataloagele astronomice, unde Thor e denumit Sirius-1 iar Freda Sirius-2. Cu această nouă orbită interioară ar trebui să se numească Sirius-2 şi Sirius-3. Sau ca noua planetă să se numească Sirius-0. Ei bine, vă propun s-o numim Sirius-3, pentru a simplifica lucrurile. Trei va fi înainte de unu şi doi? Ei şi? Nu-i normal şi prin urmare o vom boteza *Sirius Anormal.*

Ellen zâmbi şi cred că până şi Johnny ar fi zâmbit, dacă n-ar fi fost necuviincios. Ma însă strâmbă din nas:

— William…

Se opri brusc pentru că se întâmplă ceva neaşteptat. Mai exact, *ceva* ne aruncase o privire pe deasupra culmii dealului din apropiere. Ma era singura dintre noi care privea în direcţia aceea şi scoase un ţipăt, agăţându-se de mine. Ne-am întors cu aceeaşi mişcare către deal.

Era un cap, ce semănă cu un cap de struţ, dar cam cât un elefant de mare. Şi purta un guler tare şi o cravată cu buline în jurul gâtului său slab, totul încununat de o pălărie. Iar pălăria aceasta era de un galben auriu, împodobită cu o pană lungă, purpurie. Arătarea ne observă timp de aproape un minut, clipi din ochi, după care îşi retrase capul în spatele dealului.

Niciunul dintre noi nu rostise o vorbă. Am tras atunci adânc aer în piept, anunţând cu hotărâre:

— Iată deci un aspect care s-a lămurit singur. Planetă, te numesc *Sirius-Anormal!*

M-am aplecat şi am lovit gâtul sticlei de şampanie de solul argilos, obţinând doar o urmă vagă, sticla rămânând întreagă.

Nu avea rost să mai stărui în încercarea mea şi am destupat-o, după care am băut fiecare câte puţin, în afară de Johnny, care s-a mulţumit să-şi înmoaie doar buzele, respectând principiul de a nu bea şi a nu fuma. În schimb eu am tras o duşcă zdravănă. Apoi am vărsat câteva picături pe solul planetei astfel botezate şi am pus dopul la loc, având presimţirea că voi avea mai multă nevoie de şampanie decât planeta. În cambuză aveam whisky berechet, precum şi bere verde de Marte, nu însă şi şampanie.

— Bun, am spus, să pornim.

— Poate nu-i prudent, domnule, interveni Johnny. Se pare că

planeta e locuită.

— Locuită! Nu ştiu ce-a fost chestia aia care şi-a arătat scăfârlia de după deal, dar locuitor nu-i pot spune. Şi dacă se mai iveşte, îl pocnesc cu sticla asta peste mutră.

Acestea spuse, m-am întors pentru o clipă la bordul lui *Chitterling* să mai iau încă o pereche de brenere cu laser, din care pe unul mi l-am strecurat sub curea, iar pe celălalt i l-am încredinţat lui Ellen, care trage mai bine decât mine. Lui Ma nu i-am dat, nu ar nimeri Palatul Administrativ nici cu o mitralieră.

Am dat semnalul de plecare şi, printr-un acord tacit, ne-am îndreptat în direcţia opusă dealului de după care ni se arătase întruchiparea aceea ciudată. Dealurile păreau la început foarte asemănătoare între ele şi îndată după ce am trecut de primul, *Chitterling*-ul dispăru din raza noastră vizuală. Observasem însă că Johnny îşi privea la fiecare câteva minute ceasul de la mână şi eram sigur că va fi în stare să ne conducă înapoi.

Am trecut de încă trei dealuri, fără ca nimic să se întâmple. Apoi Ma spuse:

— Priviţi într-acolo!

Ne-am întors şi am văzut un tufiş purpuriu, la vreo cincizeci de metri la stânga, din care se înălţa un bâzâit. Ne-am apropiat şi am constatat că bâzâitul venea de la o sumedenie de mici zburătoare asemănătoare păsărilor, dar privite mai de aproape constatai că aripile lor rămâneau nemişcate, cu toate că se înălţau şi coborau în aer. Încercând să le descopăr capul, am constatat că în locul acestuia aveau un fel de abur. Un abur circular.

— Sunt elice, spuse Ma, aşa cum aveau avioanele pe vremuri.

Se părea că are dreptate. Am schimbat o privire cu Johnny şi ne-am apropiat amândoi deodată de tufişuri. Păsările, ori ce or fi fost, zburară brusc îndată ce am schiţat o mişcare, repezindu-se în picaj şi dispărând.

Am pornit din nou la drum fără ca vreunul dintre noi să mai spună un cuvânt şi Ellen veni să păşească lângă mine. Eram destul de departe înaintea celorlalţi pentru ca nici Ma şi nici Johnny să nu ne poată auzi, când Ellen îmi spuse:

— Pop…

Cum nu mai adăugă nimic, i-am răspuns:

— Ce-i, micuţa mea?

— Nimic, îmi zise cu tristeţe, să nu mai vorbim de asta…

Fără îndoială că ştiam despre ce era vorba, dar nu vroiam să-l vorbesc de rău pe supercalificatul J.L. Un pilot brevetat de Politehnica Mars City este prea perfect pentru a putea fi luat în discuţie, la fel ca diplomele lui scorţoase ce îi pot servi drept scut. Cu toate că şi tipilor de calibrul ăsta li se mai întâmplă, după vreo zece ani petrecuţi în lumea interstelară, să-şi mai piardă din pene.

Johnny însă nu ajunsese până acolo, îi lipseau tocmai acei zece ani. Prilejul ce i se oferise de a deveni pilotul lui *Chitterling* fusese foarte norocos pentru el, fiind evident prima lui slujbă. După câţiva ani petrecuţi la noi va deveni desigur calificat pentru pilotarea unei nave mai mari. În felul acesta ajungea la o asemenea calificare mai repede decât dacă şi-ar fi început cariera ca ofiţer secund pe o navă mică.

Nu-i puteai reproşa nimic, poate doar că era băiat prea frumos şi nu o ştia. În afară de ce învăţase la şcoala de pe Marte, nu mai ştia nimic. Dar Politehnica îl învăţase doar ştiinţele matematice, astronavigaţia şi arta de a saluta. Din păcate însă nu fusese învăţat să uite să salute. M-am adresat lui Ellen:

— Ellen, nu vrei să…

— Nu vreau să ce, Pop?

— Nimic. Să lăsăm.

Nu apucasem să-i spun ceva şi iat-o că mă privea râzând şi eu o priveam râzând şi era ca şi cum discutasem întreaga chestiune până la capăt. Desigur, aceasta nu ne făcea să fim mai avansaţi, dar la ce ne-ar fi folosit să fim mai avansaţi, dacă înţelegeţi ce vreau să spun.

Şi chiar atunci am ajuns în vârful unei mici coline unde ne-am oprit, deoarece drept în faţa noastră se sfârşea un drum pavat, care nu mai ducea nicăieri.

Era o stradă obişnuită, pavată cu plastic, aşa cum întâlneşti la tot pasul în orice oraş de pe Terra, cu acelaşi carosabil, trotuare, rigole, cu linia mediană vopsită. Singura diferenţă era că strada nu pornea de nicăieri, sau mai bine zis din locul unde ne aflam, şi ducea cel puţin până în vârful dealului următor. Şi, cât vedeai cu ochii, pe strada asta nu era nicio casă, niciun vehicul, nicio fiinţă vie.

Am privit-o pe Ellen, Ellen m-a privit pe mine şi amândoi ne-am uitat la Ma şi Johnny Lane, care tocmai ne ajunseseră din

urmă. Am întrebat:

— Ce-i asta, Johnny?

— Pare a fi o stradă, domnule.

Observându-mi privirea, obrajii lui se colorară puţin. Apoi se aplecă şi examină pavajul cu atenţie; după aceea se îndreptă, părând foarte surprins. M-am simţit obligat să-l întreb:

— Ei bine, ce este, glazură de zahăr ars?

— Este *Permaplast,* domnule. Nu noi am descoperit planeta asta. *Permaplast* este o marcă cunoscută.

— Mda... Dar de ce nu ar fi posibil ca băştinaşii să fi descoperit acelaşi procedeu? Doar au aceleaşi materii prime la îndemână...

— Bineînţeles, domnule. Dar dacă priviţi mai de aproape, veţi observa că fiecare placă a pavajului poartă inscripţia „Permaplast”.

— Bun, în cazul ăsta indigenii poate au...

Nu, n-avea rost să mai continuu, era absurd. Dar nici fericit nu poţi fi atunci când, după ce te-ai crezut şeful unei expediţii care a descoperit o nouă planetă, să dai la primul colţ peste o stradă pavată cu plăci ce poartă însemnul unei firme pământene... Poate de aceea m-am încăpăţânat:

— Şi la ce le trebuie o stradă *aici?*

— Singura cale de a afla, spuse cu mult bun simţ Ma, este să mergem să vedem. Ce mai aşteptăm?

Nu aveam nimic de aşteptat, deci am pornit din nou la drum. Mersul ne era acum mult uşurat datorită străzii. După ce am atins culmea următoare, înaintea noastră a apărut o clădire. Un imobil cu două etaje, din cărămidă roşie, purtând o firmă pe care se putea citi: „Bonton Restaurant”, caligrafiat în engleză, cu litere de mână aşa cum se obişnuia pe vremuri.

Ma îmi acoperi cu mâna gura pe care tocmai o deschisesem şi bine a făcut, comentariul pe care mă pregăteam să-l rostesc fiind cam prea deocheat.

Clădirea se afla la mai puţin de o sută de metri depărtare, cu faţa spre noi, în locul unde strada cotea în unghi drept. Am grăbit pasul şi am ajuns înaintea celorlalţi cu aproape un metru. Dar după ce am deschis uşa pentru a intra în han, am rămas încremenit în prag, deoarece nu exista interior. Clădirea nu avea decât faţadă, ca un decor de cinema, iar prin uşa deschisă nu se putea vedea decât aceeaşi înşiruire de dealuri şi coline verzui.

M-am dat deci câţiva paşi înapoi, pentru a privi mai bine firma „restaurantului”. Ceilalţi se apropiară şi priviră prin uşa pe care o lăsasem deschisă. Nu se mai întâmplă nimic până în clipa în care Ma începu să se enerveze.

— Ce ai de gând, Pop?

— Ce-ai vrea să fac? Să intru şi să comand un dineu, cu ficat de gâscă în aspic şi langustă, stropite cu şampanie? Ah! bine că mi-am adus aminte!

Sticla cu şampanie era la mine în buzunar. Am scos-o, am destupat-o şi, după ce trecu la Ma şi Ellen, am băut aproape tot ce mai rămăsese. Am băut pesemne prea repede, astfel că bulele din lichid îmi gâdilară nările şi am strănutat.

Eram totuşi pregătit pentru orice. Am revenit la uşa clădirii care nu exista. Îmi spuneam că poate voi găsi ceva scris, din care să reiasă când fusese construită, ori ceva asemănător, nici eu nu ştiam prea bine ce. Nu am găsit nimic. În interior, sau mai bine zis în spatele faţadei, peretele era neted şi gol. Dintr-un fel de plastic.

Mai rămânea să examinez solul. Ceea ce am şi făcut, şi atunci am observat o sumedenie de găuri, ce păreau a fi săpate de insecte. Impresia se confirmă, pentru că lângă una dintre găuri am zărit o libarcă mare şi neagră. Dar când am făcut un pas către ea, se repezi în gaură, făcându-se nevăzută.

Descoperirea aceasta mă uşură oarecum. Întorcându-mă la uşă, aveam totuşi de anunţat ceva:

— Am văzut o libarcă. Şi ştii ce-i mai curios la ea?

— Nu. Spune!

— Nimic. Ceea ce-i curios, este că nu are nimic deosebit. Pe aici struţii poartă pălării, păsările au elice, străzile nu duc nicăieri iar casele nu au nimic pe dinăuntru, ceea ce mă face să consider foarte ciudat faptul că libărcile n-au, de pildă, pene!

— Eşti sigur? mă întrebă Ellen, care se îndoia.

— Bineînţeles că sunt sigur. Hai să urcăm şi dealul următor, să vedem ce-i pe partea cealaltă.

Ne-am dus şi am văzut. Între dealul acesta şi următorul strada cotea în unghi drept; cu faţa către noi se vedea intrarea unui cort de bâlci, cu o pânză uriaşă purtând firma „Penny Arcade”.

De data aceasta nici nu am mai încetinit; recunosc perfect decorul.

— Au copiat firma pe care o folosea Sam Heideman la

spectacolul său de pe vremuri. Ţi-aminteşti de Sam şi timpurile alea frumoase, Ma?

— Beţivanul ăla bun de nimic… mormăi Ma.

— Oh! Ma! Ţineai mult la Sam, adu-ţi aminte.

— Da. Şi tu ţineai la el. Dar asta nu-l iartă cu nimic…

— Potoleşte-te, Ma, i-am retezat-o eu.

Ajunsesem în faţa cortului. Ai fi zis că era o pânză adevărată de cort, cu falduri vălurite între stâlpii de susţinere. Să privesc ce-i în spate? Nu, nu mă simţeam în stare.

— Nu, am spus, nu îndrăznesc. Cine ar vrea să scormonească prin trecutul său?

Dar Ma nu se sfiise şi, fără să şovăie, îşi trecuse capul printr-o despicătură a pânzei.

— Salutare Sam, burete bătrân! am auzit-o spunând.

Cu treburi de-astea nu-i bine să glumeşti. I-am dat un ghiont în coaste.

— Nu, Ma! Nu te ţine de…

Şi am tăcut. Înlăturasem marginile pânzei şi trecusem în interiorul cortului, care era cu adevărat un cort, alcătuit din cei patru pereţi ai săi din pânză. Şi, înşiruite de-a lungul lor, se găseau vechile automate de joc. Iar în spatele casei de înregistrat era aşezat într-adevăr Sam Heideman, numărând monezile şi, judecând după expresia chipului său, trebuie că era şi mai surprins decât mine.

— Pop Wherry! Ce naiba…

Evit să transcriu vorbele prin care Sam îşi exprimă uimirea, vorbe pentru care îşi ceru imediat iertare faţă de Ma şi Ellen. După care ne-am luat în braţe bătându-ne pe umeri aşa cum fac doi vechi prieteni când se reîntâlnesc şi l-am prezentat apoi pe Johnny Lane.

Sam nu se schimbase absolut deloc de pe vremea marilor bâlciuri de pe Marte şi Venus. Îi explica acum lui Ellen că pe vremea aceea era „doar atâtica”, ultima oară când o văzuse. Bineînţeles că. Nu îşi putu aminti de el.

În clipa aceea Ma a început să miroasă.

Atunci când Ma miroase în felul acesta, poţi fi sigur că e vorba de ceva care merită privit. Mi-am luat imediat privirile de pe bunul Sam, întorcându-le către Ma, apoi către ceea ce privea Ma. Nu am mirosit, dar am zis: „Ah!”

Dinspre fundul cortului se apropie o femeie şi când zic „o

femeie”, este pentru că nu găsesc alt cuvânt mai potrivit, presupunând că ar exista un asemenea cuvânt. Era sfânta Cecilia şi regina Genevieva şi Betty Boop şi toate trei deodată. Era precum un apus de soare în Noul Mexic şi ca lumina rece a lunilor argintii ale lui Marte, văzute din Grădinile Ecuatoriale. Era ca o vale de pe Venus primăvara şi ca Dorzalski cântând la vioară. Era într-adevăr ceva.

Am auzit un alt „Ah!” lângă mine, pe un ton pe care nu-l cunoşteam Mi-a trebuit o secundă întreagă pentru a înţelege motivul: nu-l mai auzisem niciodată până acum pe Johnny zicând „Ah!”. Făcând o sforţare, am întors privirea spre Johnny. Şi primul meu gând a fost: „Biata Ellen!” Căci băiatul era terminat, ambalat, făcut pachet şi legat! Îndrăgostit!

Mi-am amintit la timp – poate văzându-l pe Johnny – că am cincizeci de ani şi o căsătorie fericită. Am strâns-o pe Ma de braţ şi m-am adresat lui Sam:

— Hm, Sam… ia spune, de unde vine apariţia asta supraom… supramecanică, admiţând că locuitorii acestei planete ar fi maşini…

Sam privi la spatele său şi făcu prezentările cât se poate de liniştit:

— Miss Ambers, vă prezint câţiva vechi prieteni de-ai mei, care sunt în trecere pe la noi. Doamna Wherry, vă prezint pe miss Ambers, marea vedetă a cinematografului.

Continuă, la fel de liniştit, cu Ellen, apoi cu mine şi în sfârşit cu Johnny. Ma şi cu Ellen se arătară foarte politicoase, chiar prea. Eu poate am exagerat puţin, însă în sensul opus, făcându-mă că nu observ mâna pe care mi-o întindea miss Ambers; bătrân cum mă ştiu, îmi era frică să uit să-i dau drumul, după ce aş prinde-o. Asta pentru a vă face să pricepeţi cam ce fel de fată era miss Ambers.

În schimb Johnny chiar a uitat să-i dea drumul mâinii.

— Ticălos bătrân, tocmai îmi spunea Sam, ce naiba cauţi pe aici? Crezusem că te mulţumeşti cu coloniile şi în niciun caz nu te vedeam descinzând pe un platou de cinema.

Începeam să înţeleg. Sau aproape.

— Un platou cinematografic?

— Bineînţeles. Platourile *Planetary Inc.* Cu mine drept consilier tehnic pentru scenele de bâlci. Vroiau să tragă planurile exterioare ale unei chermese cu automate de jocuri; mi-am

căutat vechile utilaje şi le-am instalat aici. La ora asta întreaga echipă este în tabăra de bază.

Lucrurile începeau în sfârşit să se lămurească.

— Iar faţada de restaurant, de lângă stradă… tot un decor?

— Desigur, la fel şi strada. Nu le trebuia, însă pentru scenariu aveau nevoie să filmeze o dublă în timpul lucrului…

— Bine. Dar struţul cu cravată şi păsările cu elice? Doar nu-mi vei spune că sunt accesorii din film, ori ce?

Auzisem vorbindu-se de *Planetary Cinema Inc.* Ca despre o casă de film care nu ezită să realizeze lucruri imposibile. Sam însă scutură din cap:

— Nu. Probabil că ai întâlnit exemplare ale faunei locale. Sunt câteva, e adevărat, dar nu atâtea încât să ne stingherească la lucru.

Ma avea însă şi ea întrebări de pus.

— Ia spune, Sam, cum se face că nu am auzit niciodată despre descoperirea acestei planete? De cât timp e cunoscută? Şi ce-i cu toată povestea asta?

Sam râse încântat:

— Planeta a fost descoperită de un oarecare Wilkins, acum vreo zece ani. A semnalat descoperirea Consiliului, dar înainte ca vestea să se răspândească *Planetary Cinema* a prins firul şi a propus Consiliului s-o închirieze, la un preţ fabulos, cu condiţia ca nimeni să nu ştie nimic. Şi atunci, având în vedere că pe planetă nu sunt nici minereuri preţioase şi nici cultura solului nu ar fi rentabilă, Consiliul a semnat înţelegerea.

— Dar pentru ce atâta secret?

— Fără turişti, fără posibilităţi de distracţie şi un avans considerabil asupra concurenţei. Toate marile companii cinematografice se spionează reciproc, pentru a fura idei. Aici ai spaţiu cât vrei la dispoziţie şi poţi lucra în linişte, fără martori şi fără spioni.

— Şi cu noi ce se va întâmpla, odată ce am aflat?

— Ei bine, eşti un băftos. Cred că ţi se va asigura o rentă princiară, acum că ştii, încercând să te convingă să nu sufli o vorbă nimănui. Şi te vei alege în plus şi cu o legitimaţie de intrare gratuită în toate sălile companiei.

Sam se duse la un bufet să scoată sticle şi pahare, pe care le aduse pe o tavă. Ma şi Ellen nu doreau să bea, dar Sam şi cu mine am ras fiecare două sau trei pahare şi era din cel bun.

Johnny şi miss Ambers îşi vorbeau în şoaptă, retraşi într-un colţ al cortului, părând a fi uitat de toţi ceilalţi. Au fost lăsaţi în pace, mai ales după ce i-am explicat lui Sam că pilotul nu pune picătură în gură.

Johnny nu lăsase nici acum mâna fetei şi o privea în adâncul ochilor. Nu mă puteam împiedica să observ că Ellen avea mare grijă ca, în timp ce se deplasa, să nu se uite înspre Johnny. Îmi părea rău pentru ea, dar nu aveam ce face. Când se întâmplă lucruri de-astea, se întâmplă şi gata. Iar dacă nu ar fi fost Ma…

Dându-mi însă seama că Ma începuse să devină nerăbdătoare, am anunţat că ar fi timpul să ne întoarcem la navă şi să ne punem la patru ace, dacă era vorba de o rentă princiară. Puteam decola şi veni apoi cu nava până în apropiere. Câteva zile în plus nu contau pentru noi, aşa că ne puteam permite o escală de câteva zile pe Sirius *Anormal.* Aflând de modul cum ajunsesem la numele acesta, Sam s-a strâmbat de râs.

Nu îmi mai rămânea decât să-l dezlipesc pe Johnny de vedeta lui şi să-l scot afară, la aer. Nu mi-a fost prea uşor. Avea o expresie absentă, parcă era beat. A uitat până să mă şi salute atunci când i-am vorbit. Şi nici măcar „domnule” nu mi-a spus. De altfel, nu a rostit niciun cuvânt.

E adevărat că nici noi nu vorbeam în timp ce păşeam pe stradă. Era ceva care mă frământa şi nu izbuteam să-mi dau seama ce anume poate fi. Ceva nu se potrivea în toate astea, ceva care nu avea logică.

Ma părea şi ea neliniştită. Se hotărî în sfârşit să-mi spună:

— Ascultă, Pop, dacă ţin într-adevăr atât de mult să nu se ştie despre planeta asta a lor, nu crezi că ne vor…

— Nu, asta n-o vor face!

Răspunsesem puţin cam prea brutal. Dar nu asta era ceea ce mă frământa pe mine.

Am privit strada aceea nouă şi de o perfecţiune fără cusur şi mi-am dat seama că aici era acel ceva putred. Am traversat strada pieziş, apoi am luat-o în lungul trotuarului; după ce treceai de ridicătură trotuarului nu mai era decât argilă verzuie cât vedeai cu ochii şi nimic altceva decât găuri şi iarăşi găuri, precum şi nenumărate libărci, la fel cu cea pe care o zărisem la „Bonton Restaurant”.

Poate că totuşi nu erau libărci, poate că producătorii filmului

le aduseseră în cine ştie ce scop… Dar asemănarea cu o libarcă obişnuită era destul de mare pentru a fi mulţumitoare – presupunând fireşte că te poţi mulţumi cu libărcile. Şi cel puţin ele nu purtau cravată, nu aveau elice şi nici măcar pene. Erau libărci ca toate libărcile.

Degeaba am încercat să cobor de pe trotuar şi să strivesc vreo câteva sub talpă; erau foarte sperioase şi se înfundau pe dată în găurile lor. Aveau reflexe bune şi un joc de picioare de prima mână.

A trebuit să mă întorc pe carosabil, mergând alături de Ma.

— Ce-ai făcut acolo? mă întrebă ea.

— Nimic.

Ellen păşea lângă Ma, având grijă să nu i se poată citi nimic pe faţă. Nu-mi era greu să bănuiesc la ce se gândea şi tare aş fi vrut să pot face ceva. Nu găseam nimic potrivit pentru situaţia aceasta, în afară de a rămâne câtva timp pe Pământ după terminarea acestei expediţii, pentru a-i da prilejul să-l uite pe Johnny şi să cunoască o groază de tineri filfizoni. Poate că în cele din urmă va găsi unul pe gustul ei.

Johnny mergea precum un lunatic. De prins, era bine prins în laţ, nimic de zis. Şi se pomenise cu asta aşa cum îţi cade o ţiglă pe cap din senin. Aşa, o păţesc întotdeauna cei de felul său. Poate că nu-i dragoste, doar un foc de paie, dar să fi văzut unde îl putea duce… Nu mai ştia nici pe ce planetă se află.

Tocmai trecusem de culmea primului deal şi cortul lui Sam nu mai putea fi văzut, când Ma întrebă:

— Ia spune, Pop, ai văzut vreun aparat de filmat pe undeva?

— Nu. Dar astea valorează milioane, nu le laşi să zacă pe unde s-o nimeri atunci când nu le foloseşti.

Ne apropiam de faţada restaurantului. Era amuzant să-l priveşti din profil, atunci când te apropiai din partea asta. Altceva nici nu era de văzut, în afară de valurile verzui de argilă.

Pe carosabilul pavat nu erau libărci şi mi-am amintit că aici nu văzusem niciuna. Ca şi cum niciodată vreo libarcă nu s-ar aventura să traverseze strada. Dar de ce ar face-o? Pentru a ajunge pe partea cealaltă?

În continuare mă sâcâia ceva, un lucru mai puţin logic şi de înţeles decât restul întâmplării.

Cu cât trecea timpul, cu atât deveneam mai nervos. Simţeam că în curând voi exploda. Ah, măcar de-aş putea bea o

înghiţitură! Sirius cobora către orizont, se apropia seara, însă mai era destul de cald. Atât de cald încât mi se făcuse sete, aş fi băut şi apă. Ma părea obosită şi ea.

— Ne oprim să răsuflăm puţin? am propus. Suntem cam la jumătatea drumului de întoarcere.

Ne aflam în clipa aceea chiar în dreptul restaurantului cu firmă, un loc ce mi se părea foarte potrivit pentru un scurt popas de odihnă. M-am întors către bravul nostru pilot:

— Johnny, vrei să fii bun să ne comanzi cina?

Johnny salută impecabil, spuse „Da, domnule” şi făcu un pas spre intrarea restaurantului. Acolo se opri brusc, roşind până la rădăcina părului. Nu am avut inima să mai insist şi nu ştiu cum am izbutit să nu pufnesc în râs.

Ma şi Ellen se aşezară pe marginea trotuarului, în timp ce m-am îndreptat către uşa restaurantului. Partea din spate a decorului era neschimbată, netedă ca sticla. La marginea aceleiaşi găuri se ţinea aceeaşi libarcă, ori una identică.

Am spus în primul rând „Bună ziua” către libarcă, apoi am încercat s-o strivesc cu piciorul, dar mica bestie nu-şi pierduse reflexele… Am observat însă un lucru curios: fugise să se ascundă înainte de a schiţa cel mai mic gest; se repezise către adăpost din clipa în care mă hotărâsem în gând s-o strivesc.

Am trecut apoi pragul, sprijinindu-mă cu spatele de perete. Un perete neted şi ţeapăn, care îmi oferea un sprijin comod. Am scos. O ţigară şi am dat s-o aprind, când chibritul îmi scăpă din mână; aproape că pusesem degetul pe rană. Acum ştiam ce mă frământase atâta. Era vorba de un mic amănunt privitor la Sam Heideman…

— Ma, strigai prin uşă. Sam Heideman… nu a murit?

În clipa aceea, într-un sincronism cumplit, nu mai fu niciun perete de care să mă sprijin. De aceea cădeam pe spate şi în timp ce cădeam am auzit-o pe Ma ţipând şi pe Ellen gemând.

M-am ridicat de pe solul verzui; Ma şi Ellen se ridicau şi ele strâmbându-se de durere, după ce căzuseră pe argilă de la înălţimea trotuarului pe care şezuseră până cu o clipă mai înainte şi care încetase să existe. Iar Johnny se împleticea, dezechilibrat de dispariţia de sub picioarele sale a drumului pavat.

Nu mai rămăsese nici urmă din stradă şi restaurant. În jur doar valurile verzui. Ba da… mai era ceva. Libărcile.

Căzusem cât eram de lung şi asta mă zguduise bine. Şi mă înfuriase. Îmi trebuia ceva pe care să-mi vărs furia; dar nu erau decât libărcile, care nu dispăruseră, ca toate celelalte, în neant. Am ţintit-o pe cea mai apropiată, dar mi-a scăpat. Şi de astă dată, eram foarte sigur, libarca se mişcare înaintea mea.

Ellen rămăsese cu ochii aţintiţi acolo unde fusese strada; apoi îi îndreptă acolo unde ar fi trebuit să se afle restaurantul; în cele din urmă privi înapoi, pe drumul pe care venisem, ca şi când s-ar fi întrebat dacă mai există cortul, cu maşinile sale de joc.

— Nu mai e, am spus.

— Ce nu mai e, unde? întrebă Ma.

— Cortul. Compania cinematografică. Toată aiureala. Şi mai ales Sam Heideman. Atunci când mi-am amintit că aflasem cu cinci ani în urmă, la Luna City, că Sam Heideman a murit şi prin urmare nu putea fi aici, totul a dispărut. Şi din clipa în care am înţeles, ne-a fost trasă şi strada de sub picioare.

— Cine a făcut toate acestea? De cine vorbeşti, Pop?

Văzând cât de neliniştită este, am încercat să amân.

— Să nu rămânem aici să trăncănim, am spus. Să ne întoarcem la navă, să ajungem cât mai repede la bord. Crezi că ne mai poţi conduce, Johnny, acum după ce strada a dispărut?

Îmi făcu semn că da, uitând de „domnule” şi de salutul regulamentar. Dar asta nu mă nelinişti; cu toate că fusese pocnit cu leuca între urechi, Johnny era cu siguranţă în stare să găsească drumul de întoarcere cu ajutorul ceasului-busolă.

Oricum, începând din momentul în care am ajuns în locul unde se termina strada ce tocmai dispăruse, lucrurile au devenit cât se poate de simple, datorită urmelor lăsate de paşii noştri la venire, uşor de recunoscut. După un timp am ajuns astfel pe culmea unde văzusem tufişul cu păsărelele dotate eu elice, însă păsărelele nu mai erau. De altfel nici tufişul.

Dar dragul nostru *Chitterling* era la locul său, Domnul fie lăudat. L-am zărit de departe şi părea că nimic nu se schimbase în timpul cât am lipsit. Am grăbit pasul pentru a ne căţăra la bord cât mai repede: un! doi! un! doi!…

Am deschis uşa etanşă şi m-am dat de-o parte pentru a face loc să treacă în primul rând Ma şi Ellen. Ma era cu piciorul înăuntrul navei când am auzit glasul: „Vă dorim o călătorie plăcută”.

— Vă dorim la fel, am răspuns. Şi mai duceţi-vă la dracu!

I-am făcut semn lui Ma să între. Cu cât vom pleca mai iute, cu atât mai mulţumit voi fi. Glasul însă stărui:

„Aşteptaţi! Vrem să vă explicăm situaţia, pentru a nu mai reveni”.

Să revenim? Asta-i bună! Dacă un asemenea gând mi-ar fi trecut doar o clipă prin minte şi tot nu mi-aş fi iertat-o. Dar ei n-aveau cum s-o ştie.

— De ce nu ne-am întoarce? întrebai băţos.

„Pentru că întâmplător civilizaţia voastră nu e compatibilă cu a noastră. V-am examinat psihicul, pentru a fi siguri. Am proiectat imagini, pornind de la cele pe care le-am găsit în inconştientul vostru, pentru a vă studia reacţiile. Primele imagini, primele noastre proiecţii de gânduri au fost tulburi. Am analizat şi înţeles bine psihicul vostru abia la capătul plimbării, unde am reuşit să proiectăm fiinţe asemănătoare cu voi.”

— Asta în legătură cu Sam Heideman, de acord. Dar în legătură cu hm… domnişoara aceea? Nu putea fi luată din memoria nici unuia dintre noi, odată ce nimeni nu o cunoscuse.

„Ah, fata… era un montaj al unui tip ideal de femeie. Dar acesta e un amănunt lipsit de importanţă. Studiindu-vă comportamentul, am înţeles că civilizaţia voastră este preocupată de lucruri, pe câtă vreme a noastră se interesează numai de idei. Nu avem ce schimb face, nu avem nimic comun, iar contactele dintre noi nu ar putea aduce nimic bun, în schimb s-ar putea să avem destule necazuri. Planeta noastră nu conţine nicio bogăţie materială care ar putea interesa specia voastră.”

Aici trebuia să le dau dreptate: valurile acestea monotone din argilă unde nu puteau supravieţui decât tufişuri mărunte, şi acestea destul de rare; iar în ceea ce privea bogăţiile minerale, nu zărisem nici măcar o singură pietricică.

— Cu asta mă declar perfect de acord, am spus. O planetă care nu are decât tufişuri şi libărci, s-o ia cine vrea, pe mine nu mă interesează. Astfel că…

Dar mi-am dat seama că ceva nu era totuşi în regulă.

— Ceva nu înţeleg totuşi; mai trebuie să fie şi altceva pe aici, altfel cu cine aş vorbi acum?

„Vorbeşti cu ceea ce numiţi libărci, lucru care marchează încă o incompatibilitate între noi. Mai exact, dialogaţi cu o proiecţie a gândurilor devenită voce şi noi suntem cei care asigură proiecţia. Şi în legătură cu aceasta, trebuie să vă mărturisesc că

ne sunteţi şi mai respingători decât noi vouă.”

Privind la picioarele mele am văzut trei, gata să sară în găurile lor la cea mai mică intenţie agresivă din partea mea.

Nu mai aveam ce să ne spunem. Am urcat toţi patru la bord şi, în calitatea mea de comandant, i-am ordonat lui Johnny:

— Pregăteşte decolarea. Destinaţia: Terra.

Johnny salută ca la carte şi spuse:

— *Yes, Sir!*

După care trecu în cabina lui de pilotare şi închise uşa. Rămase acolo cât timp nava nu trecu pe pilot automat. Sirius se îndepărta cu repeziciune în spatele nostru. Ellen se retrăsese în cabina ei. Ma şi cu mine jucam cărţi.

— Pot ieşi din gardă, domnule?

— Bineînţeles. Odihneşte-te.

Johnny străbătu ţeapăn încăperea şi se duse să se încuie la el. Ma şi cu mine nu am mai tândălit-o mult şi ne-am culcat şi noi. Eram pe cale să adorm, când am auzit zgomote. M-am sculat şi m-am dus să văd ce se petrece. Am revenit destins şi zâmbitor.

— Totul se aranjează, Ma, am spus. Johnny Lane e beat criţă.

Eram atât de mulţumit încât Ma se alese cu o palmă pe fese.

— Prostule! mârâi ea. Tocmai acolo m-am lovit când am căzut, după ce a dispărut trotuarul. Ce-i aşa de grozav că Johnny s-a îmbătat? Nu cumva tu eşti cel beat?

— Nu, şi te rog iartă-mă. Dar închipuie-ţi, m-a trimis la toţi dracii! Fără să mă salute! Pe mine, proprietarul navei!

Soţia mea se uita la mine fără să înţeleagă. Femeile sunt uneori tare isteţe, dar nu totdeauna.

— Ascultă, Ma, doar nu se va îmbăta în fiecare zi. Azi însă a simţit nevoia. Nu îţi dai seama cât este de rănit în mândria lui?

— Pentru că…

— Pentru că s-a îndrăgostit ca un nebun de gândul proiectat de o libarcă. Sau pentru că a crezut că s-a îndrăgostit. Pentru a uita era neapărat nevoie să-şi înece amarul. Acum, după ce se va trezi, va deveni mai uman, pun rămăşag pe ce vrei tu. Şi mai pun rămăşag că devenind uman, o va vedea în sfârşit pe Ellen şi îşi va da seama cât e de frumoasă. Şi, pun mâna în foc, înainte de a ajunge pe Pământ va fi îndrăgostit de ea până peste urechi. Mă duc să aduc o sticlă, trebuie să stropim evenimentul. În sănătatea lui Sirius *Anormal!*

De data aceasta am avut şi eu dreptate. Johnny şi Ellen erau

logodiţi atunci când ne-am apropiat destul de Terra pentru a începe deceleraţia.

Dincolo De Ecran

11 aprilie. Nu izbutesc să-mi dau seama dacă sunt revoltat sau speriat, ori pur şi simplu mă întreb doar dacă e posibil ca de partea cealaltă a geamului să domnească alte reguli. Crezusem până atunci că morala este ceva ce nu poate fi schimbat. Şi e foarte bine că e aşa: două măsuri pentru acelaşi lucru, e de neînchipuit. Probabil o neglijenţă a cenzorului de la ei. Nici nu poate fi altceva.

Nu are prea mare importanţă de altfel, însă aceasta s-a petrecut în timpul unui western. Eram Whitey Grant, şeriful din Nest Pecos, cavalerul desăvârşit, pistolarul vestit, eroul fără cusur. O bandă de borfaşi sosise în, orăşel şi mă căuta; ucigaşi adevăraţi; şi cum toată lumea din târg murea de frica lor, a trebuit să mă ocup eu singur de ei. Black Burke, căpetenia bandiţilor, pe care nici măcar nu a trebuit să-l ucid, ameţindu-l doar cu patul pistolului, mi-a spus după aceea, printre barele de fier ale închisorii, că situaţia îi amintea puţin de cea din *Trenul va fluiera de trei ori;* era poate adevărat, dar ce importanţă mai poate avea asta? *Trenul va fluiera de trei ori* nu era decât un film; se poate întâmpla uneori ca realitatea să se modeleze după ficţiune, nu-i nimic surprinzător, nu-i aşa?

Dar înainte de a ajunge aici, pe când ne aflam încă „pe antenă”, am avut prilejul să privesc dincolo de geam (pe care îl numim câteodată şi „ecran”), să văd ce se întâmplă acolo. Nu poţi face asta atunci când te afli chiar în faţa ecranului şi e rar să se întâmple una ca asta. Dar atunci ne este posibil să aruncăm o privire în această lume de dincolo, care şi ea este populată cu oameni asemănători nouă, cu diferenţa că, în loc să aibă diferite ocupaţii ori să trăiască aventuri, ei se mulţumesc să ne privească prin ecran. Şi, dintr-o cauză care pentru mine constituie un mister (printre multe altele), noi nu avem niciodată prilejul să vedem aceeaşi persoană sau acelaşi grup de persoane care ne observă din lumea opusă.

Şi cum spuneam, aseară am avut prilejul să mă uit prin geam. În salon, după cât puteam să văd, era aşezată o pereche de tineri. Băiatul şi fata şedeau lipiţi unul de celălalt, pe canapea. Erau poate la numai trei metri de mine şi se sărutau. Bun, în regulă, pentru că şi la noi se admite un sărut, în anumite prilejuri, cu condiţia însă de a fi scurt şi mai ales cast,

neprihănit. Dar sărutul pe care îl vedeam nu era nici scurt şi nici nevinovat. Ăştia doi se încolăciseră unul în braţele celuilalt şi păreau să fie pe altă lume, nu mai terminau sărutarea, o sărutare plină de pasiune, cu evidente implicaţii sexuale. În trei rânduri, apropiindu-mă şi depărtându-mă de ecran, i-am tot văzut cum se sărutau. A treia oară încă mai erau lipiţi, gură pe gură.

Atunci când i-am văzut a treia oară, încolăciţi în continuare, trecuseră cel puţin douăzeci de secunde. Nu m-am putut împiedica să întorc privirea, era mult, prea mult. O sărutare de cel puţin douăzeci de secunde! O sărutare cu siguranţă şi mai lungă, începută înainte de a-i putea observa şi pe care poate că au prelungit-o şi după ce i-am pierdut din vedere. Te întrebi desigur ce fel de cenzură or avea acolo, cum de aleg cenzori atât de neglijenţi.

Şi unde găsesc sponsori care să finanţeze producţii care îşi bat jac în halul ăsta de cenzură?

După ce westernul s-a sfârşit şi ecranul a redevenit opac, am rămas numai între noi, în lumea noastră. Aveam chef să stau de vorbă cu Black Burke; am avut o lungă convorbire, printre gratiile puşcăriei. Dar în timp ce vorbeam mă gândeam şi în cele din urmă am hotărât că nu trebuia să-i spun ce văzusem. Fără îndoială că Burke va fi spânzurat în curând, după procesul care are loc mâine. Face faţă situaţiei cu mult curaj, de ce să-l mai amărăsc şi eu? Desigur, e un ucigaş, dar nu-i băiat rău şi e destul de necăjit şi aşa, acum în ajunul execuţiei.

15 aprilie. Acum sunt cu adevărat neliniştit. S-a petrecut aseară. Şi a fost mult mai rău! Am fost profund zdruncinat.

În cursul serilor care s-au scurs între prima dată şi aceasta avusesem o presimţire, astfel că şovăiam să mai privesc dincolo. Nu am privit decât rareori ecranul direct în faţă şi atunci cât de scurt mi-a fost posibil. Dar de fiecare dată când am privit, nu am observat nimic ieşit din comun. De fiecare dată alt salon, însă niciodată cu o tânără pereche pe cale de a pângări legislaţia privitoare la decenţă. Întotdeauna erau oameni care şedeau cuviincioşi, privindu-ne. Uneori şi copii. Într-un cuvânt, publicul obişnuit.

În schimb aseară!

A fost întru totul scandalos. Iată un cuplu tânăr, bineînţeles nu

cel din prima seară şi nici în acelaşi salon. În acesta nu se afla o canapea, ci doar două fotolii adânci şi capitonate… iar ei erau instalaţi într-unul singur; fata şedea pe genunchii băiatului.

La prima vedere nu observasem nimic altceva. Eram medic, iar în spital situaţia era cât se poate gravă, mă năpusteam de la o urgenţă la alta, în strădania mea de a salva vieţi omeneşti. Când se apropia însă genericul din finalul filmului, adică ceea ce noi numim *sfârşit,* care se situează în momentul apariţiei ultimului *flash* publicitar care împiedică pe cei de dincolo să ne vadă, tocmai dădeam unele sfaturi unui medic mai tânăr, evitând să-l privesc drept în faţă, pentru a nu-l intimida. Asta m-a făcut să-mi îndrept privirile către ecran. Şi atunci am dat cu ochii de perechea de care pomeneam.

Se mutaseră între timp? Observam abia acum ceea ce prima dată îmi scăpase? Nu, nu se sărutau, priveau chiar spre ecran, Dar…

Tânăra femeie era în *short,* unul foarte scurt, iar băiatul ţinea mâna pe pulpele ei! Şi mâna lui nu era doar aşezată pe pulpe, nu, se mişca încet şi o mângâia!

Oare în ce abisuri ale viciului trăiesc ei, în lumea aceasta a lor, în care sunt permise asemenea spectacole? Un bărbat care mângâie pulpa unei femei, pulpa *goală* a unei femei! În lumea noastră doar gândul că aşa ceva e posibil ne dă fiori reci pe spate.

Mă cutremur şi acum, amintindu-mi.

Ce face Comisia lor de Cenzură? Oare între lumile noastre o fi vreo deosebire care îmi scapă? Necunoscutul este Întotdeauna înspăimântător. Sunt speriat. Şi mai ales revoltat, scârbit.

22 aprilie. A trecut o săptămână de la cea de a doua dintre aceste întâmplări cumplite. Începusem să mă liniştesc, gândindu-mă că ambele violări ale principiului cenzurii la care fusesem martor, erau doar manifestări indecente izolate, care trebuie că scăpaseră întâmplător vigilenţei cenzorilor. Şi atunci a avut loc întâmplarea de aseară.

Ce am văzut – mai bine spus ce am auzit – constituie o violare flagrantă a unui cu totul alt capitol al Codului.

Înainte de a-l descrie, poate că ar fi potrivit să explic fenomenul „auditiv”. Nu auzim decât cu totul excepţional sunetele de dincolo de ecran. În general sunetele sunt prea

slabe pentru a trece prin sticlă, ori sunt acoperite de dialogul nostru, de zgomotul pe care îl producem sau de muzica ce se înalţă în secvenţele lipsite de dialog. (A fost o vreme când mă întrebam de unde vine muzica aceasta, căci exceptând scenele care se petrec în localurile de noapte, în discoteci şi altele asemănătoare, nu există niciodată artişti care să cânte. În prezent nu mai încerc să înţeleg, ajungând la concluzia că e vorba de o muzică pe care nu suntem abilitaţi s-o înţelegem). Pentru ca unul. Dintre noi să poată auzi cu adevărat sunete identificabile din lumea de dincolo, trebuie să aibă loc un întreg concurs de împrejurări. Aceasta nu se poate produce decât în decursul unei secvenţe lipsite de muzică şi dialog, în care în lumea noastră intervine o linişte deplină. Iar în aceste clipe rare, unul singur dintre noi poate auzi şi numai atunci când se află foarte aproape de geam. (Situaţia pe care o numim „plan foarte apropiat"). Atunci când sunt îndeplinite toate condiţiile acestea, unul dintre noi poate avea şansa să audă, destul de limpede, câteva cuvinte sau chiar şi o propoziţie rostită în lumea din exterior.

Aseară, timp de câteva clipe, m-am bucurat de un astfel de concurs ideal de împrejurări; şi am auzit cât se poate de limpede rostindu-se o propoziţie, văzându-l şi pe cel care o rostea. Pe deasupra vedeam şi persoana căreia îi era adresată. Era o pereche de oameni foarte obişnuiţi, între două vârste, aşezaţi (aşa cum se cuvine, la o oarecare depărtare între ei) pe o canapea, cu faţa spre mine. Bărbatul a spus următoarele cuvinte, pe care sunt sigur că le-am auzit bine, căci vorbea tare, ca şi cum femeia ar fi fost surdă:

— Dă-o… de emisie, închide… ăla de aparat şi hai mai bine să bem ceva la… aia de cârciumă!

Primul cuvânt, pe care l-am înlocuit cu patru puncte, era numele *Fiinţei Supreme,* pe, care Codul permite să fie pronunţat, însă nu în felul acesta jignitor; al doilea era o scatologie josnică, iar cel de al treilea presupunea a face trotuarul.

Sunt adânc tulburat.

30 aprilie. De fapt nu am niciun motiv serios pentru a înnegri încă o pagină adăugând-o celor care îmi alcătuiesc jurnalul. Voi arunca probabil fiţuica asta după ce o voi mâzgăli până la capăt.

Scriu pentru că pur şi simplu trebuie să scriu ceva şi în cazul acesta prefer să aştern cuvintele de faţă, decât altele fără şir şi lipsite de înţeles.

Trebuie să lămuresc că scriu „pentru ecran”, pentru a folosi jargonul nostru. În seara asta sunt un ziarist aşezat în faţa maşinii de scris din marea sală a redacţiei cotidianului la care lucrează.

Partea de acţiune la care am participat în această aventură s-a încheiat şi acum mă aflu în planul secund; de acum înainte rolul meu este doar să par preocupat şi să bat la maşină. Ţinând seama că bat ca un profesionist, fără a privi clapele, în seara aceasta îmi este foarte lesne să ridic privirea către geam şi să privesc la ce se întâmplă în lumea de dincolo. De pildă, în clipa aceasta văd din nou o pereche de tineri. Decorul în care îi zăresc este cel al unui dormitor. Sunt fără îndoială căsătoriţi, pentru că ne privesc stând culcaţi în paturile lor, separate desigur. Sunt mulţumit constatând că respectă Codul, care permite perechilor căsătorite să schimbe cuvinte de la un pat la celălalt, cu condiţia ca acestea să fie suficient de depărtate, interzicând însă paturile matrimoniale duble, chiar dacă fiecare dintre ei ocupă marginea opusă a patului, în care caz situaţia ar fi prea echivocă.

Mai arunc o privire. Cele două persoane nu par foarte interesante de ceea se petrece pe ecranul nostru, privind din cealaltă parte. Îi văd vorbind. Bineînţeles că nu aud ce spun; chiar dacă pe partea noastră ar domni o linişte deplină, sunt prea departe de geam. Dar observ că el întreabă ceva şi ea îi răspunde zâmbind.

Oh! Dar ce-i asta? Ea aruncă cuvertura de o parte şi, azvârlindu-şi picioarele în sus, se aşeză pe marginea patului.

Este goală.

Doamne! Cum poţi Tu permite asemenea lucruri? E de necrezut! În lumea noastră, o femeie goală nici nu există! Nu poate exista!

O văd ridicându-se şi nu-mi pot dezlipi ochii de la acest spectacol neînchipuit, neînchipuit de frumos. Cum am întors puţin capul, văd cu coada ochiului pe bărbat care la rândui său aruncă aşternutul, apărând şi el gol. Îi face semn, ca pentru a o chema şi ea rămâne o clipă nemişcată, în picioare, râzând în timp ce priveşte goliciunea băiatului, care priveşte goliciunea

fetei.

Mi se întâmplă ceva ciudat, ceva ce nu am simţit niciodată, ceva ce nu mi-aş fi închipuit că e posibil, undeva în scobitura şalelor. Mă străduiesc să-mi iau ochii de la priveliştea de dincolo, dar îmi este peste putinţă.

Femeia străbate din doi paşi intervalul dintre cele două paturi şi se lungeşte alături de bărbat. Acum o ia în braţe şi o mângâie. Şi acum…

Cum se poate întâmplă una ca asta?!

Prin urmare e adevărat! Pentru *ei* nu există nicio comisie de cenzură! Ei au voie să facă şi chiar fac lucruri care la noi nu pot fi decât cel mult sugerate, dar foarte discret, ca şi cum s-ar întâmplă acolo unde aparatul de filmat nu are acces.

Cum e posibil ca ei să fie liberi şi noi nu? E îngrozitor! E o cruzime! Ni se refuză egalitatea în drepturi!

Lăsaţi-mă să ies de aici! Nu mă aude nimeni? AJUTOR! AJUTOR! LĂSAŢI-MĂ SĂ IES DIN TÂRFA ASTA DE CUTIE!

Schema De Principiu

Pentru a-şi marca dispreţul, miss Macy pufăi aşa cum alţii scot zgomote triviale şi comentă situaţia:

— De ce îşi face lumea atâtea griji? Ei nu fac nimic rău şi nu poţi să nu-mi dai dreptate!

În oraşe, şi de altfel pretutindeni, domnea panica. Numai în grădina lui miss Macy totul respira linişte şi pace. Miss Macy privea fără urmă de nelinişte trupurile monstruoase, de o mie şi cinci sute de metri, ale invadatorilor.

Cu o săptămână în urmă aterizaseră într-o navă lungă de o sută cincizeci de kilometri, care coborâse în deşertul Arizonei. Din navă ieşiseră vreo mie, care cutreierau acum noua moşie.

Dar, aşa cum spusese şi miss Macy, nu făcuseră rău nimănui şi nici nu stricaseră ceva. Erau alcătuiţi dintr-o materie insuficient de densă pentru a putea aduce vreo stricăciune. Atunci când unul dintre ei punea piciorul pe tine, te pomeneai deodată scufundat într-o beznă neagră şi, cât timp piciorul rămânea pe tine, nu vedeai nimic; dar asta era totul.

Nu acordaseră nicio atenţie pământenilor şi toate strădaniile de a comunica cu ei se dovediseră zadarnice. La fel cum zadarnice au fost şi toate atacurile lansate împotriva lor de către infanterie şi aviaţie. Obuzele explodau în interiorul trupurilor invadatorilor fără a le produce vreo vătămare. Până şi bomba H ce fusese folosită împotriva unuia din ei, profitând de momentul când acesta străbătea o zonă pustie, nu-l incomodase câtuşi de puţin.

Se părea că nici măcar nu sesizează prezenţa oamenilor.

Miss Macy se întoarse către sora ei, care se numea tot miss Macy, pentru că niciuna şi nici cealaltă nu erau măritate:

— Ce dovadă mai bună am vrea că nu ne doresc răul?

— Să dea Domnul să ai dreptate, Amanda, dar priveşte ce fac ei acum! spuse miss Macy-sora.

Ziua era senină, sau cel puţin aşa începuse. De dimineaţă cerul fusese albastru, fără pic de nori, iar pe el se detaşau capetele aproape umanoide ale uriaşilor, la o altitudine de o mie şi cinci sute de metri. Dar urmărind privirea surorii sale, miss Macy observă că începuse să se lase un fel de pâclă. Se puteau vedea doi invadatori, fiecare având în mâini un obiect cilindric, din care ieşea pâcla aceea care cobora încet pe suprafaţa

planetei.

Miss Macy pufni din nou, de data aceasta doar pentru a mirosi aerul.

— Se distrează făcând nori, nu vezi! Fiecare se amuză cum ştie! Doar n-o să ne fie frică de un nor, nu-i aşa? Nu înţeleg deloc de ce se teme lumea!

Acestea spuse, îşi reluă treburile.

— Ce spray e acela cu care stropiţi, Amanda, e un fertilizant? întrebă miss Macy-sora.

— Nu, răspunse miss Macy. E un insecticid.

Ce Înseamnă Politeţea

Rance Hendrix, specialist în exo-psihologie (psihologia civilizaţiilor cosmice), membru al celei de-a treia expediţie pe planeta Venus, cutreiera plictisit nisipurile fierbinţi, în căutarea unui venusian. Îndată ce va întâlni unul, avea să încerce să înnoade relaţii prieteneşti; era la a cincea încercare. Primele patru se soldaseră cu fot atâtea eşecuri. Experţii expediţiilor precedente înregistraseră şi ei numai eşecuri.

Partea grea nu era de a întâlni un venusian; însă toţi cei ce fuseseră abordaţi nu se interesau câtuşi de puţin de pământeni şi nici măcar unul dintre ei nu se arătase vreodată prietenos. Această totală lipsă de sociabilitate era şi mai ciudată prin faptul că venusienii vorbeau limbile folosite pe Pământ; aptitudinile lor telepatice, necunoscute nouă, le permiteau să prindă până şi cele mai neînsemnate nuanţe ale oricărei limbi vorbite pe Terra şi să răspundă la întrebări cât se poate de limpede dar… cu o ostilitate evidentă.

Iată însă că tocmai se apropie unul, cu cazmaua pe umăr.

— Salut, venusianule, spuse Hendrix jovial.

— La revedere, pământeanul, răspunse venusianul fără a încetini pasul.

Hendrix se simţea jignit şi încurcat. Se luă după venusian, potrivindu-şi pasul cu el. Trebuia să alerge pentru a nu fi lăsat în urmă de picioarele lungi ale individului.

De ce nu vreţi să vorbiţi cu noi? întrebă Hendrix.

— Eu? Doar să vorbesc, cu toate că asta nu-mi face nicio plăcere. Mergeţi mai încolo.

Venusianul se opri şi începu să sape cu unealta sa, căutând ouă de korvil, fără să-i mai pese de pământean.

Hendrix îl privi, jignit la culme. Întotdeauna se întâmpla exact la fel, indiferent de venusian. Toate metodele şi procedeele prevăzute de psihologia pământească precum şi de exo-psihologie nu dădeau niciun rezultat.

Şi nisipul ăsta care frigea prin tălpi; şi aerul ăsta care, cu toate că putea fi respirat, puţea a formol şi îi măcina plămânii, toate se adăugau acestei respingeri sistematice… Era prea mult pentru Hendrix, care explodă:

— Atunci ia mai bagă-ţi-o în…

Aceasta era o acţiune evident imposibilă pentru un

pământean, însă venusienii sunt hermafrodiţi. Venusianul se răsuci spre Hendrix privindu-l uimit, încântat; era pentru prima oară când se întâmpla ca un pământean să folosească un fel de a vorbi care pe Venus însemna cea mai elementară politeţe.

Răspunse cu o urare la fel de suculentă, zâmbind cu toată faţa, lăsă cazmaua jos şi se aşeză alături de străinul atât de amabil.

Acesta a fost punctul de pornire pentru o minunată prietenie şi deplină înţelegere între Terra şi Venus.

Ondulaţii

Definiţii extrase din *Mini-Gus* (versiunea prescurtată, pentru uzul elevilor şi studenţilor, a *Dicţionarului limbii franceze,* de Paul Gustave, ediţia 2028):

ONDULAŢI	n.m. (sec. XX; termen din mecanica ondulatorie) Fum. Duli.
DULI	n.m. (sec. XX, contracţie de la *biduli)* Dezorganizat de genul radioului.
INORGANAT	n.m. (sec. XX) Entitate inorganică. „De pildă dulii sunt inorganaţi” (Fr. Brown).
RADIO	n.n. 1 Categorie de inorganate. 2 Bandă de frecvenţă situată între frecvenţele de curenţi casnici şi frecvenţele luminoase. 3 Mijloc de comunicare folosit până în anul 1987.

Primele salve ale invaziei nu au fost nicidecum gălăgioase, ceea ce nu a împiedicat să fie auzite de milioane de oameni. George Bailey era unul dintre cei mulţi şi dacă îl pomenesc o fac pentru că a fost singurul care s-a apropiat la mai puţin de un gogol de ani-lumină de adevăr, în ipoteza sa iniţială. (Un gogol este un număr mitic, care se exprimă prin cifra unu, urmată de o sută de zerouri, adică 10100.)

George Bailey era beat, iar situaţia fiind cum era, nu i se poate aduce niciun reproş. Asculta emisiunea cea mai scârboasă de publicitate radiofonică. Nu asculta fiindcă i-ar fi făcut plăcere, asta e la mintea găinii, ci pentru că patronul lui îi spusese s-o facă. Patronul lui era J.R. Megee, de la canalul radio MID.

George Bailey scria textele reclamelor radiofonice. Singurul lucru care îi displăcea mai mult decât publicitatea era radioul. Şi iată-l stând, după ore de muncă, să asculte emisiuni publicitare gogonate şi greţoase, difuzate de o staţie radio concurentă.

— Bailey, îi spusese J. R. Megee, ar trebui să cunoşti mai bine realizările concurenţei. Trebuie mai ales să te preocupi de ceea ce difuzează clienţii noştri care folosesc şi serviciile altor canale.

Când vrei să-ţi păstrezi o slujbă bună, de mulţi dolari pe săptămână, nu te apuci să discuţi ceea ce îţi sugerează apăsat patronul. În schimb îţi păstrezi dreptul de a bea mult whisky în

timp ce asculţi. Iar George Bailey nu se priva de acest drept.

Şi, între două flashuri publicitare, juca o partidă de *ginrummy* cu Maisie Hetterman, drăgălaşa şi micuţa dactilografă roşcată, angajată a studiourilor. Aceasta avea loc în apartamentul lui Maisie, în faţa aparatului de radio al lui Maisie (din principiu George nu avea aparat de radio şi nici televizor); George era însă cel care punea whisky-ul la bătaie.

„… doar tutunul cel mai bun, se spunea la radio, este folosit la fabricarea ţigărilor *bip-bip-bip,* ţigările pe care le preferă americanii.”

— Marconi! spuse George privind chiorâş spre aparat.

De fapt nu „Marconi” vroise să spună, bineînţeles, ci „Morse”; dar pesemne că paharele băute încurcaseră puţin lucrurile… Şi tocmai aceasta a fost prima ipoteză, care se nimeri a fi mai aproape de realitate decât alte milioane de ipoteze iniţiale. Într-un fel, chiar de Marconi era vorba. Într-un sens foarte denaturat.

— Marconi? întrebă Maisie.

George ura să vorbească luându-se la întrecere cu radioul. Prin urmare, în primul rând îi reduse tonul rotind un buton.

— Am vrut să zic Morse, se corectă el. Este codul Morse, la fel cu cel pe care îl folosesc cercetaşii Serviciului de Transmisiuni. Şi eu am fost *boy-scout.*

— Ce te-ai schimbat de atunci!

George oftă adânc.

Cineva avea de plătit oricum oalele sparte; costă o avere să transmiţi în morse frecvenţele radiodifuziunii.

— Ce vrei să spui?

— Ce vreau să zic? Ah, vrei să zici ce vrea să însemne asta… Ei bine, „S”, litera S. *Bip-bip-bip* este S. Iar SOS este *bip-bip-bip-bo-bo-bo-bip-bip-bip.*

Adică O este *bo-bo-bo?*

— Mai spune o dată, Maisie. Te iubesc. Îmi place cum spui *bo-bo-bo.*

— Lasă asta, George. Poate e într-adevăr un SOS. Deschide iar aparatul.

George prinse din nou postul. Marca de ţigări încă nu încetase să-şi laude produsele.

„… oamenii cu gusturile cele mai *bip-bip-bip*-țioase preferă aroma cea mai rafinată a ţigări-bip-bip-bip-ase. Noul mod de prezentare care le per-*bip-bip-bip*-ceaţă.

— Nu este un S.O.S. E un şir de S.

— Ca o oală sub presiune, care fluieră? Poate că e un nou *gag* publicitar.

George scutură capul respingând ideea.

— Nu, puicuţo. Niciun *gag* publicitar nu ar acoperi numele mărcii. Stai, mi-a venit o idee.

Întinse mâna şi roti butonul aparatului puţin la stânga, apoi puţin la dreapta, repetând operaţia; pe chipul său apăruse o uimire fără margini. Roti butonul până la capătul scalei. Nu se auzea niciun post, nici măcar vreun parazit…

— *Bip-bip-bip,* continua să emită nepăsător postul. *Bip-bip-bip.*

Mai încercă o dată, de data aceasta până la capătul celălalt al scalei r *bip-bip-bip.*

George închise aparatul şi o fixă pe Maisie fără s-o vadă, ceea ce era în sine o mare performanţă.

— S-a întâmplat ceva, George?

— Nădăjduiesc, spuse George Bailey. O nădăjduiesc din inimă.

Se repezise la sticlă pentru a-şi turna de băut, însă se răzgândi. Simţise brusc că se întâmpla ceva cu totul neobişnuit şi nu dorea să judece situaţia cu mintea prea înceţoşată.

Dar era încă departe de a bănui cât de important era ceea ce se întâmpla.

— Ce vrei să spui, George?

— Habar nu am ce-am vrut să zic. Dar vreau să-ţi spun, Maisie, că dacă dăm o fugă până la studiouri, avem toate şansele să aflăm veşti mari.

5 aprilie 1937. Seara când au sosit ondulaţii.

Seara începuse ca toate celelalte seri. Dar nu era o seară ca oricare.

George şi Maisie căutaseră întâi un taxi şi negăsind niciunul, coborâseră la metrou. Pe atunci metroul încă mai funcţiona. Ajunseră astfel la câţiva paşi de imobilul societăţii Radio-MID.

Aici parcă intraseră într-un balamuc. Cu zâmbetul pe buze, braţ la braţ cu Maisie, George străbătu holul fără să se grăbească, luă ascensorul până la etajul cinci şi, fără vreun motiv special, îi dădu un dolar băiatului de la lift. În viaţa lui nu mai dăduse vreodată bacşiş unui lift-boy. Băiatul îi mulţumi şi îi spuse:

— N-ar fi rău să-i ocoliţi pe ştabii ăi mari, domnule Bailey. Sunt gata să te muşte doar dacă îi priveşti.

— Splendid! spuse George.

De la ascensor se îndreptă direct către biroul marelui J.R. McGEE în persoană.

Din spatele uşii de sticlă răzbăteau glasuri stridente. George puse mâna pe clanţă şi Maisie încercă să-l oprească.

— George! şopti ea, te va da afară!

— Fiecare lucru la timpul său… Nu rămâne în uşă, puicuţo.

Cu blândeţe dar hotărâre, o împinse pe Maisie până într-un loc mai ferit.

— Dar, George, ce ai de…

— Să fii atentă.

Glasurile aţâţate încetaseră brusc când se deschise uşa. Toate privirile se întoarseră spre George, care îşi strecură capul prin deschizătură, apoi deschise uşa complet şi articulă:

— Bip-bip-bip, bip-bip-bip.

…şi se retrase tocmai la timp pentru a scăpa de ploaia de cioburi stârnită de un prespapier şi o călimară care sparseră geamul în acelaşi timp.

O înşfăcă apoi de braţ pe Maisie şi împreună coborâră scările în goană.

— Şi acum, vesti el, mergem să bem ceva.

Barul de pe trotuarul opus, faţă în faţă cu clădirea radioului, era plin, dar mulţimea păstra o tăcere ciudată. Ca un omagiu adus clientelei, alcătuită mai ales din cei care lucrau în radiodifuziune, în local nu era televizor. În schimb se găsea aici un aparat modern de radio, în faţa căruia se adunase aproape toată lumea.

— Bip, spunea radioul. *Bi-bo-bo-bo-bip-bip-bip…*

— Nu-i aşa că e frumos? îi murmură George lui Maisie la ureche.

Cineva umbla la butoane. Un altul întrebă:

— Ce frecvenţă e asta?

— Cea a poliţiei, răspunse un al treilea; să încerc un post străin.

Primul încuviinţă şi manevră selectorul de posturi.

— Ar trebui să fie Buenos Aires, se auzi o voce.

— Bip-bo-bo-bip-bip! făcu aparatul.

Al doilea îşi trecu mâna prin păr şi porunci cu glas autoritar:

— Închideţi-i gura blestematului de aparat!

După o clipă, un altul îl deschise din nou.

George, care părea că se distrează, se îndreptă urmat de Maisie spre un colţişor mai retras unde îl zărise pe Pete Mulvaney, care şedea singur la masă, cu o sticlă în faţă. Amândoi luară loc lângă el.

— Salut! spuse George grav.

— Ce porcărie, spuse Pete, care era şeful serviciului tehnic de la Radio-MID.

— Frumoasă noapte, ce zici, Mulvaney, spuse George. Ai observat luna, care străpunge norii scămoşi precum o galeră de aur ce se leagănă pe crestele valurilor argintii, în timp ce furtuna…

— Ţine-ţi fleanca, încerc să mă gândesc.

— Whisky sec, spuse George către picolo. De două ori.

Apoi către Mulvaney:

— Dacă tot o faci, caută să gândeşti cu voce tare, să pricepem şi noi. În primul rând însă spune-mi cum ai făcut de ai şters-o din balamucul de peste drum?

— M-au dat afară, mi-au dat papucii, m-au scos ca pe un dinte stricat…

Nu-i nimic, ne apucăm să vindem gogoşi. Ce-ai făcut? Le-ai zis *bip-bip-bip*?

Pe faţa lui Pete se zugrăvi admiraţia:

— Le-ai făcut tu figura asta?

— Am şi un martor. Dar tu ce le-ai spus?

— Le-am zis doar ce cred eu că este iar ei cred că sunt nebun.

— Şi eşti?

— Da.

— Perfect, spuse George. În cazul ăsta ne interesează şi urmarea… Stai, dar televiziunea?

— Şi acolo acelaşi lucru. Imaginea tremură şi se estompează, se aud aceleaşi *bip-bip*-uri. Ecranul nu mai e decât un peisaj cenuşiu, cu fulgi de zăpadă.

— Perfect. Şi acum te rog să-mi explici ce s-a stricat. De fapt, tot ce vreau e să fie o dandana cât mai mare, însă aş dori s-o cunosc.

— După mine, este vorba de un continuum[7] spaţiu-timp. Iar acesta suferă o deformare.

---

[7] (astr.) Univers limitat de spaţiu şi timp (n. trad.).

— Dragul şi iubitul de continuum! spuse George.

— Vrei să taci, George? interveni Maisie. Pe mine mă interesează.

Pete luă sticla de pe masă şi îşi mai turnă un pahar.

— Spaţiul, spuse el, e deformat, curbat, contractat. S-a terminat cu el. Odată ce ai pornit într-o direcţie dată, cu condiţia să continui atâta timp cât e necesar, ajungi înapoi, în punctul de unde ai pornit. Ca o furnică plimbându-se pe suprafaţa unui măr.

— Exemplul tipic nu e cu mărul, ci cu portocala.

— Fie şi o portocală. Ei bine, în cazul ăsta, eu îmi închipui că primele unde radio care au fost lansate vreodată tocmai se întorc după marele ocol. După optzeci şi şase de ani.

— Optzeci şi şase de ani? Credeam că undele radio se propagă cu viteza luminii… iar dacă e aşa, în optzeci şi şase de ani nu pot străbate decât optzeci şi şase de ani-lumină, ceea ce este exclus să reprezinte perimetrul universului, de vreme ce există galaxii la nu ştiu câte milioane de ani-lumină, ba chiar şi la miliarde… Nu-mi pot aminti acum exact. Pete, chiar şi galaxia noastră e cu mult mai mare decât optzeci şi şase de ani-lumină.

— Tocmai de aceea spuneam că spaţiul este neapărat deformat, oftă Pete Mulvaney. Trebuie să fie o scurtătură pe undeva.

— Asta nu mai e scurtătură, e scurt-circuit.

— Bună? Dar fii atent ce se recepţionează; poţi descifra alfabetul morse?

— Am cam uitat. Oricum nu în ritmul acesta.

— Eu însă da. Dar e în americană arhaică, preistorică, până şi în ceea ce priveşte expresiile argotice. Pologhia care se numea pe atunci T.F.F.[8]

— Şi se emitea înainte chiar de a exista emisiuni regulate. Cunosc foarte bine jargonul de atunci, prescurtările, pălăvrăgelile dintre amatorii T.F.F. Care aveau aparatele instalate în podul casei ori în grajd. Era un adevărat festival al manipulatorilor de telegraf, de cocrori Branly şi galene… Foarte curând ai să auzi un solo de vioară. Ştii ce va cânta violonistul?

— Nu. Ce?

— Va cânta *Largo,* de Haendel. Primul disc de fonograf transmis vreodată prin radio… adică T.F.F., cum se numea pe

---

[8] Telegrafie fără fir (n. trad.).

vremea aceea. Transmis de Fessenden de la postul de emisie din Brant Rock, în 1906. Îl vei putea auzi foarte curând indicativul, CQ-CQ. Pun rămăşag pe un pahar.

— S-a făcut. Dar ce era cu *bip-bip-bip*-ul acela cu care a început totul?

— Marconi, bătrâne! Care a fost semnalul cel mai puternic radiodifuzat vreodată, cine l-a transmis şi când?

— Marconi? *Bip-bip-bip?* De atunci sunt optzeci şi şase de ani?

— Ai câştigat douăzeci şi cinci de puncte! Primul semnal care a traversat Atlanticul, la 12 decembrie 1901. Timp de trei ore emiţătorul puternic al lui Marconi, instalat la Poldhu, cu catargele antenelor de şaizeci de metri înălţime, a transmis la intervale regulate litera S, *bip-bip-bip,* în timp ce Marconi împreună cu doi asistenţi erau la St. John în Terra-Nova, unde pentru a putea capta semnalul urcaseră la o sută şi douăzeci de metri un zmeu care înălţa antena. A traversat oceanul, bătrâne, scoţând scântei din uriaşele butelii de Leyda montate la Poldhu! Cu o putere de douăzeci de mii de volţi caro ţâşneau din monstruoasa antenă!

— Nu mă lua atât de repede, Pete. Să nu ne ambalăm. Ai luat-o razna: dacă astea s-au petrecut în 1901, iar prima emisiune muzicală a avut loc în 1906, înseamnă că mai avem de aşteptat cinci ani până când să ajungă la noi muzica lui Haendel, pe aceeaşi lungime de undă. Şi aceasta dacă ar exista prin spaţiu o scurtătură de optzeci şi şase de ani şi dacă aceste semnale nu au slăbit între timp, în aşa fel încât să nu mai poată fi auzite. E o aiureală.

— Te-am prevenit, sunt nebun. Semnalele acestea, după ce ar străbate distanţe astronomice, ar trebui să devină atât de slabe, încât le-am putea neglija, ca inexistente. Nu este aşa, ba mai mult, semnalele pe care le primim acoperă toate benzile de frecvenţă, inclusiv ultrascurtele, iar puterea lor este la fel în toată gama. Şi, pentru a pune capac la toate, aşa cum ai spus-o foarte bine, am şi străbătut o perioadă de cinci ani în numai două ore, iarăşi o imposibilitate evidentă. Te-am prevenit, e o nebunie!

— Dar…

— Gura! Ascultă! se răsti Pete.

Un glas, foarte depărtat dar în mod indiscutabil omenesc, se auzea din aparat, amestecat cu paraziţi şi semnale morse. Apoi

muzică; se auzea slab şi tremurător, însă se putea recunoaşte că este o vioară. Vioara interpreta *Largo,* de Haendel.

Deodată muzica urcă la un ton ascuţit, apoi deveni stridentă, dureros de stridentă. Continuă să urce, atinse limita perceperii, o depăşi, dispăru.

Cineva zbieră: „Închideţi dracului radioul!”, cineva îl închise şi de data aceasta nu se mai găsi nimeni care să-l deschidă din nou.

— Nici eu nu credeam cu adevărat ce spuneam, zise Pete. Şi mai este un argument împotriva acestei teze: semnalele astea perturbează şi televiziunea, ceea ce undele radio nu ar putea face…

— Trebuie să fie o cu totul altă explicaţie, reluă Pete, după o clipă de gândire morocănoasă. Cu cât mă gândesc mai mult la aceasta, cu atât încep să cred că nu am dreptate.

Pete avea dreptate: într-adevăr nu avea dreptate.

Pete avea dreptate: într-adevăr nu avea dreptate.

— Complet iraţional! decretă mister Ogilvie.

Mister Ogilvie îşi scoase ochelarii, încruntă sprâncenele cu aer sălbatic, puse ochelarii la loc pe nas şi citi copiile pe care le ţinea în mână. După ce le parcurse, le azvârli cu dispreţ pe biroul pe care alunecară până ce se opriră de placa pe care se putea citi numele şi calitatea titularului acelui birou:

B.R. OGILVIE
Redactor-şef

— Complet iraţional! repetă Ogilvie.

Casey Blair, cel mai bun reporter al său, suflă un rotocol de fum, în care îşi introduse degetul înainte de a întreba:

— De ce?

— Pentru că… pentru că e complet iraţional.

— Este ora trei dimineaţa, spuse Casey Blair. Interferenţele au început acum cinci ceasuri şi nu mai este nicio emisiune de acum înainte, nici la radio şi nici la televizor. Toate posturile din lume au încetat să emită.

Şi au încetat să emită din două motive. *Primo,* pentru că ar fi fost doar o risipă inutilă de energie. *Secundo,* pentru că au cerut-o toate guvernele, pentru a nu complica şi mai mult

treaba tehnicienilor radiogoniometrişti care încearcă să descopere de unde vine interferenţa. Iată dar că s-au scurs cinci ceasuri de la apariţia interferenţei şi de când toţi tehnicienii folosesc toate metodele goniometrice cunoscute pentru a ajunge la vreo concluzie.

— Este complet iraţional, repetă redactorul şef.

— E adevărat. Şi totuşi rămâne un fapt. La ora 23, ora New Yorkului, Greenwichul a obţinut (transpun mereu la timpul New Yorkului) drept direcţie generală a sursei Miami. Sursa s-a deplasat către nord şi la ora 2 se situa pe axa Richmondului, în Virginia. La ora 23 San Francisco găsea direcţia către Denver. Trei ore mai târziu deriva către sud indica direcţia Tucson. Iar în emisfera sudică: detectarea a fost făcută pornind de la Capetown din Africa de Sud. Sursa a fost localizată la început în direcţia Buenos Aires, deplasându-se ulterior spre Montevideo, la o mie patru sute de kilometri mai la nord.

La ora 23, la New York se captau semnale slabe, din direcţia Madrid; la ora două dimineaţa niciun semnal reperabil. Poate pentru că New Yorkul foloseşte o buclă care nu se orientează decât într-un plan orizontal.

— Absurd!

— Preferam să vă aud zicând „complet iraţional!” domnule Ogilvie. Este complet iraţional, însă nu absurd. Toate aceste determinări, precum şi altele despre care am aflat, totul duce către un singur punct… cu condiţia de a le interpreta ca tot atâtea linii drepte, tangente la pământ, în loc de a ni le închipui curbate, urmând curbura globului pământesc. Am făcut proba cu un mic glob terestru şi cu o hartă a cerului. Toate liniile converg spre constelaţia Leului.

Casey Blair se aplecă deasupra biroului şi puse arătătorul pe prima pagină a articolului pe care îl adusese.

— Radiogoniometriştii care operează în locurile unde constelaţia Leului apare la orizont nu obţin niciun semnal. În schimb posturile situate în perimetrul Pământului primesc cele mai puternice semnale. Dacă doriţi puneţi un astronom să verifice datele mele, înainte de a le publica. Dar grăbiţi-vă dacă nu vreţi să citiţi acelaşi lucru în alt ziar.

— Ce faci însă cu straturile exterioare ale atmosferei, Casey…

— Ştiu, ştiu. Toate astea sunt complet iraţionale. Dar nu e un fapt. Iar ziarul se închide peste un ceas. Aţi face mai bine să

trimiteţi copia articolului meu la tehnoredactare şi între timp să-l daţi la verificat. Şi mai e ceva de verificat.

— Ce mai e?

— Nu am avut datele necesare pentru a putea determina poziţiile planetelor. Leul este pe ecliptică; pe traiectorie poate se află o planetă intermediară. De ce nu Marte…

Privirea lui Ogilvie se lumină pentru o clipă, după care se întunecă brusc.

— Lumea întreagă va râde de noi pe vecie, dacă te înşeli, Blair.

— Dar dacă nu m-am înşelat?

Redactorul-şef ridică receptorul şi începu să împartă ordine.

Prima pagină a ultimei ediţii (de la ora 6 dimineaţa) a lui *Morning Messenger* din New York era ocupată pe toată lăţimea de un titlu cu litere uriaşe:

INTERFERENŢELE RADIO
PROVIN DIN SPAŢIUL COSMIC
Este posibil ca extratereştrii să încerce
să stabilească contactul cu noi

Nu se mai transmitea, nici la radio şi nici la televiziune.

La deschiderea bursei, acţiunile societăţilor de radio şi de televiziune scăzuseră cu câteva puncte; către amiază avu loc o cădere brutală, după cane o serie de cereri făcură să crească puţin cursul.

Reacţiile populaţiei erau diferite; cei care nu aveau un aparat de radio se năpustiseră în magazine pentru a cumpăra – ceea ce duse la un mare *boom* – fie un aparat puternic, fie unul portativ. În schimb vânzarea de televizoare se văzu curmată dintr-o dată: nu mai erau emisiuni, nu se mai aşteptau imagini, iar în ceea ce privea sunetul, erau aceleaşi tremurături, un amestec de semnale, cuvinte şi muzică, care se auzea şi la radio. Ceea ce, aşa cum Pete Mulvaney o spusese lui George Bailey, era manifestarea unei imposibilităţi absolute: frecvenţele radio nu pot activa în niciun fel circuitele unui televizor. Şi cu toate acestea le activau; *dacă erau cu adevărat* frecvenţe radio…

Ascultând posturile de radio, auzeai diferite frecvenţe, cumplit de distorsionate. Nimeni nu putea să le suporte mult timp. Într-

adevăr, erau şi clipe privilegiate când, timp de câteva secunde, cei în vârstă puteau recunoaşte glasul vedetei lor favorite din tinereţe, ecourile meciului dintre Carpentier şi Dempsey sau frânturi din reportajul asupra atacului de la Pearl Harbor (vă amintiţi de Pearl Harbor? Atunci când au atacat japonezii…). Dar asemenea momente în care se putea auzi ceva erau extrem de rare. De cele mai multe ori din difuzoare ieşea un amestec oribil de resturi de muzică uşoară, de publicitate şi de deşeuri din ceea ce fusese cândva muzică. Un ghiveci de neînţeles ce devenea foarte curând de nesuportat.

Curiozitatea este însă întotdeauna mai puternică decât orice. Vânzările de aparate crescuseră ameţitor, lucru greu de explicat şi scăpând oricărei logici. La fel ca în zilele minunate a invaziei marţienilor, ca urmare a emisiunii cărţii lui Wells, din 1938, armurierii vândură până la epuizare stocul de arme de vânătoare şi pistoale. În librării era mare cerere atât de biblii, cât şi de cărţi de astronomie – mai ales cărţile de astronomie se vindeau ca pâinea caldă. Pe o mare parte a continentului american s-a înregistrat o creştere vertiginoasă de paratrăznete, iar instalatorii nu coborau de pe un acoperiş decât pentru a sa căţăra pe altul.

Dintr-o pricină care nu a putut fi lămurită niciodată, locuitorii din Mobile, statul Alabama, s-au năpustit să cumpere cârlige de pescuit, golind în numai câteva ore magazinele universale şi cele cu articole sportive.

Cărţile de astrologie au adus beneficii uriaşe, la fel şi monografiile despre planeta Marte. Da, despre planeta Marte, cu toate că Marte era pe vremea aceea pe cealaltă parte a soarelui iar toate articolele apărute în toate ziarele afirmaseră că între pământ şi constelaţia Leului nu se găsea nicio altă planetă.

Ceea ce se întâmpla era cu adevărat straniu şi nu exista nicio sursă de informaţii, în afară de presa scrisă. Lumea se îngrămădea în faţa tipografilor, pentru a nu scăpa ultimele ediţii. Şefii serviciilor de desfacere se scufundau încet dar sigur într-o nebunie furioasă.

Mici grupuri de gură-cască se adunau şi în preajma studiourilor de radio şi de televiziune, reduse la tăcere, comentând în şoaptă, ca la priveghiul unui mort. Uşile erau zăvorâte iar portarul nu lăsa înăuntru decât pe tehnicienii care

încercau să lămurească problema. Unii dintre aceşti tehnicieni ajunseră la douăzeci şi şase de ore de muncă neîntreruptă, fără a dormi.

George Bailey se trezi la amiază, cu o uşoară durere de cap. Se bărbieri, făcu un duş, se îmbrăcă şi ieşi; se mulţumi cu un mic dejun lichid, puţin alcoolizat şi în sfârşit se simţi cu mintea limpede. Cumpără ziarele de seară şi citirea lor îi provocă o mare bucurie: avusese dreptate, nici acum nu se ştia ce şchioapătă, dar şchiopăta serios.

Dar ce putea fi? Răspunsul veni odată cu ediţia a doua a ziarelor de seară. Titlul era prezentat telegrafic, pentru a putea cuprinde literele de 36, cel mai mare dintre caracterele folosite:

PLANETA INVADATA
AFIRMA SAVANT

În seara aceea nici măcar un singur abonat nu primi ziarul; vânzătorii ambulanţi erau asaltaţi chiar la ieşirea din tipografie. În loc să ducă ziarele abonaţilor, cei mai şmecheri le vindeau obţinând până la un dolar bucata. Cei proşti şi cinstiţi, care nu vroiau să vândă, nu ajungeau nici ei la abonaţi, căci mulţimea le smulgea ziarele fără să le mai plătească.

La ultimele ediţii titlurile suferiră o mică schimbare – mică din punct de vedere tipografic, însă mare din punct de vedere al conţinutului:

PLANETA INVADATĂ
AFIRMA SAVANŢII

Doar două litere mai mult, pentru a modifica „SAVANT” în „SAVANŢII”, două litere care schimbau cu totul înţelesul titlului.

În seara aceea la Carnegie Hall au fost bătute toate recordurile cu prilejul unei conferinţe ţinute la miezul nopţii. O conferinţă neprevăzută şi neanunţată.

Profesorul Helmetz coborâse din tren la ora 23 şi 30 şi fusese asaltat imediat de o mulţime de reporteri. Helmetz, profesor la universitatea din Harvard, era savantul care vorbise primul despre o invazie.

Harvey Ambers, directorul lui Carnegie Hall, îşi făcuse loc cu

coatele prin gloata de ziarişti. Când ajunse lângă profesor îşi pierduse ochelarii, suflul şi pălăria; se agăţă de braţul lui Helmetz şi, îndată ce îşi recăpătă suflul, îi strigă la ureche:

— Trebuie să ţineţi o conferinţă la Carnegie Hall! Cinci mii de dolari pentru o conferinţă despre duli!

— De acord. Mâine după-amiază e bine?

Nu! Acum, imediat! Veniţi cu mine!

— Dar…

— Vom avea sala arhiplină! Repede!

Şi, nemaiavând ochelari şi pălărie de pierdut, începu să dea din coate către ieşire, în timp ce răcnea:

— Lăsaţi-ne să trecem! îl veţi putea asculta pe profesorul Helmetz la Carnegie Hall, aici oricum nu puteţi auzi ceva; şi nu uitaţi să faceţi în drum publicitate conferinţei.

Publicitatea a fost atât de bine făcută, încât după ce Carnegie Hall s-a umplut până la refuz, au trebuit instalate difuzoare afară, pentru mulţimea masată în tot cartierul din preajmă. Oricare fabricant de maşini de spălat ori de spaghete ar fi plătit cu dragă inimă şi un milion de dolari pentru dreptul de a folosi conferinţa într-un clip publicitar la radio sau la televiziune… dar din nefericire nu mai erau nici radio şi nici televiziune care să-i poată difuza. Toate canalele erau ocupate de duli.

— Şi acum, dacă sunt întrebări… spuse profesorul Helmetz.

— Profesore! strigă un ziarist mai iute decât confraţii săi, datele furnizate şi radiogonometrie confirmă ceea ce ne-aţi spus despre schimbarea care a intervenit în după amiaza aceasta?

— Hotărât. Către amiază toate semnalele captate au început să slăbească. La ora 14 şi 45 au încetat cu totul. Până atunci undele radio veneau din cer, modificându-şi neîncetat direcţia în raport cu suprafaţa pământului, dar rămâneau fixe în raport cu constelaţia Leului.

— În raport cu ce stea din Leu?

— Cu niciuna din stelele care figurează pe hărţile cerului. Proveneau fie dintr-un punct imaterial din spaţiu, fie de la o stea prea puţin luminoasă pentru a putea fi descoperită cu ajutorul telescoapelor noastre.

Dar astăzi, la ora 14 şi 45… mai precis ieri, pentru că e trecut de miezul nopţii… toate aparatele de radiogoniometrie au amuţit. Cu toate că semnalele persistă, ele sosesc acum din toate direcţiile, având aceeaşi intensitate. Bidulii erau toţi la

locul lor.

Nu se poate trage nicio concluzie. Pământul este în prezent încercuit, prins ca într-o gogoaşă, de unde radio *care nu au niciun punct de origine* şi care se rotesc fără încetare în jurul Terrei în toate sensurile, schimbându-şi forma după plac… dar rămân totuşi copii ale imaginii semnalelor radio de origine terestră, semnale care le-au atras la început atenţia şi le-au făcut să vină aici.

— După părerea dumneavoastră, provin de la o stea invizibilă pentru noi, ori au la origine un punct din spaţiu?

— Înclin spre acest punct din spaţiu. Şi de ce nu? Nu sunt fiinţe materiale. Dacă au venit la noi de la o stea, aceasta trebuie să fie foarte puţin luminoasă pentru a nu putea fi văzută, de vreme ce ar fi în mod necesar relativ apropiată, adică doar la patruzeci şi trei de ani-lumină, ceea ce nu-i o distanţă exagerat de mare.

— Cum puteţi determina această distanţă?

— Admiţând – asta ar fi ipoteza cea mai rezonabilă – că au pornit la drum îndată ce au recepţionat primele noastre semnale radio, adică emisiunea literei S de către Marconi, cu optzeci şi şase de ani în urmă, şi având în vedere că primii sosiţi au apărut sub forma aceasta, e de presupus că au pornit către noi într-adevăr la recepţionarea acestor prime semnale, căci în patruzeci şi trei de ani ele au ajuns, logic, la un punct situat la o distanţă de patruzeci şi trei de ani-lumină; deplasându-se la rândul lor cu viteza luminii, bidulilor le-au trebuit tot atâta timp pentru a parcurge distanţa în sens invers.

În mod logic, doar primii sosiţi au luat forma semnalelor morse. Următorii au luat forma altor unde cu care s-au încrucişat (pe care poate chiar le-au absorbit) pe drum. La ora aceasta, în jurul Pământului trebuie să fie fragmente ale unor emisiuni care au fost difuzate abia cu câteva zile în urmă. Ba trebuie să existe şi frânturi ale ultimelor emisiuni, care se pare însă că nu au fost încă reperate.

— Aţi putea descrie un bidul, profesore?

— Nu mai mult sau mai puţin decât aş putea descrie o undă radio. Dacă e să pătrundem în adâncul problemei, bidulii *sunt* unde radio, cu toate că nu provin din aparatele noastre emiţătoare; aceste unde reprezintă o formă de viaţă care are la bază mişcarea vibratorie, aşa cum propria noastră formă de

viaţă se bazează pe vibraţia materiei.

— Şi au diferite dimensiuni?

— Da… şi oarecum de două ori. Undele radio se măsoară de la un pas la altul, ceea ce redă lungimea de undă. Având în vedere că bidulii acoperă întreaga întindere a gamelor de unde a radioreceptoarelor noastre şi ale televiziunii, putem alege între două ipoteze: fie au dimensiuni suficient de variate încât să ocupe întreaga scală, fie au facultatea de a se adapta la orice reglaj ce l-am putea face.

Dar asta nu se referă decât la lungimea de undă. Se mai poate afirma de asemenea că, într-un sens, o undă radio are o lungime „abstractă”, determinată de durata totală a emisiei sale. Atunci când o antenă emiţătoare lansează un element de program care are o durată totală de o secundă, unda purtătoare a acestui program are o durată totală de o secundă-lumină, adică în linii mari 300 000 de kilometri. Un program cu o durată neîntreruptă de o jumătate de oră produce, într-adevăr, o undă purtătoare continuă a cărei durată totală va fi de treizeci de minute-lumină.

Bidulii, măsuraţi conform acestui al doilea criteriu, au mărimi între câteva mii de kilometri – corespunzător unei durate de câteva fracţiuni de secundă – şi de milioane de kilometri – adică emisiuni de câteva secunde. Cel mai lung program emis vreodată a durat aproximativ şapte secunde, ceea ce reprezintă mai mult de două milioane de kilometri.

— Dar în sfârşit, domnule profesor Helmetz, de ce consideraţi drept un fapt stabilit că aceste unde sunt entităţi vii? De ce nu ar fi pur şi simplu unde? Unde propriu-zise.

— Pentru că ceea ce numiţi „unde propriu-zise” s-ar supune unui anumit număr de legi, aşa cum materia inanimată este supusă unui anumit număr de legi. De pildă, un animal poate să urce un deal, pe când o piatră nu o poate face decât dacă intervine o forţă externă. Aceşti biduli care ne-au invadat sunt forme de viaţă, pentru că au dovedit că au voinţă, pentru că ştiu să-şi schimbe direcţia deplasării lor şi mai ales pentru că îşi păstrează identitatea: niciodată două semnale nu intră în conflict într-un receptor dat. Se succed, dar nu se suprapun. Nu se amestecă, cum ar face-o semnalele care sunt emise. Deci nu sunt „unde propriu-zise”.

— Credeţi că ar putea avea raţiune?

Profesorul Helmetz îşi scoase ochelarii şi îi şterse gânditor.

— Mă îndoiesc că o vom afla vreodată, spuse el într-un târziu. Inteligenţa unor fiinţe din categoria lor, în cazul că ar fi dotate cu inteligenţă, se situează pe un plan atât de diferit, încât nu poate exista un punct de intersecţie de la care am putea stabili contactul. Noi suntem făcuţi din materie. Ei sunt imateriali. Nu-i nimic comun între noi.

— Dar dacă au totuşi o formă de inteligenţă…

— Şi furnicile au un fel de inteligenţă. Numiţi-o „instinct” dacă vreţi, însă rămâne totuşi o formă de inteligenţă; instinctul le permite să realizeze anumite lucruri, lucruri dictate de inteligenţă. Cu toate acestea nu putem stabili o comunicare cu furnicile şi este şi mai puţin probabil că vom izbuti vreodată să comunicăm cu aceşti biduli. Diferenţa de inteligenţă dintre noi şi furnici nu este prea mare, dacă o comparăm cu diferenţa care ne desparte de biduli, ca specie. Nu, nu cred că vom putea avea vreodată relaţii cu ei.

În privinţa aceasta profesorul avea dreptate. Comunicarea cu dulii (contracţie pe care obişnuinţa a impus-o numelui iniţial de biduli) nu a putut fi niciodată stabilită.

Începând din ziua următoare, cursul acţiunilor industriei radio-electrice s-au stabilizat. După altă zi însă, cineva a pus profesorului Helmetz întrebarea de baraj, întrebarea cheie, iar ziarele au publicat răspunsul:

— Reluarea emisiunilor de radio şi televiziune? Nu ştiu dacă vor fi reluate vreodată. Cu siguranţă însă nu până bidulii nu vor pleca, şi de ce ar pleca? Poate pentru că vor fi atraşi de emisiunile radio de pe altă planetă? Atunci da. Dar cel puţin o parte dintre ei s-ar întoarce îndată ce vom reîncepe emisiunile de unde radio.

Acţiunile au căzut practic la zero în orele imediat următoare. Cu toate acestea nu s-au constatat scene de panică la diferitele burse de pe planetă: nu au fost vânzări spectaculoase pentru simplul motiv că nu erau cumpărători, nici panicaţi şi nici liniştiţi. Aşa încât cei ce aveau acţiuni au trebuit să le păstreze.

Funcţionarii posturilor de radio şi televiziune au început să caute alte slujbe. Animatorii au fost cei care au găsit cel mai repede de lucru, datorită unui *boom* fără precedent al tuturor formelor de distracţii.

— Două turnate! comandă George Bailey.

Barmanul îl întrebă ce înseamnă.

— Nu ştiu, Hank. Tocmai am avut o intuiţie.

— O intuiţie în legătură cu ce?

— Nici asta n-o ştiu. Fă-mi încă un amestec, să plec acasă.

Shakerul electric refuza să funcţioneze şi Hank se văzu nevoit să-l scuture cu mâna.

— Un exerciţiu foarte bun, comentă George, te va face să mai slăbeşti puţin.

Hank mârâi, gheaţa scoase un clinchet vesel şi lichidul din shaker curse în paharul lui George Bailey, care îl bău încet, savurându-l. Apoi ieşi în furtuna de aprilie. Se ţinea la adăpostul streaşinei, în aşteptarea unui taxi. Lângă el un bărbat în vârstă aştepta şi el.

— Ce vreme! spuse George.

— Aţi observat şi dumneavoastră?

— Să observ ce?

— Priviţi puţin, domnule dragă. Priviţi puţin şi veţi observa îndată.

Bătrânul se îndepărtă. Cum nu venea niciun taxi, George rămase în continuare să aştepte. Şi apoi, deodată, observă. Deschise puţin gura, o închise la loc şi făcu stânga împrejur intrând din nou în bar. Se duse la telefon şi formă numărul lui Pete Mulvaney. Greşi de trei ori numărul, înainte de a-l nimeri pe cel al lui Pete.

— Da? se auzi glasul lui Pete.

— Aici George Bailey. Ascultă, Pete… Ai observat ce vreme este?

— Ai dreptate. Nu sunt fulgere. Ar fi trebuit să fie, pe o furtună ca asta.

— Cum îţi explici asta, Pete? Să fie dulii de vină?

— Bineînţeles. Şi ăsta nu-i decât începutul. Dacă…

Un troznet şi glasul lui Pete se auzi pierzându-se, până încetă cu totul.

— Alo! Alo! Pete! Mă auzi?

O arie cântată la vioară. Dar Pete Mulvaney nu cânta la vioară.

— Hei, Pete! Ce se întâmplă?

— Mă auzi, George? Nici telefonul n-o mai duce mult. Să

aduci…

Alt trosnet. Paraziţi şi apoi o voce…

„… veniţi la Carnegie Hall. Cei mai buni artişti care…”

George puse receptorul în furcă şi ieşi afară în ploaie îndreptându-se spre locuinţa lui Pete. Pe drum cumpără o sticlă de scotch: Pete nu mai apucase să-i spună ce să aducă, poate că dorea o sticlă cu scotch.

Într-adevăr asta dorise. Turnară în pahare şi le ridicară. Lumina tremură, se stinse, apoi reveni, dar foarte slab.

— Nu mai sunt fulgere, spuse George. Fără fulgere şi în curând fără lumină. Acum pun stăpânire pe telefonie. Oare ce au cu fulgerele?

— Le mănâncă, cred. Bănuiesc că se hrănesc cu electricitate.

— Nu mai fulgeră. Dumnezeule! Mă pot lipsi de telefon, iar lumânările şi lămpile cu gaz luminează destul de bine, însă fulgerele îmi vor lipsi. Îmi plac fulgerele. Doamne, ce-i asta?

Lumina se stinse complet. Pete Mulvaney îşi savură scotchul în beznă.

— Lumina electrică, frigiderele, maşinile de prăjit pâine, aspiratoarele…

— Boxele audio! îţi dai seama, s-a terminat cu blestematele alea de boxe! Şi combinele audio! Dar cinematograful?

— Adio cinema. În afară poate de cel mut, cu aparate cu manivelă şi lămpi cu gaz, pe ecran mic. Închipuie-ți, George, fără automobile… Niciun motor nu poate funcţiona fără electricitate.

— De ce nu? Dacă îl porneşti cu manivela…

— Trebuie o scânteie. Cum s-o obţii fără electricitate?

— Ai dreptate! Deci şi fără avioane! Sau poate…

— Da şi nu. Un reactor ar putea zbura fără curent, dar la ce ar folosi? Dacă n-ai curent, n-ai nici instrumente! Cum să-l pilotezi? La ochi?

— Şi cu radarul s-a terminat. Nici războaie nu vor mai fi, mult timp de acum înainte.

Deodată George tresări:

— Pete, spune-mi un lucru, cum rămâne cu energia atomică? Mai poate funcţiona?

— Mă îndoiesc. E vorba de fenomene electrice. Pun rămăşag că dulii halesc până şi neutronii liberi. (Dacă guvernul nu ar fi ţinut evenimentul secret, ar fi câştigat rămăşagul; o bombă A,

ce trebuia testată în Nevada, se fleşcăise precum o pocnitoare udă, deoarece pilele atomice încetaseră să funcţioneze una după cealaltă).

— Autobuzele şi autocarele, spuse încet George… Pete, îţi imaginezi! Ne vom întoarce la energia tradiţională, la tracţiunea animală. Dacă ai bani de investit, cumpără-ţi cai. Mai degrabă iepe. O iapă de reproducţie va costa de o mie de ori greutatea ei în platină.

— Nu greşeşti. Nu uita însă aburii. Vom putea folosi totuşi locomotivele şi maşinile cu aburi fixe.

— Calul-de-fier pentru distanţele mari… dar brava mârţoagă pentru a te deplasa de ici până colo. Călăreşti, Pete?

— Am călărit cândva, dar acum sunt prea bătrân pentru asta. Mă voi mulţumi cu o bicicletă. Mă reped să-mi cumpăr una mâine, înainte de a începe iureşul.

— Bună idee. Ce plăcute vor fi străzile, fără maşini care să te calce. Şi încă un lucru…

— Ce anume?

— Îmi voi cumpăra o trompetă. Pe vremea când eram la liceu cântam la trompetă. Sunt sigur că îmi voi reaminti să cânt destul de repede. Şi atunci mă voi retrage undeva la ţară, să scriu în sfârşit romanul… Dar tipografiile?

— Se tipăreau cărţi cu veacuri înainte de a se descoperi curentul electric, George. Va trebui să treacă puţin timp până ca tipografii să se recicleze, dar cărţi vom avea. Din fericire.

George Bailey se ridică şi privi de la fereastră strada cufundată în întuneric. Ploaia încetase iar cerul era semn.

Un tramvai cu luminile stinse era oprit în mijlocul străzii. Un automobil care tocmai trecea se opri, plecă încet de pe loc şi se opri din nou, cu lumina farurilor tremurând. George ridică ochii către cer şi sorbi puţin whisky.

— Fără fulgere… îmi vor lipsi fulgerele.

Adaptarea se făcu cu mai mare supleţe decât se sperase.

Reunit în sesiune extraordinară, guvernul luă înţeleapta hotărâre de a crea o comisie unică, cu puteri foarte limitate, doar cu trei subcomisii. Comisia principală, numită „Biroul de readaptare economică”, nu avea decât douăzecişişapte de membri; misiunea sa era să coordoneze eforturile celor trei subcomisii şi să rezolve, repede şi fără apel, orice conflict s-ar fi

ivit între acestea.

Prima sub comisie luă numele de „Biroul transporturilor”. Acesta – cu titlu provizoriu, fireşte – începu prin a înlocui direcţia căilor ferate cu întreprinderi particulare. Locomotivele Diesel fură trase pe linii de garare, iar locomotivele cu aburi fură repuse în circulaţie, rezolvându-se totodată şi problemele de circulaţie fără semnalizare electrică şi telegraf. Biroul impuse apoi lista transporturilor prioritare: în primul rând aprovizionarea; după aceea articolele de strictă necesitate, în ordinea importanţei lor. În lungul şinelor se îngrămădeau acum televizoare, aparate de radio, maşini de gătit electrice, frigidere şi altele de acest fel, toate ieşite în stare nouă din fabrici, aşteptând să fie recuperate ca metal vechi.

Toţi caii fură decretaţi ocrotiţi de către naţiune; a fost stabilită şi o ierarhie strictă, în funcţie de calităţile fiecărui cal, iar toţi caii au fost repartizaţi la muncă sau la reproducţie. Caii de tracţiune nu au fost folosiţi decât pentru cele mai importante transporturi. Programul de reproducţie deveni obiectul tuturor atenţiilor; se prevedea ca populaţia cabalină să se dubleze în următorii doi ani, să se cvadrupleze în trei şi, înainte de şase ori şapte ani, în final să fie câte un cal în fiecare garaj din ţară.

Agricultorii, pentru moment lipsiţi de caii rechiziţionaţi şi ale căror tractoare rugineau pe câmpuri, fură nevoiţi să înveţe să-şi folosească vitele ca animale de tracţiune.

Cea de a doua subcomisie, numită „Biroul de reintegrare umană”, având sarcina de a realiza exact ce sugera titlul, sub forma unui serviciu public, distribui alocaţii de şomaj milioanelor de persoane ale căror profesii dispăruseră odată cu electricitatea şi îşi asumă misiunea de a redistribui mâna de lucru – misiune relativ uşoară, datorită creşterii uimitoare a numărului de lucrători cu adevărat manuali şi asta în nenumărate domenii.

În luna mai erau treizeci şi cinci de milioane de şomeri în Statele Unite; în luna octombrie a aceluiaşi an nu mai erau decât cincisprezece milioane. În mai 1988, adică după un an, mai rămăseseră cinci milioane de şomeri; în 1989 situaţia se îmbunătăţise complet şi, în urma faptului că ofertele de serviciu depăşeau cererile, salariile au început să crească.

Sarcina cea mai grea a fost impusă subcomisiei a treia, numită „Biroul de reconvertire industrială”. Era vorba de a

readapta fabricile echipate cu utilaje ce funcţionau cu ajutorul curentului electric, care produceau bunuri de consum care la rândul lor foloseau electricitatea, în fabrici care să producă, fără electricitate, bunuri de consum esenţiale, fabrici care urmau să funcţioneze fără curent. O sarcină îngrozitoare…

Puţinele maşini cu aburi disponibile (fuseseră golite până şi muzeele) au trebuit exploatate douăzeci şi patru de ore pe zi pentru a putea pune în funcţiune maşini-unelte ce produceau piesele necesare fabricării de maşini cu aburi fixe, de diferite puteri. Iar acestea din urmă, îndată după ce ieşeau de pe porţile uzinelor, au fost şi ele introduse la început în fabricarea maşinilor de acelaşi fel. Populaţia de maşini fixe cu aburi a crescut exponenţial, aşa cum se înmulţiseră caii, aplicându-se în ambele cazuri acelaşi principiu. În acest timp uzinele se goleau de maşinile şi utilajele neconvertibile, care se îngrămădeau aşteptând să fie topite.

Abia atunci când maşinile cu aburi care alcătuiau noua economie industrială au devenit suficient de numeroase, au putut fi folosite pentru a pune în funcţiune alte utilaje, în vederea producerii articolelor de consum, ca de pildă lămpi cu gaz, îmbrăcăminte, sobe cu cărbune sau păcură, căzi şi mobilă.

Dar nu toate marile uzine au fost readaptate. În timpul când avea loc readaptarea industriei apăruseră pretutindeni mici întreprinderi artizanale; mici ateliere în care unul sau doi asociaţi reparau mobilier, încălţăminte sau făceau lumânări, adică întreaga gamă a articolelor ce pot fi produse lesne fără o mecanizare complicată. Aceste mici întreprinderi începură să adune averi, câtă vreme marea industrie nu putea să le concureze. După această primă perioadă, micii întreprinzători achiziţionară utilaje cu aburi care să pună în funcţiune un echipament redus, participând la boom-ul ce urmă în mod firesc, revenire normală a angajării tuturor forţelor, adică la o putere de cumpărare normală. Artizanii izbutiră astfel să ţină piept marilor uzine în privinţa randamentului, continuând să le depăşească din punct de vedere calitativ.

O parte a populaţiei a dus-o greu în timpul epocii de readaptare, dar mai puţin greu ca pe vremea marii crize din anii ’30. Readaptarea a fost mai rapidă, datorită unui motiv evident: în lupta împotriva regresiunii din anii ’30 legislatorul bâjbâia în întuneric. Nimeni nu înţelegea cauza regresiunii – său mai bine

zis fiecare şi-o explica în felul său, având de ales între miile de teorii care circulau – modalitatea de remediere urmând a fi descoperită. Economiştii anilor ’30 erau încredinţaţi că situaţia era provizorie şi că lucrurile îşi vor regăsi echilibrul, cu condiţia să fie lăsaţi să acţioneze. În realitate însă economiştii nu înţelegeau nimic şi, pe măsură ce experimentau, lucrurile se înrăutăţeau din ce în ce.

Situaţia eu care se confruntau Statele Unite – şi bineînţeles, şi celelalte state – era însă limpede şi fără echivoc în 1987. Nu mai exista electricitate; prin urmare trebuiau repuşi în drepturi caii şi utilajele cu aburi.

O situaţie limpede, fără „doar şi poate”. Şi, exceptând câţiva suciţi, întreg poporul a pus umărul susţinând guvernul.

1991…

Era aprilie şi ploua. George Bailey aştepta pe peronul micii gări din Blakestown, Connecticut, cu singurul scop de a vedea dacă va coborî cineva din trenul de la ora 15 şi 14 minute.

Trenul intră în gară la 15 şi 25 şi locomotiva se opri pufăind. Garnitura era compusă din trei vagoane şi unul de poştă, a cărui uşă se deschise pentru a se descărca corespondenţa, după care se închise la loc. Niciun alt bagaj, prin urmare foarte probabil nici călători…

Dar la capătul unuia dintre vagoane apăru o siluetă lungă şi subţire; George Bailey izbucni într-un strigăt de bucurie:

— Pete! Pete Mulvaney! Ce naiba cauţi aici?

— Bailey! Să mă ia naiba! Ce faci tu aici?

Cei doi bărbaţi se îmbrăţişară.

— Eu? Trăiesc aici. Sunt doi ani de când am cumpărat ziarul local, care apare în fiecare duminică. M-a costat mai nimic şi sunt redactor şef, reporter şi băiat la toate. M-a ajutat un tipograf, iar Maisie are grijă de partea socială.

— Maisie? Maisie Hetterman?

— Maisie Bailey. Ne-am căsătorit chiar atunci când am cumpărat ziarul. Dar tu, ce-ai venit să faci aici?

— O călătorie de afaceri. Nu stau decât o noapte. Mă întâlnesc cu un oarecare Wilcox.

— Ah, Wilcox! E nebunul târgului… dar nu-i prost. Îl vei vedea mâine. Acum însă vii la mine şi vom cina împreună. Maisie va fi bucuroasă să te revadă. Brişca mea e uite colo.

— E nemaipomenit! Ţi-ai terminat treburile în gară?

— Da, venisem la întâmplare, în căutare de noutăţi; nu poţi şti niciodată cine apare. De data asta tu eşti noutatea. Să mergem!

— Ghie, puicuţo! făcu George.

Iapa porni în trap mărunt şi George se întoarse către Pete.

— În ce domeniu te-ai reciclat?

— În cercetare. La uzina de gaz a oraşului. Lucrez la perfecţionarea becului cu incandescenţă. Wilcox ne-a scris că ar avea o idee. Dacă brevetul său e atât de valoros precum pretinde, îl voi lua cu mine la New York iar avocaţii societăţii vor negocia cu el problemele licenţei.

— Merg bine afacerile?

— Formidabil! Gazul reprezintă viitorul. Toate construcţiile noi sunt echipate cu instalaţii cu gaz şi multe dintre cele vechi se modernizează trecând pe gaz. Ne trebuie decât să te racordezi la reţea şi ai iluminatul cu gaz asigurat. Nu poţi opri progresul.

— Şi cum e acum la New York?

— Un adevărat rai. Au rămas mai puţin de o jumătate de milion de locuitori şi situaţia s-a stabilizat. A dispărut aglomeraţia, toată lumea are loc berechet. Iar în ceea ce priveşte aerul… e mai curat decât la malul mării, la Atlantic City. Am uitat până şi mirosul de eşapament al automobilelor.

— Aveţi cai suficienţi?

— Aproape. Dar noua modă e bicicleta: fabricile de biciclete nu izbutesc să facă faţă cererii uriaşe. Există câte un club de ciclişti la fiecare câteva case şi doar ologii nu se deplasează pe două roţi. Oamenii sunt atât de sănătoşi încât în curând medicii o să-şi câştige cu greu pâinea.

— Ai bicicletă?

— Te cred! Una adevărată, făcută înainte de duli. Fac zilnic zece kilometri cu ea şi mănânc de rup.

— Înţeleg, Maisie va trebui să mai pună o mână de fân în mâncare… Iată că am ajuns. Hoo!

La etaj se deschise o fereastră şi Maisie îşi arătă capul.

— Bună seara, Pete.

— Mai pune un tacâm! strigă George. Îi arăt lui Pete proprietatea, duc calul la grajd şi venim.

Lădiţele cu litere, presa de mână, încăperile iluminate cu gaz ale unui mic săptămânal de provincie…

— George, spuse Pete Mulvaney, am impresia că ţi-ai găsit locul. Erai făcut pentru meseria asta şi locul ăsta.

— Niciodată nu m-am distrat mai bine. Învăţ meseria de tipograf, nu-mi termin niciodată lucrul şi mă simt fericit.

— Dar romanul pe care vroiai să-l scrii?

— Pe jumătate terminat şi nu arată prea rău. Dar nu mai e romanul pe care am vrut să-l scriu pe vremuri; pe atunci eram cinic. Pe când acum…

— De fapt ondulaţii sunt cei care te-au adus aici.

— Cine?

— E adevărat, uit mereu că nu peste tot în ţară se cunosc ultimele cuvinte născocite la New York. Acum că nu mai există radio. Ondulaţii sunt bidulii, aşa îi numim acum; nu mai ştiu care savant specialist în studiul invadatorilor a spus că un bidul este o ondulaţie punctiformă în spaţiu, un ondulat. Iar de a doua zi invadatorii au căpătat numele de „ondulaţi”.

Au cinat în tihnă; George adusese sticle de bere ţinute la rece în pivniţă.

— Te rog să mă ierţi, Pete, nu îţi pot oferi alcool. Eu m-am lăsat de băutură…

— Tu? Ai devenit abstinent?

— Nu. Nu am făcut vreun jurământ, nimic de felul acesta… dar iată că se împlineşte aproape anul de când nu am mai pus picătură de alcool în gură. Nici nu ştiu de ce…

— Eu însă ştiu, spuse Pete. Ştiu sigur, de ce nu mai bei. Trebuie să-ţi spun că nici eu nu mai beau, şi din acelaşi motiv. Nu mai bem pentru că pur şi simplu nimic nu ne mai împinge să bem… Ia spune, ce ai acolo, nu-i un televizor?

— Ba da, desigur. O amintire. Nu aş renunţa la el pentru nimic în lume. Din când în când îl privesc şi-mi amintesc de amestecătura ce se revărsa din el pe vremuri… Atunci mă duc şi îi rotesc butoanele dar… nu se întâmplă nimic. Nu iese nimic din el, decât linişte. Liniştea poate fi câteodată cel mai minunat lucru din lume. Dacă ar avea curent, nu m-aş putea bucura de linişte, ar veni imediat dulii. Bine că mi-am amintit de ei: ce fac dulii acum? Mai sunt aici? Nu s-au schimbat?

— Nimic nu s-a schimbat. Biroul de cercetări verifică zilnic; o maşinuţă cu aburi pune în funcţiune un dinam şi, de fiecare dată, imediat ce se produce curent, dulii îl halesc.

— Nu se mai crede că vor pleca vreodată?

— Helmetz e încredinţat că nu vor pleca niciodată. Bănuieşte că ei se propagă în funcţie de cantitatea de electricitate disponibilă. Dacă în alt punct din univers o altă civilizaţie ar atinge stadiul radioului şi televiziunii, se vor năpusti desigur într-acolo şi unii dintre ei se vor stabili… Dar şi la noi vor rămâne destui şi se vor înmulţi ca muştele din clipa în care vom reîncepe să producem curent electric. În aşteptarea acestui fenomen supravieţuiesc mâncând electricitatea din atmosferă. Cum îţi petreci serile aici?

— Ce fac? Citesc, scriu, îmi vizitez prietenii, atunci când nu ne vizitează ei pe noi; mergem la spectacolele unui teatru de amatori – Maisie este preşedintele „Comedianţilor din Blakestown” şi se mai întâmplă să-mi asum şi eu câte un rol mai mic într-o piesă. Acum că nu mai există cinematograf, toată lumea se interesează de teatru şi asta ne-a făcut să descoperim amatori foarte talentaţi. Avem şi zile de şah, plimbări cu bicicleta, mese la iarbă verde… nici nu avem destul timp pentru a le putea face pe toate. Pentru a nu mai pomeni despre muzică. Toţi cântăm la câte un instrument, sau cel puţin încearcă.

— Chiar şi tu?

— Da, m-am reapucat de trompetă. Sunt prim trompetist la Silver Concert Band… Dumnezeule! Era să uit. Avem în seara aceasta repetiţie, în vederea concertului de duminică. Te rog să mă ierţi, dar va trebui s-o şterg.

— Nu te-aş putea însoţi? V-aş asculta repetând. Dar, ştii, sunt şi eu flautist…

— Eşti flautist? N-or să te mai lase să pleci, îţi vom găsi un flaut. Duminică nu-i decât peste trei zile…

Dar Pete nu mergea nicăieri fără propriul său flaut. Se duse să-l scoată din valiză, George puse mâna pe trompetă şi Maisie luă loc în faţa pianului.

Ploaia încetase. În noaptea întunecată răsunau copitele unui cal. De undeva de departe răsună clopoţelul unei biciclete. De peste drum o ghitară acompania glasul unui bărbat ce cânta o melodie veche. George trase adânc în piept aerul proaspăt şi umed, cu parfum primăvăratic.

Linştea serii.

Undeva, departe, tuna.

„Doamne, îşi spuse George, dacă ar fi fost şi fulgere…”

Fulgerele îi lipseau mult.

Dumnezeu

Amabilul moş cu barbă lungă şi albă surâse.

— Fii bine venit în rai, Petre. Şi pe mine mă cheamă Petre, cred că ştii. Nădăjduiesc că vei fi foarte fericit aici.

Iar Petre, care nu avea decât patru anişori, trecu prin poarta de sidef şi porni în căutarea lui Dumnezeu.

Păşea pe străzi de o curăţenie fără cusur, mărginite de case strălucitoare, întâlnind numai oameni fericiţi, însă pe Dumnezeu nu l-a întâlnit.

Depănă astfel mult timp din picioare, se simţea obosit, dar nu încetă să meargă mai departe. Unii îi vorbeau atunci când îl întâlneau, dar nici nu-i asculta. În cele din urmă ajunse la o casă din aur curat, mai mare decât toate celelalte, atât de mare încât şi-a dat seama că îl găsise în sfârşit pe Dumnezeu, sau cel puţin locul în care trăia.

Când s-a apropiat, uşile cele mari s-au deschis şi pătrunse înăuntru. La un capăt al sălii uriaşe se găsea un tron mare din aur, însă Dumnezeu nu era aşezat pe el.

Podeaua era moale şi mătăsoasă, căptuşită. În mijloc, la jumătatea drumului dintre tron şi uşi, Petre se aşeză, aşteptându-l pe Dumnezeu. După câtva timp se culcă şi adormi.

A dormit câteva minute, ori câţiva ani?

Deodată auzi paşi uşori ce se apropiau; Petre ştiu că Dumnezeu este cel care se apropia. Se trezi fericit.

Dumnezeu se apropia. Ochii lui coborâră asupra lui Petre şi dintr-o dată privirea i se lumină de bucurie. Petre alergă spre el iar Dumnezeu îşi puse mâna pe capul lui Petre şi îi spuse cu blândeţe:

— Bună ziua, Petre.

Apoi privirea lui se îndreptă către tron şi chipul său îşi schimbă expresia.

Încet, căzu în genunchi şi îşi plecă fruntea, ca şi cum aproape i-ar fi fost teamă. Dar de cine se putea teme Dumnezeu?

Petre înţelegea prea bine că lui Dumnezeu nu-i putea fi teamă, că era doar o joacă. Şi Petre intră în joc.

Petre vântură din codiţa sa pentru a arăta că înţelegea bine că este numai un joc, apoi se întoarse şi începu să latre către lumina orbitoare care scălda tronul de aur.

Mă Iubeşte, Nu Mă Iubeşte, Mult, Puţin…

Doctorul Michaelson o plimba pe soţia sa, care se numea doamna Michaelson, prin vastul laborator seră. Era prima oară după multe luni când doamna Michaelson vizita locurile în care soţul ei făcea experienţe şi cercetări, iar în cursul acestor luni apăruseră multe materiale noi în laborator.

— Prin urmare vorbeai serios, John, spuse în cele din urmă doamna Michaelson, atunci când susţineai ca experimentezi posibilitatea comunicării cu florile? Am fost sigură că glumeai.

— Nicidecum, este un lucru foarte serios. Contrar credinţei răspândite, florile comunică între ele. Într-un fel telepatic, proiectând imagini în loc de cuvinte.

— Ele comunică între ele, dar nu vrei să spui că…

— Contrar credinţei răspândite, draga mea, este posibil să se stabilească o comunicare între oameni şi flori; este adevărat că până acum nu am izbutit să obţin legătura decât într-un singur sens: pot să captez gândurile lor, dar nu să le trimit mesaje ale propriilor mele gânduri.

— Dar… cum procedezi pentru a le capta imaginile, John?

— Contrar credinţei răspândite, gândurile – atât cele umane cât şi cele florale – sunt unde electromagnetice care pot fi… Dar să lăsăm teoria, mai simplu ar fi să-ţi arăt cum are loc transmiterea gândurilor.

Doctorul Michaelson o chemă pe asistenta sa, care lucra în celălalt capăt al cabinetului:

— Domnişoară Wilson, vrei să fii amabilă să ne aduci comunicatorul?

Domnişoara Wilson aduse comunicatorul. Acesta era alcătuit dintr-o panglică din care ieşea un fir care ducea la o tijă; panglica se fixa în jurul frunţii, iar tija trebuia ţinută de mânerul ei izolator. Doctorul Michaelson îi puse soţiei sale panglica şi ea apucă în mână capătul izolat al tijei.

— E foarte simplu. Dirijezi tija către floare, iar ea se comportă precum o antenă captatoare de imagini. Vei putea constata în felul acesta, contrar credinţei răspândite…

Dar d-na Michaelson nu-l mai asculta pe soţul ei. Rămăsese încremenită, cu antena îndreptată către un ghiveci cu margarete aşezat pe marginea ferestrei. După ce se concentră în modul acesta timp de câteva minute, d-na Michaelson puse

antena pe masă, scoase un pistol mic din poşetă şi-l împuşcă întâi pe soţul ei şi apoi pe domnişoara Wilson.

Contrar credinţei răspândite, pentru a afla dacă eşti iubit puţin, mult sau deloc, nu este neapărat nevoie să rupi petalele margaretelor.